

**Letno poročilo
družbe Novartis d.o.o.
za leto 2024**

Na naslovnici: Arhiv Novartisa

**Letno poročilo družbe
Novartis d.o.o.
za leto 2024**

Letno poročilo družbe Novartis d.o.o. **za leto 2024**

Smo farmacevtsko podjetje, osredotočeno na inovativna zdravila, prvo v zgodovini slovenske farmacevtske industrije.

S pomočjo naprednih tehnologij podpiramo razvoj in proizvodnjo zdravil, kakršnih še ni bilo, za obvladovanje bolezni, pri katerih je potreba po zdravljenju še vedno izrazita.

Poslanstvo

Soustvarjamo medicino za izboljšanje in podaljševanje življenja ljudi.

Vizija

Postati najbolj cenjena in zaupanja vredna družba za inovativna zdravila na svetu.

Vrednote

Navdahnjeni. Vedoželjni. Opolnomočeni.
Z integriteto.

Strategija

Naša strategija je zagotavljanje sodobnih zdravil za lajšanje največjih zdravstvenih bremen v družbi – z naprednimi tehnološkimi pristopi v raziskavah in razvoju ter iskanjem novih poti, da naša zdravila približamo čim večjemu številu ljudi.

Vsebina

Uvod	9	2.14	Prejeta posojila	59
Poročilo upravnega odbora	10	2.15	Davki od dohodka	59
Poročilo nadzornega sveta	13	2.16	Čisti prihodki od prodaje	59
Izjava o upravljanju družbe	16	2.17	Finančni prihodki in finančni odhodki	60
		2.18	Določanje poštene vrednosti	60
		2.19	Ključne ocene	62
		2.20	Stroški izposojanja	62
Poslovno poročilo	21	3.	Upravljanje finančnih tveganj	63
Ključni dosežki enot v letu 2024	22	4.	Oddelitev s prevzemom	66
Razvoj	22	5.	Gibanje pravice do uporabe sredstva	68
Razvoj bioloških zdravil Mengeš	22	6.	Gibanje neopredmetenih sredstev	69
Proizvodne dejavnosti	23	7.	Odložene terjatve in obveznosti za davek	70
Trdni izdelki Ljubljana	23	8.	Druga finančna sredstva	71
Farmacevtske učinkovine Mengeš	24	9.	Druge dolgoročne terjatve	71
Biološke učinkovine Mengeš	25	10.	Zaloge	72
Ljubljana aseptika	26	11.	Poslovne in druge terjatve	72
ESO Slovenija	26	12.	Denar in denarni ustrezniki	74
Center za kontrolo kakovosti	26	13.	Kapital	74
Novartisov korporativni center (NOCC) Ljubljana	27	14.	Odloženi prihodki	75
Storitve za podporo poslovanju	28	15.	Rezervacije	75
Zaposleni	30	16.	Obveznosti iz najemov	76
Trajnostno poročanje, družbena odgovornost in okoljska politika	35	17.	Druge dolgoročne obveznosti	77
Upravljanje tveganj	37	18.	Poslovne in druge obveznosti	77
Finančni izid	38	19.	Posojila	79
		20.	Čisti prihodki od prodaje	81
		21.	Drugi poslovni prihodki	82
		22.	Nabavna vrednost prodanega materiala	83
		23.	Stroški materiala in energije	83
		24.	Stroški storitev	83
		25.	Stroški dela	84
		26.	Amortizacija in slabitve sredstev	84
		27.	Drugi poslovni odhodki	85
		28.	Finančni prihodki in finančni odhodki	85
		29.	Davki	86
		30.	Zabilančna sredstva in obveznosti	87
		31.	Dogodki po koncu poročevalskega obdobja	87
Računovodsko poročilo	41			
Izjava poslovodstva	44			
Poročilo neodvisnega revizorja	45			
Izkaz finančnega položaja	48			
Izkaz poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa	49			
Izkaz denarnih tokov	50			
Izkaz gibanja kapitala	51			
Pojasnila k računovodskim izkazom:				
1. Poročajoča družba	52			
2. Pomembne računovodske usmeritve	52			
2.1 Podlaga za pripravo računovodskih izkazov	52			
2.2 Tuja valuta	55			
2.3 Opredmetena osnovna sredstva	55			
2.4 Neopredmetena sredstva	56			
2.5 Najemi	56			
2.6 Naložbe in druga finančna sredstva	56			
2.7 Zaloge	57			
2.8 Poslovne in druge terjatve	57			
2.9 Oslabitev sredstev	57			
2.10 Državne podpore	57			
2.11 Zasluzki zaposlenih	58			
2.12 Rezervacije	58			
2.13 Poslovne in druge obveznosti	58			

Uvod

Poročilo upravnega odbora za leto 2024

V letu 2024 je Novartis še naprej deloval kot družba, ki je osredotočena na inovativna zdravila, z vizijo postati najbolj zaupanja vredna in cenjena farmacevtska družba. Na podlagi prenovljene strategije, usmerjene v štiri ključna terapevtska področja in pet tehnoloških platform, je Novartis v preteklem letu dosegel izjemne prodajne rezultate, ki temeljijo na rasti pomembnih blagovnih znamk na več trgih.

V Novartisu v Sloveniji skrbimo za več kot polovico Novartisovih strateško pomembnih inovativnih zdravil v različnih fazah raziskav, razvoja in proizvodnje. Družba Novartis d.o.o. je imela ključno vlogo pri uspešnem poslovanju skupine Novartis v letu 2024, saj je podpirala dejavnosti za številne ključne blagovne znamke in zagotavljala pomemben delež izdelkov iz slovenskih proizvodnih obratov za trge po vsem svetu. Znanje, kompetence in agilnost slovenske organizacije so omogočili uvajanje novih tehnologij, številne prenose izdelkov in ustrezno rast obsega proizvodnje. Razvoj Bioloških zdravil Mengeš je podpiral 47 različnih razvojnih projektov. Poslovanje v okviru družbe Novartis d.o.o. je omogočilo lansiranje izdelka Fabhalta na globalnem trgu ter uvedbo pediatričnih oblik zdravil Entresto, Vioice in Tafilnar na ključnih trgih. Naše izkušnje na področju inovativnih zdravil in inovacijski dosežki so prejeli tudi zunanjo potrditev z zlatim državnim priznanjem Gospodarske zbornice Slovenije za inovacije na področju bioloških zdravil.

Novartis je v letu 2024 nadaljeval obsežen investicijski program na slovenskih lokacijah. Več naložb v skupni vrednosti 236 milijonov EUR je bilo namenjenih povečanju razvojnih in proizvodnih zmogljivosti, uvedbi novih tehnologij in močnejši podpori novim izdelkom. Največje investicije, ki še potekajo, so obrat Ljubljana Aseptika, večnamenski objekt za kemijsko proizvodnjo v Mengšu in Center za tehnični razvoj bioloških zdravil v Mengšu. Pomembna dosežka sta bila zagon prizidka objekta DFB za proizvodnjo bioloških učinkovin in začetek delovanja linije za kontinuirano proizvodnjo za tehnologijo trdnih farmacevtskih oblik. Zagnali smo tudi visokotehnološki obrat za proizvodnjo virusnih vektorjev, ki bo okrepil našo prisotnost na področju celičnih in genskih terapij, ter začeli naložbo v proizvodnjo peptidov, ki bo omogočila vstop na področje proizvodnje radioligandnih zdravil v Sloveniji.

Poleg širitve poslovne mreže je Novartis d.o.o. okrepil svoje zunanje delovanje v slovenskem okolju. Konec lanskega leta smo z Univerzo v Ljubljani podpisali sporazum o strateškem sodelovanju, ki pomeni temelj za partnerstvo na področju skupnega razvoja kadrov in talentov v okviru študijskih

programov in raziskovalnih projektov. Sporazum potrjuje Novartisovo zavezanost povezovanju gospodarskega in akademskega okolja z namenom razvoja zaposlenih ter spodbujanja rasti in inovacij. Novartis je sodelovanje s slovenskimi akademskimi in raziskovalnimi ustanovami okrepil tudi s sodelovanjem pri različnih dogodkih in projektih ter z organizacijo lastnih dogodkov, ki spodbujajo izmenjavo znanj in najboljših praks, kot so Novartisov raziskovalni dan z akademijo, znanstveni dogodek BioCamp in dogodki SciNovate.

Še naprej sledimo svoji korporativni zavezi, da ohranimo visoko stopnjo zakonske skladnosti na področju varnosti pri delu in kakovosti ter podpiramo cilje okoljsko trajnostnega razvoja. V družbi Novartis d.o.o. smo izvedli več kot 20 pobud za energetske učinkovitost in izvedli program zelene mobilnosti. Več pobud na različnih področjih bo podprlo naše načrte za okoljsko trajnost, da bi do leta 2025 dosegli ogljično nevtralnost pri lastnih dejavnostih in do leta 2040 dosegli status »neto ničle«, nevtralnost pri porabi vode in do leta 2030 zmanjšali odlaganje odpadkov za 30 % (na podlagi izhodišča iz leta 2022).

Makroekonomska gibanja v letu 2024 so se izboljšala in so bila v primerjavi s prejšnjim letom veliko ugodnejša za poslovanje in konkurenčnost naše proizvodnje. Inflacija v letu 2024 je znašala 2,0 %, cene energentov pa so se stabilizirale kljub političnim krizam v Ukrajini in na Bližnjem vzhodu. Stopnja brezposelnosti v Sloveniji je bila relativno nizka in je znašala 4,1 %, kar je predstavljalo izziv pri novih zaposlitvah specifičnih tehničnih profilov. V podjetju imamo vzpostavljene načrte zaposlovanja in programe napredovanja na začetku kariere, ki nadomestijo običajno stopnjo osipa in omogočijo dodatne kadre, potrebne za podporo naši rasti.

Družba Novartis d.o.o. je leto 2024 začela s 3.610 zaposlenimi, zaradi rasti obsega, novih naložb in širitve dejavnosti v Novartisovem korporativnem centru in drugih globalnih funkcijah pa se je število zaposlenih povečalo za 274 in ob koncu leta doseglo skupno število 3.884. Ustanovili smo nove organizacijske enote Ljubljana Aseptika, Obrat za proizvodnjo virusnih vektorjev VIFA One, Klinična proizvodnja TRD in Karakterizacija celičnih linij kot del globalnih biomedicinskih raziskav. V naši organizaciji dosledno upoštevamo Novartisova načela dobrih praks za zaposlene, s čimer zagotavljamo, da so naši sodelavci še naprej motivirani in zavzeti. To vključuje njihove razvojne načrte in poklicno rast ter podporo njihovem telesnemu, duševnemu in družbenemu dobremu počutju s pobudami, kot je Wellbeing

Inženirji v Novartis v Sloveniji skrbijo za upravljanje investicij in številnih projektov.

Novartis je v letu 2024 nadaljeval obsežen investicijski program na slovenskih lokacijah. Več naložb v skupni vrednosti 236 milijonov EUR je bilo namenjenih povečanju razvojnih in proizvodnih zmogljivosti, uvedbi novih tehnologij in močnejši podpori novim izdelkom.

(Dobro počutje). Spodbujamo privlačno, raznoliko in vključujoče okolje, zato smo podprli devet lokalnih interesnih skupin zaposlenih (ERG – Employee Resource Groups) in v prvem četrtletju leta 2024 uvedli plačno transparentnost v okviru pobude EPIC Pledge. Poleg tega smo nadaljevali s prizadevanji za družbeno odgovornost z donacijami Osnovni šoli Mengeš in Unicefovi pobudi "Kako se počutiš".

V prihodnjem letu bomo bolnikom po vsem svetu še naprej zagotavljali nove možnosti zdravljenja. Povečali bomo svoj organizacijski in portfeljski odtis, uvedli nove tehnološke rešitve in nadaljevali svojo pot kot farmacevtska družba za razvoj in proizvodnjo inovativnih zdravil. Še naprej bomo spodbujali znanje, inovacije in nenehne izboljšave kot temelj Novartisovega poslovnega uspeha in prihodnje rasti.

Ljubljana, 14. 4. 2025

Upravni odbor leta 2024:

- **mag. Jana Petek**, generalna direktorica (do 10. 1. 2024)
- **mag. Mihaela Žuran**, direktorica (do 30. 6. 2024)
- **prof. dr. Uroš Urleb**, direktor (do 11. 4. 2025)
- **Polonca Kuhar**, direktorica
- **mag. Neža Golob**, direktorica od 1. 7. 2024
- **mag. Marjan Novak**, direktor od 10. 4. 2024
- **dr. Petra Štefanič Anderluh**, generalna direktorica od 10. 1. 2024
- **dr. Špela Jalen**, direktorica od 11. 4. 2025

dr. Petra Štefanič Anderluh,
generalna direktorica

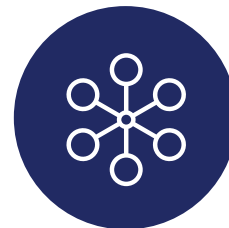
Lokacije Novartisa d.o.o.:

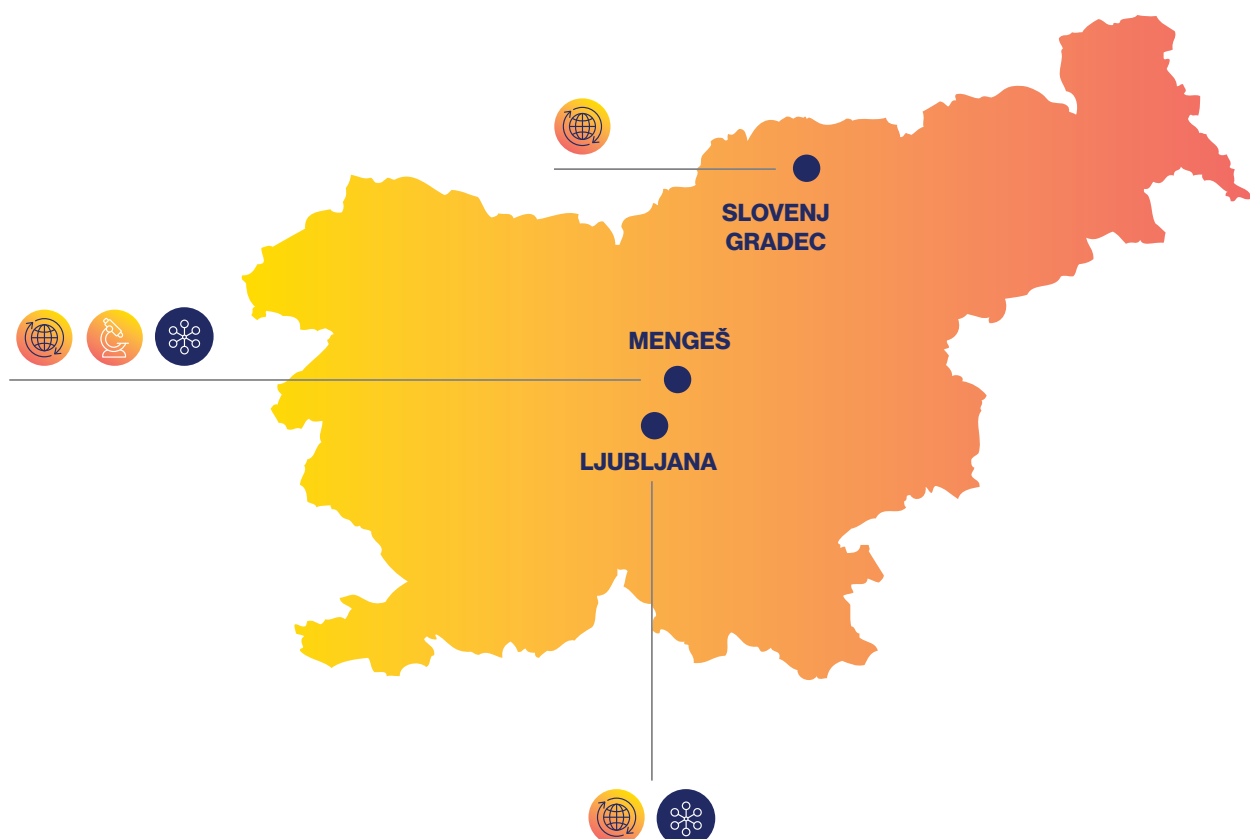
Storitve za
podporo
poslovanju

Razvoj

Proizvodne
dejavnosti

Poročilo nadzornega sveta

V poslovnem letu 2024 je nadzorni svet svoje naloge opravljal z največjo skrbnostjo, v skladu z zakonom, statutom družbe in svojimi pristojnostmi. V nadaljevanju v imenu članov nadzornega sveta opisujem naše delo v letu 2024.

Nadzorni svet je januarja sklical izredno sejo, na kateri so bili imenovani novi člani upravnega odbora in posodobljena sestava nadzornega sveta. To je vključevalo imenovanje predsednika, podpredsednika in delavskega direktorja na podlagi predloga sveta delavcev. Poleg tega je nadzorni svet odobril spremenjene pravilnike in poslovnike, da se uskladi s spremembami statuta družbe Novartis d.o.o. z dne 22. decembra 2023. Te spremembe so vključevale spremembe števila članov nadzornega sveta in druge spremembe. Poleg izredne seje je imel nadzorni svet še štiri redne in eno korespondenčno sejo. Na teh sejah so bili temeljito pregledani Novartisovo poslovanje in cilji, tveganja, ki jim je bila družba izpostavljena, ter vpliv različnih projektov na področju proizvodnje, razvoja in sprememb informacijskega sistema v zakonodajnem okolju na družbo. Izvedeno je bilo zelo natančno spremljanje morebitnega vpliva na družbo, povezanega z nedavno oddelitvijo družbe Sandoz iz skupine Novartis leta 2023.

Nadzorni svet je v letu 2024 v zakonskem roku preveril poročilo družbe Novartis d.o.o. ter obravnaval revizorjevo poročilo, v katerem je revizijska družba KPMG, Slovenija, podjetje za revidiranje d.o.o. ugotovila, da računovodski izkazi, ki so del letnega poročila, v vseh pomembnih pogledih in v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela Evropska unija, pošteno predstavljajo finančni položaj družbe Novartis d.o.o., njen poslovni izid in denarne tokove. Na revizorjevo delo in poročilo nismo imeli pripomb.

Nadzorni svet ugotavlja, da je Novartis d.o.o. kljub različnim zunanjim in notranjim dejavnikom dobro posloval, kar potrjujejo doseženi rezultati in neprekinjeno poslovanje družbe. Poleg nadaljevanja vojne v Ukrajini, izraelsko-palestinskega konflikta ter negotovosti po ameriških volitvah nadzorni svet meni, da te geopolitične okoliščine niso bistveno vplivale na poslovanje družbe. Leto 2024 je bilo prvo leto za Novartis d.o.o. kot povsem inovativno družbo, zato nadzorni svet ugotavlja, da po oddelitvi družbe Sandoz, ki ji je sledila oddelitev s pripojitvijo v skladu s pogodbo o delitvi in pripojitvi, sklenjeno med družbama Lek d.d. kot prenosnikom in Novartisom kot prevzemnikom, ni bilo večjih posledic za operacije in poslovanje.

Novartisove ključne prednostne naloge v letu 2024 so bile še naprej zagotavljanje zdravja in varnosti zaposlenih ter ohranjanje ustreznih pogojev za zanesljivo proizvodnjo in dobavo zdravil bolnikom.

Novartis d.o.o. še naprej izvaja pomembne naložbe v kampusih v Ljubljani in Mengšu, ki predstavljajo in omogočajo nadaljnjo uspešno širitev poslovanja družbe ter podpirajo visoko raven inovacij na področju procesov in razvoja novih zdravil. Novartis d.o.o. tako pomembno prispeva k uspehu globalne skupine Novartis in uresničevanju dolgoročne vizije skupine Novartis v Sloveniji.

Na začetku leta 2024 se je začelo uvajanje novega informacijskega sistema, ki bo z novimi načini dela omogočil standardizacijo, poenostavitev in inovacije na področju sodelovanja s strankami, dobavitelji in zaposlenimi.

Nadzorni svet podpira upravo pri izvajanju politike upravljanja tveganj in ugotavlja, da je bil Novartis d.o.o. v letu 2024 uspešen pri stalnem izvajanju postopkov in metod notranjih kontrol, ki jih zahteva ameriški zakon Sarbanes-Oxley, ki je za skupino Novartis zavezujoč, saj njene delnice kotirajo na ameriški borzi.

Nadzorni svet se ob tej priložnosti zahvaljuje upravi in vsem zaposlenim v družbi za uspešno izvedbo projektov, vključno z dejavnostmi, povezanimi z odličnimi letnimi rezultati Novartisa d.o.o. kot povsem inovativne družbe, za njihovo delo in rezultate družbe, ki so ponovno pomembno prispevali k uresničevanju strategije skupine Novartis v letu 2024.

mag. Jelica Zdolšek,
predsednica nadzornega sveta

Ljubljana, 14. 4. 2025

Ključna terapevtska področja:

Kardiovaskularne, ledvične in presnovne bolezni

Onkologija

Imunologija

Nevroznanost

Tehnološke platforme

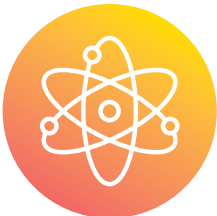
Kemijska tehnologija

Bioterapevtika

xRNA

Radioligandi

Genska in celična terapija

Izjava o upravljanju družbe

V skladu z določbo 6. odstavka 70. člena Zakona o gospodarskih družbah (v nadaljevanju ZGD-1) Novartis farmacevtska proizvodnja d.o.o. (v nadaljevanju: družba Novartis) podaja naslednjo

Izjavo o upravljanju:

Poslovodstvo in nadzorni svet družbe Novartis izjavljata, da je bilo v poslovnem letu 2024 upravljanje družbe Novartis skladno z ZGD-1 in drugimi veljavnimi predpisi, ki zavezujejo družbo Novartis.

Ta izjava o upravljanju je sestavni del letnega poročila za družbo Novartis za leto 2024.

Veljavni kodeks upravljanja

Za družbo Novartis v poslovnem letu 2024 ni veljal noben kodeks o upravljanju, prav tako družba Novartis prostovoljno ni sklenila nobenega drugega javno objavljenega kodeksa o upravljanju.

Razlog za neuporabo javno objavljenega kodeksa o upravljanju je zlasti v tem, da ima družba Novartis samo enega družbenika, in sicer družbo Novartis Pharma AG, ter je tako vključena v skupino Novartis. Kot del skupine Novartis družbo Novartis zavezuje več internih aktov skupine Novartis, ki urejajo vsebine, drugače vsebovane v kodeksih o upravljanju, in sicer razmerja med družbo in družbenikom, sestavo, delovanje in prejemke organa nadzora ter sestavo, delovanje in prejemke članov organa vodenja, javno poročanje, revizijo, sistem notranjih kontrol in upravljanje tveganj.

Določbe upravljanja poleg kodeksa vsebuje tudi družbena pogodba družbe Novartis, ki je javno dostopna na spletnih straneh Poslovnega registra Slovenije.

Opis glavnih značilnosti sistemov notranjih kontrol in upravljanja tveganj v družbi v povezavi s postopkom računovodskega poročanja

Poslovodstvo družbe Novartis je odgovorno za vodenje poslovnih knjig, izbiranje in uporabljanje sistemov notranjih kontrol ter upravljanje tveganj v družbi in za računovodsko poročanje na podlagi predpostavke o nadaljnjem poslovanju podjetja ter v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, ki so bili sprejeti s strani EU in v skladu z veljavno zakonodajo.

Družba Novartis sistem notranjih kontrol oblikuje in izvaja v sklopu sistema notranjih kontrol skupine Novartis. Vsebina in značilnosti sistema so urejene z Novartisovim priročnikom za finančne kontrole (NFCM), ki temelji na modelu COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission). O uspešnosti delovanja notranjih kontrol poslovodstvo družbe vsako leto podpiše pismo SOX 404, skladno s Sarbanes-Oxleyjevim zakonom Združenih držav Amerike.

Za zagotavljanje vsestranskega, strokovnega in preverljivega upravljanja poslovnih tveganj ima družba Novartis funkcijo za upravljanje tveganj v družbi Novartis, ki je pristojna za usklajevanje upravljanja tveganj v celotni družbi: ustrezno seznanjanje uprave s pomembnejšimi tveganji posameznih organizacijskih enot v družbi, svetovanje in podpora upravi pri upravljanju izpostavljenosti družbe ter usklajevanje upravljanja tveganj. Funkcija za upravljanje tveganj postavlja tudi standarde upravljanja tveganj in ponuja podporo pri enotni uporabi teh standardov ter vzdržuje in pregleduje sistem upravljanja tveganj v družbi. Vzpostavljena sta enoten sistem meril za oceno tveganja v družbi in sistem poročanja posameznih organizacijskih enot.

Podatki po 6. odstavku 70. člena ZGD-1

a) Struktura osnovnega kapitala družbe Novartis in lastniška struktura

Osnovni kapital družbe Novartis znaša 50.000.000,00 EUR, ki sestoji iz enega osnovnega vložka. Osnovni vložek edinega družbenika, družbe Novartis Pharme AG, znaša 50.000.000,00 EUR in na njegovi podlagi ima edini družbenik poslovni delež, ki predstavlja 100 % osnovnega kapitala družbe Novartis. Edini družbenik lahko s sklepom

odloči o vplačilu naknadnih vplačil v denarni ali nedenarni obliki.

b) Omejitve prenosa poslovnega deleža

Edini družbenik sme svoj poslovni delež, v celoti ali delu, prodati ali kako drugače prenesti na tretjo osebo.

c) Pravila družbe o imenovanju in zamenjavi članov organov vodenja in nadzora

Družba Novartis ima enega ali več direktorjev, ki vodijo in zastopajo družbo Novartis na lastno odgovornost. Morebitne omejitve zastopanja posameznega direktorja in njegove pristojnosti se določijo v sklepu nadzornega sveta. Direktorja imenuje nadzorni svet za določen čas 5 (petih) let z možnostjo ponovnega imenovanja in je lahko kadarkoli odpoklican, z razlogom ali brez njega.

Družbo Novartis zastopata dva direktorja skupaj ali en direktor skupaj z enim prokuristom, če je ta imenovan. Direktorji izmed sebe s sklepom imenujejo generalnega direktorja. Generalni direktor skrbi za enotno usmeritev dela posloводства ter ima druge pristojnosti in odgovornosti, določene s Poslovnikom posloводства družbe Novartis.

Nadzorni svet ima tri člane, od katerih dva imenuje edini družbenik družbe Novartis, enega pa izvoli svet delavcev družbe Novartis. Član nadzornega sveta je izvoljen za štiri leta in je lahko predčasno odpoklican v skladu z določbami ZGD-1, z razlogom ali brez njega. Predsednika in namestnika nadzornega sveta izvolijo člani nadzornega sveta izmed članov predstavnikov edinega družbenika.

d) Pravila družbe o spremembah Akta o ustanovitvi

Akt o ustanovitvi družbe Novartis ne vsebuje posebnih določb za spremembo Akta o ustanovitvi, zato za postopek spremembe Akta o ustanovitvi in za potrebno večino pri odločanju veljajo zakonske določbe ZGD-1.

e) Pooblastila članom posloводства

Družbo Novartis vodi, predstavlja in zastopa posloводство, pri čemer Akt o ustanovitvi za veljavno zastopanje določa skupno zastopanje dveh direktorjev oziroma enega direktorja skupaj s prokuristom.

Člani posloводства lahko prenesejo posamezna pooblastila in opravi iz svojih pristojnosti ter zastopanje družbe Novartis na posamezne delavce družbe Novartis ali druge osebe. Posloводство ne more prenesti pooblastil v celotnem obsegu, kot jih ima samo. Prenos pooblastil in opravi ne razbremeni posloводства ali posameznih direktorjev odgovornosti.

Pojasnila glede delovanja in ključnih pristojnosti edinega družbenika

Družbo Novartis upravlja edini družbenik, to je družba Novartis Pharma AG. Edini družbenik sprejema vse svoje odločitve v zvezi z upravljanjem družbe Novartis v pisni obliki. Edini družbenik sprejme odločitev, kadarkoli je to zahtevano ali če meni, da je potrebno, v vsakem primeru pa najmanj enkrat letno za namen uporabe bilančnega dobička družbe Novartis za vsako poslovno leto. Edini družbenik vnese v knjigo sklepov družbe Novartis sklepe edinega družbenika, ki jih je po predpisih treba vnesti v knjigo sklepov.

Akt o ustanovitvi družbe Novartis določa, da edini družbenik samostojno odloča o: uporabi bilančnega dobička; vplačilu naknadnih vplačil; vračilu naknadnih vplačil; povečanju in zmanjšanju osnovnega kapitala družbe Novartis; imenovanju in odpoklicu članov nadzornega sveta; o plačilu za delo članom nadzornega sveta; imenovanju revizorja; sprejemu letnega poročila, če ga nadzorni svet ni potrdil ali je odločitev o sprejemu letnega poročila prepustil edinemu družbeniku; soglasju k poslom družbe Novartis, za katere je tako predvideno z Aktom o ustanovitvi ali s sklepom edinega družbenika; spremembah Akta o ustanovitvi; statusnih preoblikovanjih družbe; prenehanju ali likvidaciji družbe Novartis in drugih zadevah, za katere tako določa Akt o ustanovitvi ali zakon.

Podatki o sestavi in delovanju organov vodenja ali nadzora

a) Sestava in delovanje posloводства

Delovanje posloводства urejata Akt o ustanovitvi družbe Novartis in Poslovník posloводства Novartis d.o.o. Posloводство družbe je tematiko s področja svojih pristojnosti v letu 2024 obravnavalo na 33 sejah, od tega 20 rednih, 3 izrednih in 10 dopisnih.

V letu 2024 je posloводство družbe Novartis delovalo v naslednji zasedbi:

- **mag. Jana Petek**, generalna direktorica (od 1. 1. 2024 do 10. 1. 2024)
- **mag. Mihaela Žuran**, direktorica (od 1. 1. 2024 do 30. 6. 2024)
- **Polonca Kuhar**, direktorica (od 1. 1. 2024 do 31. 12. 2024)
- **prof. dr. Uroš Urleb**, direktor (od 1. 1. 2024 do 31. 12. 2024)
- **dr. Petra Štefanič Anderluh**, generalna direktorica (od 10. 1. 2024 do 31. 12. 2024)
- **mag. Marjan Novak**, direktor (od 10. 4. 2024 do 31. 12. 2024)

- **mag. Neža Golob**, direktorica
(od 1. 7. 2024 do 31. 12. 2024).

b) Sestava in delovanje nadzornega sveta ter njegovih komisij

Nadzorni svet je imel v letu 2024 šest sej, od tega štiri redne, eno izredno in eno dopisno sejo.

- **Nadzorni svet družbe Novartisa je bil oblikovan dne 12. 7. 2023 in je v letu 2023 deloval v naslednji sestavi:**

mag. Jelica Zdolšek, predsednica
(od 1. 1. 2024 do 31. 12. 2024)

- **Miha Thuma**, član – predstavnik delavcev
(od 1. 1. 2024 do 31. 12. 2024)
- **mag. Christoph Kurt Buerki** – član
(od 1. 1. 2024 do 31. 12. 2024)

c) Veljavna politika raznolikosti pri zastopanosti v organih vodenja ali nadzora družbe

Družba Novartis spoštuje raznolikost svojih zaposlenih, bolnikov in drugih deležnikov ter si prizadeva za njihovo enakopravno vključevanje v svoje delovanje. Prav tako spodbuja raznolikost po spolu in izobrazbi pri zastopanosti v organih vodenja in nadzora družbe. Poslovodstvo so v letu 2024 večinoma sestavljali štirje člani (prvo četrletje) ali pet članov (drugo, tretje in četrto četrletje), pri čemer je bila zastopanost posameznega spola: 25 % moški in 75 % ženske (prvo četrletje) oziroma 40 % moški in 60 % ženske (drugo, tretje in četrto četrletje). Nadzorni svet Novartisa je bil v letu 2024 sestavljen iz treh članov, pri čemer je 66,6 % članov predstavljal moški spol.

V okviru skupine Novartis, katere del je tudi družba Novartis d.o.o., so na področju raznolikosti, pravičnosti in vključenosti postavljene dobre osnove, na katerih vsak dan gradimo in ustvarjamo navdihujočo, vedoželjno in opolnomočeno kulturo. Ta temelji na integriteti in ustvarjanju raznolikega, varnega in vključujočega delovnega okolja, v katerem je lahko vsakdo to, kar je, brez strahu pred diskriminacijo. Kot zagovorniki in vzorniki podpiramo kulturo raznolikosti, pravičnosti in vključenosti tako na delovnem mestu kot v svoji širši okolici.

V okviru pobude Raznolikost, pravičnost in vključenost delujejo štiri skupine: Invalidi, LGBTQI+ skupnost, Medgeneracijsko sodelovanje in Raznoliki talenti.

Poslovno poročilo

Ključni dosežki enot v letu 2024

2024 je bilo prvo polno leto, ko je Novartis po oddelitvi generične divizije leta 2023 deloval kot osredotočeno farmacevtsko podjetje za inovativna zdravila. V Sloveniji smo pomembno prispevali k skupnemu uspehu in odličnim poslovnim rezultatom skupine Novartis, s čimer smo okrepili svoj položaj kot ena ključnih lokacij v Novartisu. V letu 2024 smo rastle v številu in leto zaključili z več kot 3.800 sodelavci. Uvajali smo nove tehnologije, procese in načine dela v celotni organizaciji, povečevali proizvodne obsege in napredovali pri

tekočih naložbah. S pomočjo različnih dejavnosti in pobud, kot so interesne skupine zaposlenih (Employee Resource Gropus (ERG)), pobudi Raznolikost, pravičnost in vključenost (Diversity, Equity and Inclusion (DEI)) ter Polni življenja, smo bogatili našo delovno kulturo. Bolj smo se osredotočili tudi na naše zunanje okolje: krepili smo odnose z zunanjimi deležniki, predvsem z akademsko sfero in odločevalci, ter našo prisotnost v medijih in na zunanjih dogodkih.

Razvoj

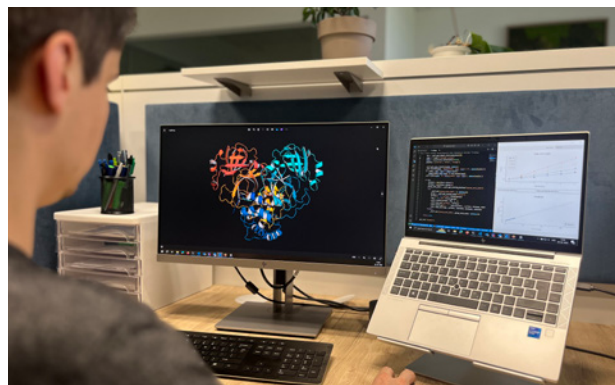
Razvoj bioloških zdravil Mengeš

Prejemniki zlatega nacionalnega priznanja Gospodarske zbornice Slovenije za inovacijo.

V Razvoju bioloških zdravil Mengeš poteka tehnični razvoj proizvodnih procesov učinkovine in končnih izdelkov, ki omogoča uspešno proizvodnjo učinkovine in izdelka za poznejša predklinična preizkušanja.

V Razvoju bioloških zdravil Mengeš smo se v preteklem letu med drugim intenzivno pripravljali na začetek delovanja ene od ključnih naložb v raziskavah in razvoju v zadnjih letih, in sicer novega Centra za tehnični razvoj bioloških zdravil (BioCampus). Ta v Slovenijo prinaša nove razvojne zmogljivosti, vključno s klinično proizvodnjo za podporo zgodnjim fazam kliničnih preskušanj bioloških zdravil

Pri delu uporabljamo najsodobnejše računalniške metode in orodja, ki vse bolj nadomeščajo tradicionalne eksperimentalne pristope v razvoju zdravil.

naslednje generacije, kar pomeni tudi potrebo po novih znanjih in uvajanju novih delovnih procesov. Z naložbo v novi center, ki bo predvidoma začel obratovati v začetku leta 2026, bo Novartis v Sloveniji okrepil svojo vlogo na področju razvoja inovativnih zdravil, lokacija v Mengšu pa ostaja največje industrijsko središče sodobne biotehnologije v Sloveniji, kjer poteka podpora razvoju in proizvodnji bioloških zdravil v Novartisu.

V letu 2024 smo razširili portfelj raziskav in razvoja inovativnih bioloških zdravil ter vzporedno krepili zmogljivosti in ekspertna znanja. Med drugim smo okrepili oddelek

za tehnično upravljanje portfelja in projektov ter začeli vzpostavljati nove laboratorije za testiranje biološke aktivnosti molekul po sistemu dobre proizvodne prakse (GMP). Uvedli smo nove načine dela, v zgodnjem razvoju bioloških zdravil pa nam je uspelo občutno skrajšati razvojne čase, kar pomembno prispeva k hitrejšemu prihodu novih zdravil na trg.

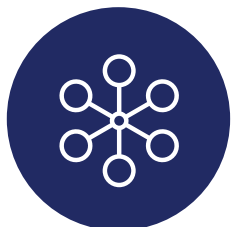
Nadaljevali smo implementacijo najsodobnejših računalniških metod in orodij, ki vse bolj nadomeščajo tradicionalne eksperimentalne pristope v raziskavah in razvoju zdravil, saj omogočajo hitrejši in učinkovitejši razvoj kompleksnih (inovativnih) bioloških zdravil. V procesu razvoja redno uporabljamo mehanistične in statistične modele, strojno učenje in aplikacije, razvite na podlagi umetne inteligence.

Veliko pozornosti smo namenjali kulturi inovativnosti in znanstveni odličnosti. Tudi v letu 2024 so bili naši sodelavci nagajeni kot eni najboljših inovatorjev pri nas. Gospodarska zbornica Slovenije je Novartis podelila zlato nacionalno priznanje za inovativno tehnologijo, ki omogoča iskanje in odstranjevanje kritičnih proteinskih nečistoč v bioloških zdravilih, s tem pa pomembno prispeva k večji varnosti in učinkovitosti bioloških zdravil ter hitrejšemu in širšemu dostopu do bioloških zdravil za paciente po vsem svetu.

Nadalje smo krepili sodelovanje s slovenskimi akademskimi in raziskovalnimi institucijami z udeležbo na različnih znanstvenih dogodkih in projektih ter organizacijo lastnih

dogodkov, ki spodbujajo izmenjavo znanj in dobrih praks – Novartisov raziskovalni dan z akademijo, znanstveni dogodek BioCamp, dogodki SciNovate. Še posebej smo ponosni na naš prispevek k podpisu strateškega partnerstva Novartisa v Sloveniji z Univerzo v Ljubljani – koristi sodelovanja akademskega sektorja in industrije so zagotovo obojestranske, za slovenske akademske in raziskovalne institucije pa sodelovanje odpira tudi vrata za pristop k prebojnim inovacijskim projektom Novartisa na globalni ravni. Z našim delom pa imamo vpliv tudi širše v svetu farmacevtskih tehnologij – naše sodelavke in sodelavci so v minulem letu predstavili svoje delo na priznanih znanstvenih konferencah ter objavili več člankov v odmevnih znanstvenih revijah, kot je na primer Nature Gene Therapies.

Vseskozi razvijamo in krepimo kulturo raznolikosti in vključenosti ter inovativnosti, vpeljujemo nove načine dela, izboljšujemo medsebojno sodelovanje ter z različnimi pobudami in dejavnostmi skrbimo za dobro počutje sodelavcev. Veliko pozornosti namenjamo pobudi Raznolikost, pravičnost in vključenost. Pri tem smo še posebej ponosni na zelo uspešno sodelovanje z Zavodom Most, zavodom za usposabljanje in zaposlovanje invalidov in drugih ranljivih skupin, s pomočjo katerega smo v svoje delovno okolje uspešno vključili že 15 oseb z invalidnostjo. Opravljajo pisarniško delo in dejavnosti, vezane na delo v laboratorijih, znotraj vseh naših področij delovanja.

Proizvodne dejavnosti

Trdni izdelki Ljubljana

V Trdnih izdelkih Ljubljana potekata proizvodnja in pakiranje zdravil v trdnih oblikah, in sicer šestih različnih farmacevtskih oblik: obložene in neobložene tablete, kapsule ter gastrozistentne kapsule s peleti, mikro peleti in granulami.

Leto 2024 je bilo za lokacijo Trdnih izdelkov Ljubljana leto prehoda na portfelj inovativnih zdravil. Veliko pozornosti smo namenili izboljševanju učinkovitosti proizvodnje zdravila za zdravljenje srčnega popuščanja Entresto, ki je eno od Novartisovih strateško najpomembnejših zdravil. Proizvedene količine omenjenega zdravila smo povečali za 50 % v primerjavi s preteklim letom. Postavili smo in začeli redno proizvodnjo na liniji za suho granulacijo in na novi napravi za oblaganje tablet, kar je bistveno povečalo naše proizvodne zmogljivosti in učinkovitost pri proizvodnji zdravila Entresto tako smo izdelali rekordno količino, več kot 2,7 milijarde tablet.

Pri tem smo ostali osredotočeni na naše temeljno poslanstvo – zagotavljati kakovostna zdravila za paciente.

Skupno smo proizvedli 8,4 milijarde kosov, medtem ko se je kompleksnost proizvodnje povečala za 3 % v primerjavi z letom 2023. Zapakirali smo 95,5 milijona končnih pakiranj, kar je 12 % več kot v letu 2023, delež inovativnih zdravil pa predstavlja skoraj 57 % vseh naročil pakiranja.

Kakovost in varnost ostajata temelj, na katerem dosledno gradimo svoj uspeh. Uspešno smo prestali številne presoje zdravstvenih organov in strank, vključno z izredno zahtevnim pregledom ameriške agencije za hrano in zdravila FDA v začetku leta.

Pakirnica v Trdnih izdelkih Ljubljana.

Poleg tega so naši zaposleni podprli obsežne dejavnosti optimizacije procesa za zdravilo Kisqali za zdravljenje zgodnjega raka dojk, prav tako enega izmed Novartisovih strateško najpomembnejših zdravil.

Uspešno smo uvedli več izboljšav v proizvodnem procesu. Začeli smo s poskusno proizvodnjo na liniji za kontinuirano proizvodnjo, kar je pomemben napredek v naši proizvodni tehnologiji, saj omogoča bolj racionalizirane in inovativne proizvodne procese. Zgradili smo prizidek na oddelku pakiranja ter postavili in kvalificirali tri dodatne blister pakirne linije. Uvedli smo tudi nov pakirni stroj Print on Demand (PoD), ki je pomemben mejnik v inovacijah na področju pakiranja.

V okviru Trdnih izdelkov Ljubljana deluje tudi organizacijska enota Zdravje, varnost in okolje (ZVO).

Tabletirka v proizvodnji Trdnih izdelkov Ljubljana

Uspešno smo opravili redno letno presojo za potrditev že pridobljenih certifikatov ISO 45001 in 14001 za Novartis v Sloveniji. Medfunkcijska ekipa v Sloveniji, vključno z ekipo Trajnostnega poročanja, ZVO, Tehničnimi storitvami in Kadri, je pokazala visoko raven strokovnosti in sodelovanja ter zagotovila kakovostno poročanje s področja okoljske trajnosti, družbe in upravljanja (ESG), kar je prispevalo tudi k učinkovitemu izidu notranje revizije. Močan poudarek smo dali dejavnostim z velikim tveganjem in sistemu dovoljenj za delo v kombinaciji z izvajanjem terenskih preverjanj za zagotovitev skladnosti s programi skupine Novartis. Prispevali smo k povečanju varnostne kulture s promocijo življenjsko pomembnih varnostnih pravil na mesečni ravni in izvedbo praktičnih izobraževanj.

Farmacevtske učinkovine Mengeš

V Farmacevtskih učinkovinah Mengeš poteka proizvodnja učinkovin za zdravila, razvita s kemijsko sintezo in klasično fermentacijo. Pri tem uporabljajo različne tehnologije, med drugim fermentacijo, kemijsko sintezo, hladno kemijo, hidrogenacijo, preparativno HPLC čiščenje in liofilizacijo.

V Farmacevtskih učinkovinah Mengeš smo zahtevno leto 2024 zaključili uspešno in finančno nad pričakovanji. Dobro načrtovanje in usklajevanje proizvodnih procesov je omogočilo visoko zasedene proizvodne linije, s čimer smo zagotavljali nemoteno proizvodnjo in dobavo učinkovin kupcem. S ponovno NOSSCE (Novartis Operational Standards for Supply Chain Excellence) recertifikacijo smo potrdili naše zaveze k odličnosti dobavne verige in se pridružili vsem drugim slovenskim lokacijam.

Nadaljevali smo transformacijo produktnega portfelja. Uspešno smo zaključili prenose treh inovativnih učinkovin (zdravila Promacta, Ascomycin in Jakavi). Ta transfer je bil izredno zahteven, saj je bilo poleg kompleksnega proizvodnega dela potrebno tudi veliko aktivnosti na področju

prenosa analitike, kjer je bilo treba celotni paket podatkov prilagoditi internim standardom. Zaključenim prenosom so nemudoma sledile registracijske aktivnosti. Številne verifikacijske inšpekcije so bile zelo uspešne in zaključene brez večjih odstopov. Dodatno je bila v letu 2024 sprejeta odločitev, da bosta v Farmacevtske učinkovine Mengeš alocirani proizvodnja zdravila Scemblix (začetek v letu 2025) in peptidna tehnologija, s katero nameravamo proizvajati prekursorje za prebojne radioligandne terapije.

Tudi v letu 2024 smo potrdili visoko kakovost dela. Vse izvedene presoje s področja kakovosti in varnosti smo uspešno zaključili ter s tem dokazali, da sta varnost in kakovost temelja, na katerih gradimo našo inovativno zgodbo. V okviru prijave Mengša kot proizvodne lokacije smo prvič uspešno prestali tudi presojo brazilske agencije ANVISA.

V letu 2024 smo v okviru Farmacevtskih učinkovin Mengeš vzpostavili enoto Upravljanja lokacij, ki skrbi za nemoteno delovanje in razvoj lokacij v Ljubljani in Mengšu. Zagotavljamo servisne storitve za interne uporabnike in

Obrat za proizvodnjo učinkovin za inovativna zdravila

najemnike. Posodobili smo številne storitvene pogodbe z zunanjimi partnerji in uvedli avtomatiziran sistem za zbiranje, razdelitev in obračun stroškov.

Leto 2024 je bilo zaznamovano tudi kot izredno močno investicijsko leto za celotno lokacijo Mengeš. Na lokaciji se je nadaljevalo izvajanje štirih večjih projektov: objekt za razvoj bioloških zdravil, večnamenski proizvodni obrat za sintezo učinkovin, energetski objekt in proizvodna stavba poslovnega partnerja. Velika dinamika na lokaciji je zahtevala prilagojeno logistiko za nemoteno podporo operacijam in investicijskim projektom.

Obrat za proizvodnjo učinkovin za inovativna zdravila

Prav tako smo se osredotočili na okoljski trajnostni razvoj lokacij. V pripravi je nova strategija za zeleni prehod. Vodili smo tudi interesno skupino sodelavcev ERG Green team, ki je organizirala aktivnosti promocije trajnostne mobilnosti, kot so bile kolesarske delavnice, promocija alternativnih transportnih sredstev in uvedba postaje za najem e-koles.

V Mengšu tako vzpostavljamo sodobno proizvodnjo Novartisovih najnovejših inovativnih malih molekul ter skrbimo za razvoj in dobre servisne storitve na obeh lokacijah. S tesnim sodelovanjem z lokalno skupnostjo gradimo ugled Novartisa v Sloveniji.

Biološke učinkovine Mengeš

Laboratorij proizvodnih znanosti in tehnologij (MS&T) v Bioloških učinkovinah Mengeš

V Bioloških učinkovinah Mengeš poteka proizvodnja učinkovin za biološka zdravila za klinične in komercialne namene. V enoti proizvodimo terapevtske proteine, različne oblike monoklonskih protiteles in virusne vektorje.

Leto 2024 je bilo za Biološke učinkovine Mengeš zelo razgibano. Prizidek za celične kulture z dohranjevanjem (DFB, angl. Disposable Fed Batch) smo v kratkem času uspešno uvedli skladno z načrti. Tako se je proizvodna zmogljivost

Proizvodnja bioloških učinkovin v Mengšu

povečala za več kot 50 %. Skupaj smo izdelali 122 serij, kar je 46 več kot leta 2023. Poleg povečanja zmogljivosti smo si prizadevali za izboljšanje donosov pri vseh komercialnih izdelkih in dosegli rekordne rezultate. Agencija JAZMP je preverila prizidek DFB in za proizvodnjo odobrila nova izdelka: tislelizumab in adalimumab. Zaključili smo tri validacije za denosumab, adalimumab in aflibercept. Poleg tega sta bili preneseni novi inovativni molekuli, ki sta bili uspešno proizvedeni v našem obratu DFB.

Naše poslanstvo je tudi digitalizacija proizvodnih obratov, zato dajemo prednost uvedbi sistema za izvajanje proizvodnje (MES), ki je bil uveden v dva od treh komercialnih procesov.

Medtem smo dokončali tudi gradnjo najsodobnejšega obrata za virusne vektorje in začeli prenos tehnologije prvega izdelka na linijo; prve zagonske serije so že bile uspešno proizvedene. Poleg tega smo opravili četrto zaporedno certifikacijo NOSSCE.

Ljubljana Aseptika

Polnilna linija za polnjenje injekcij.

V letu 2024 smo ustanovili novo proizvodno enoto Ljubljana Aseptika, ki je umeščena v organizacijsko strukturo podjetja Novartis d.o.o. Znotraj proizvodne enote smo vzpostavili celotno organizacijsko strukturo, v katero je bilo konec leta razporejenih 48 zaposlenih.

V enoti Ljubljana Aseptika bomo proizvajali in pakirali aseptične izdelke – to so zdravila večinoma v tekoči obliki ali v obliki liofilizata, ki jih v procesu proizvodnje polnimo v brizge ali vialo.

Gradnja novega proizvodnega objekta v Ljubljani poteka po načrtih. V letu 2024 smo nadaljevali s postavljanjem in kvalifikacijo proizvodnih zmogljivosti. Obrat vključuje **dve proizvodni enoti**:

- **Pakiranje:** Postavitev sodobnih linij za sestavljanje in pakiranje brizg z varovalom igle, ki ustrezajo najnovejšim regulativnim standardom in zagotavljajo maksimalno učinkovitost.
- **Polnjenje in vizualna kontrola:** Najsodobnejša izolatorska polnilna linija, skupaj s pomožno opremo, ki omogoča aseptično polnjenje brizg. Nakup opreme za izvajanje ročne vizualne kontrole.

Zaključek kvalifikacij in zagon proizvodnih linij v enoti Pakiranje je predviden septembra 2025, ko se načrtuje začetek pakiranja komercialnih serij. V enoti Polnjenje je začetek polnjenja komercialnih serij načrtovan v začetku leta 2027.

Naše delo je bilo prepoznano tudi v Novartisovi operativni mreži, kjer je naša ekipa osvojila 1. mesto v kategoriji »Culture in Action« za projekt Multifunkcijska ekipa, ki je z zagotavljanjem dvojnih virov oskrbe s potrošnim materialom GMP ustvarila znaten prihranek. Poleg tega smo skupaj z ekipo Razvoja bioloških zdravil Mengeš prejeli zlato državno priznanje Gospodarske zbornice Slovenije za inovacije.

Polnilna linija za polnjenje injekcij.

Z vzpostavitvijo nove proizvodne enote Ljubljana Aseptika smo tudi zaposlovali, in sicer strokovnjake na področju inženiringa, kakovosti, proizvodne znanosti in tehnologije (MS&T), oskrbe in proizvodnje ter projektnega vodenja. Zaposlovanje bomo postopoma nadaljevali tudi v naslednjih letih.

ESO Slovenija – Upravljanje z zunanji dobavitelji

External Supply Operations (ESO) Slovenija je del globalne enote ESO, ki je odgovorna za upravljanje vseh Novartisovih (zunanjih) dobaviteljev, ki zagotavljajo materiale za uporabo v naših proizvodnih obratih, ali pa so dobavitelji, ki proizvajajo zdravila, Novartisovi pogodbeni proizvajalci.

Center za kontrolo kakovosti

V Centru za kontrolo kakovosti izvajamo testiranje in skrbimo za upravljanje kakovosti, vključno z upravljanjem dobaviteljev, skrbjo za licence in drugimi centraliziranimi dejavnostmi. Testiranje vstopnih materialov izvajamo za več Novartisovih proizvodnih in razvojnih enot.

Družba Novartis d.o.o. ostaja zavezana visokim standardom kakovosti in skladnosti z veljavnimi predpisi o dobri proizvodni

praksi. V letu 2024 smo imeli številne revizije in inšpekcijske preglede, med drugim s strani FDA, JAZMP, ANVISA in različnih strank.

Inšpekcija FDA, ki je bila dva tedna na lokaciji v Ljubljani, je prvič sočasno opravila inšpekcijski pregled pred odobritvijo za šest izdelkov in splošni pregled dobre proizvodne prakse.

V letu 2024 je bila izvedena redna revizija dobre proizvodne prakse v Mengšu in več verifikacijskih revizij JAZMP, ki so preverjale proizvodnjo novih zdravilnih učinkovin na obeh lokacijah za proizvodnjo zdravilnih učinkovin v Mengšu ter v prizidku pakiranja v Ljubljani in na novi lokaciji skladiščenja.

Rezultati so bili pozitivni, po potrebi pa so bili uvedeni ustrezni korektivni in preventivni ukrepi. To dokazuje zavezanost podjetja ohranjanju visokih standardov in takojšnjemu odpravljanju morebitnih težav.

Poleg tega smo dosledno spremljali ključne kazalnike kakovosti v svojih proizvodnih obratih, skladiščih in dejavnostih globalnega razvoja zdravil. Morebitni izzivi so bili

obravnavani takoj, kar odraža osredotočenost podjetja na nenehno spremljanje in izboljševanje metrike kakovosti. V okviru te zaveze je bil posodobljen Priročnik za kakovost in vodenje, ki vključuje podrobna navodila za dejavnosti pregleda Sveta za kakovost, kar zagotavlja, da so postopki vodenja kakovosti celovito dokumentirani in dosledno upoštevani.

Implementacija in odobritev novega skladišča pri družbi Cargo-Partner, uvedba novih zapisovalnikov podatkov in razpisni postopek za izbiro domačega prevoznega ponudnika so nekatere od ključnih dejavnosti.

Že leta 2024 smo podprli več pobud, naložb in prenosov tehnologij, ki bodo omogočili rast portfelja inovativnih izdelkov in izvedbo v prihodnjih letih. Zelo tesno sodelujemo tudi z razvojno organizacijo pri prenosu inovativnih zdravilnih učinkovin in izdelkov v naše proizvodne obrate.

Na splošno vse dejavnosti poudarjajo zavezanost podjetja Novartis d.o.o. k ohranjanju najvišjih standardov kakovosti na vseh področjih poslovanja, naložb, razvoja in upravljanja skladišč ter prevoza in projektov, usmerjenih v prihodnost.

Novartisov korporativni center (NOCC) Ljubljana

NOCC Ljubljana deluje kot središče za tehnične dejavnosti in zagotavlja podporo proizvodnim lokacijam v Novartisu. Ponaša se s strokovnim znanjem in izkušnjami na področju dobrih proizvodnih praks in farmacevtske skladnosti, skupaj z znanjem in izkušnjami, ki izhajajo iz vsakodnevnega stika s proizvodnimi procesi.

V NOCC Ljubljana smo podpirali operativne dejavnosti in strategijo proizvodnih lokacij z zagotavljanjem storitev na različnih področjih, kot so inženiring, informacijska tehnologija, upravljanje oskrbovalnih verig, finance, proizvodna znanost in tehnologija, indirektna nabava, zagotavljanje varnosti in okoljske trajnosti.

V okviru izvajanja teh funkcij so bili v letu 2024 v ospredju trije investicijski projekti vzpostavljanja novih proizvodnih lokacij: proizvodnja aseptičnih izdelkov v Ljubljani, proizvodnja virusnih vektorjev v Mengšu ter centra za tehnični razvoj bioloških zdravil v Mengšu. Hkrati smo v tem letu zagnali nekaj let trajajoč projekt nadgradnje digitalizacije poslovnih procesov na ravni celotnega Novartisa.

Ekipa NOCC Inženiringa je v letu 2024 podpirala investicije na več kot 240 projektih doma in po svetu – od manjših rekonstrukcij obstoječih linij do načrtovanja in izgradnje novih proizvodnih in razvojnih objektov. Med največje investicije spadajo izgradnja proizvodnje aseptičnih izdelkov v Ljubljani ter proizvodnje virusnih vektorjev, centra za tehnični razvoj bioloških zdravil in večnamenskega proizvodnega obrata v

Mengšu. Med pomembnejše investicije spada tudi projekt na področju radioligandnih terapij v Mengšu, kjer je ekipa načrtovala manjši proizvodni obrat za sintezo radioligandov, vključno z zdravilom za zdravljenje raka prostate.

Na področju DD&IT (Data Digital & IT) je ekipa uspešno opremila in predala v uporabo IT infrastrukturne in aplikativne rešitve za projekt proizvodnje aseptičnih izdelkov v Ljubljani. Za podporo rasti podjetja smo intenzivno investirali v strešniško in omrežno infrastrukturo, pri tem pa dali v uporabo tudi več novih računalnikov, tako za končne uporabnike kot tudi za namen podpore proizvodnih procesov. V uporabo smo dali tudi več orodij s področja umetne inteligence (UI), za učinkovito vpeljavo orodij umetne inteligence v vsakdanje delo pa smo za sodelavce pripravili tudi program usposabljanja. Izobraževalnih dejavnosti, ki so bile zasnovane tako, da so ne le izboljšale sposobnosti reševanja težav, temveč tudi spodbujale kulturo nenehnega učenja in inovacij, se je udeležilo več kot 1000 uporabnikov v Sloveniji in v tujini. Ekipa je mrežila in razvijala svoje okolje tudi zunaj podjetja: aktivno je sodelovala v Gospodarskem strateškem svetu za digitalizacijo pri Gospodarski zbornici Slovenije, bila aktivna udeleženka na univerzitetnih in kariernih dogodkih ter z namenom razvoja mladih potencialov izvajala mentorstvo in prakse za študente.

Na oddelku Upravljanje dobavne verige smo uspešno vodili številne projekte, vezane na posamezne faze življenjskega cikla produktov za različne platforme in proizvodne lokacije. Med drugim smo upravljali strateške projekte za slovenske

proizvodne lokacije, kot so prenosi produktov iz drugih enot v enoto Trdni izdelki v Ljubljani. Sodelovali smo tudi pri prvih transferjih produktov iz proizvodnih obratov za aseptične izdelke v Steinu in Schafftenau do novonastajajoče lokacije za proizvodnjo aseptičnih izdelkov v Ljubljani. V podporo razvoju novih znanj in veščin ter kariernih priložnosti so za svoje zaposlene oblikovali t. i. izobraževalni rotacijski program ASCEND (Accelerating Supply Chain Excellence and Development).

V enoti Proizvodne znanosti in tehnologije (MS&T) smo z uspešnim sodelovanjem prispevali k vzpostavljanju novonastajajočih lokacij proizvodnje aseptičnih izdelkov v Ljubljani in proizvodnja virusnih vektorjev v Mengšu, ob koncu leta pa smo dosegli tudi dogovor za sodelovanje pri projektu gradnje centra za tehnični razvoj bioloških zdravil v Mengšu. Leto sta pomembno zaznamovali še dve izstopajoči dejavnosti. Prva je implementacija linije za kontinuirano proizvodnjo v enoti Trdni izdelki v Ljubljani, druga pa je skrb za okolje, in sicer prioritarno na dveh projektih: projekt optimizacije zasedenosti transportnih palet, ki direktno vplivajo na zmanjšanje potrebne energije za skladiščenje in transport, in projekt ponovne uporabe svinčenih posod za shranjevanje in transport radiofarmacevtikov.

V skupini za usposabljanje in učenje GxP smo pri vsakodnevnih dejavnostih podpirali več kot 21.000 zaposlenih

v skupini Novartis v 39 enotah, pri čemer smo skupaj izvedli 9.834 načrtov usposabljanja, 32.484 izobraževanj ter 134 revizij in pregledov.

Ekipa NOCC Finance Ljubljana je tudi v tem letu s svojimi storitvami s področja financ kontinuirano podpirala najpomembnejše proizvodne lokacije, globalne platforme, lokalne in globalne funkcije. To učinkovito podporo je omogočila ekipa sodelavcev, ki se je v svojem delovanju v tem letu prvotno osredotočila na izkoriščanje potenciala novodobnih tehnologij. S pomočjo umetne inteligence se je prek standardizacije in avtomatizacije osredotočila na poenostavitev procesov, doseganje večje natančnosti finančnega poročanja in posledično izboljšanje operativne učinkovitosti.

Enota Indirektne nabave je v letu v 2024 v sodelovanju z internimi in eksternimi deležniki iskala rešitve za optimizacijo stroškov in nabavnih procesov ter sodelovala pri izvedbi investicijskih projektov. S ciljem, da bi podprli proizvodne lokacije pri doseganju njihovih ciljev, smo izvedli več nabavnih razpisov in medfunkcijskih delavnic, na katerih smo opredelili projekte in ideje za optimizacijo stroškov. Na področju trajnosti smo skupaj s številnimi strateškimi partnerji sklenili dogovore o doseganju meril okoljske trajnosti, ki odražajo ambicijo za doseganje ogljične nevtralnosti Novartisove dobavne verige do leta 2030.

Storitve za podporo poslovanju (globalne in lokalne funkcije)

Kadri

Sodelavci v Kadrih smo leto začeli z uvedbo plačne transparentnosti, ki zaposlenim omogoča vpogled v razpone plač in primerjalne analize. Kot eno prvih podjetij v Sloveniji, ki je uvedlo plačno transparentnost, smo za projekt prejeli nagrado HR&M projekt leta. V prvem četrtletju leta smo implementirali nov kadroviski sistem WorkDay, ki je nadomestil obstoječe kadrovske aplikacije in zaposlenim pomaga pri hitrejšem iskanju informacij in opravljanju kadrovskih nalog.

V letu 2024 smo zaposlili več novih sodelavk in sodelavcev, ki smo jim ponudili osvežen program uvajanja. Pripravili smo različne izobraževalne programe za vodje in zaposlene, prav tako pa nadaljujemo s tremi strateškimi stebri pobude Polni življenja, ki prispeva k dobremu počutju zaposlenih, soustvarjanju pozitivne kulture v podjetju in ustvarjanju boljšega delovnega okolja.

HR&M projekt leta 2024: Uvedba plačne transparentnosti v Novartis

Finance

Za sodelavce v Financah je bilo prvo polletje 2024 zaznamovano z mejniki poročanja. Zaključili smo prvo letno poročilo za Novartis d.o.o. za leto 2023. Sledil je uspešen zaključek prve notranje revizije s področja okoljske trajnosti, družbe in upravljanja (ESG) v sodelovanju s ključnimi oddelki, kar izkazuje naše močne procese ob prizadevanju za nenehne izboljšave. Druga polovica leta je bila osredotočena na intenzivno fazo načrtovanja uvedbe novega informacijskega sistema. Udeležili smo se medfunkcijskih delavnic in pripravili številne uporabniške zahteve, povezane ne le z računovodskimi temami, temveč tudi z vsemi procesi, ki zahtevajo našo vključenost. Prav tako smo bili pomemben poslovni partner s podporo novim poslovnim modelom, kar je prispevalo k rasti podjetja.

Pravne zadeve

V letu 2024 je potekalo veliko pomembnih projektov in dejavnosti, pri katerih so pravne zadeve odigrale ključno vlogo z zagotavljanjem pravne podpore in rešitev. Omenili bi spremembo kolektivne pogodbe Novartisa d.o.o. glede ureditve nagrajevanja za poslovno uspešnost in pravice do odklopa, pripravo Pravilnika o inovacijah ter vodenje in nadzor zagotavljanja strokovnega pravnega svetovanja pri številnih odprtih temah, projektih in pogodbenih zadevah, povezanih tako s tekočim poslovanjem Novartisa d.o.o. kot tudi z oddelitvijo generične divizije v letu 2023, našimi najemniki ter različnimi zunanjimi sodelovanji in pravnimi postopki, ki vplivajo na naše poslovanje.

Etika, tveganja in skladnost

V enoti Etika, tveganja in skladnost (ERC) smo se tudi v letu 2024 osredotočali na ljudi in krepitev kulture, s poudarkom na načrtih za etično kulturo, ERC dnevih in delavnicah "Tiny Habits of Ethical Leadership" ter srečanjih za vodje na temo "SpeakUp, ListenUp". S ciljem krepitev upravljanja tveganj in odpornosti naših lokacij smo v timu namenili veliko pozornosti tudi dejavnostim, povezanim s pripravo na upravljanje v času kriz ter jih prenesli iz teorije v prakso. Da bi okrepili zavezanost Novartisa k etični uporabi podatkov in tehnologije, smo sprejeli in implementirali novo globalno politiko za etično uporabo podatkov in tehnologije ter uspešno zaključili prvi pregled varstva podatkov, izveden za Novartis d.o.o.

Korporativne zadeve

V Korporativnih zadevah, v okviru katerih delujeta Korporativno komuniciranje in Javne zadeve, smo nadaljevali krepitev prepoznavnosti Novartisa kot edinega farmacevtskega podjetja z razvojem in proizvodnjo inovativnih zdravil v Sloveniji. Okrepili smo odnose s ključnimi deležniki ter prispevali k razpravam in razvoju politik za ustvarjanje podpornega okolja za naložbe in inovacije.

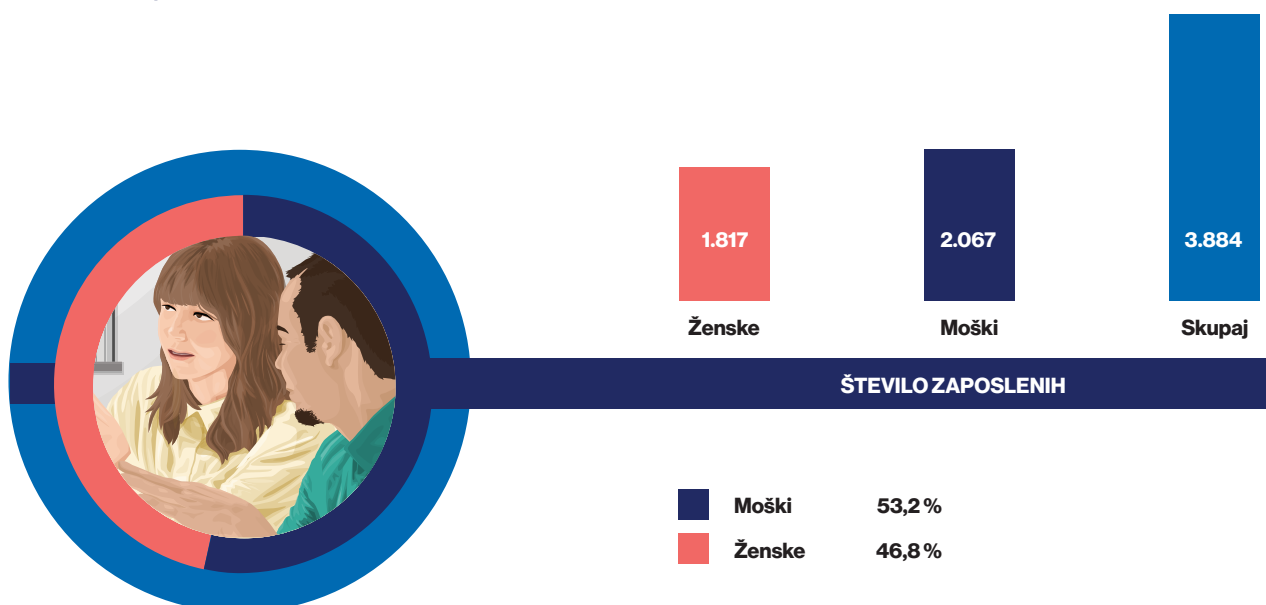
Zaposleni

Uspešnost in doseganje ciljev družbe je rezultat predanega dela naših zaposlenih.

Leto 2024 je bilo polno novih začetkov in povezovanja. V naši organizaciji smo v letu 2024 na novo zaposlili več kot 560 sodelavk in sodelavcev. Največ smo zaposlovali na področju Proizvodnje in Kakovosti.

Ob koncu leta 2024 je bilo tako v podjetju 3.884 zaposlenih, od tega 92 % za nedoločen čas in 8 % za določen čas. Med zaposlenimi je bilo 46,8 % sodelavk in 53,2 % sodelavcev.

Število zaposlenih na dan 31. 12. 2024

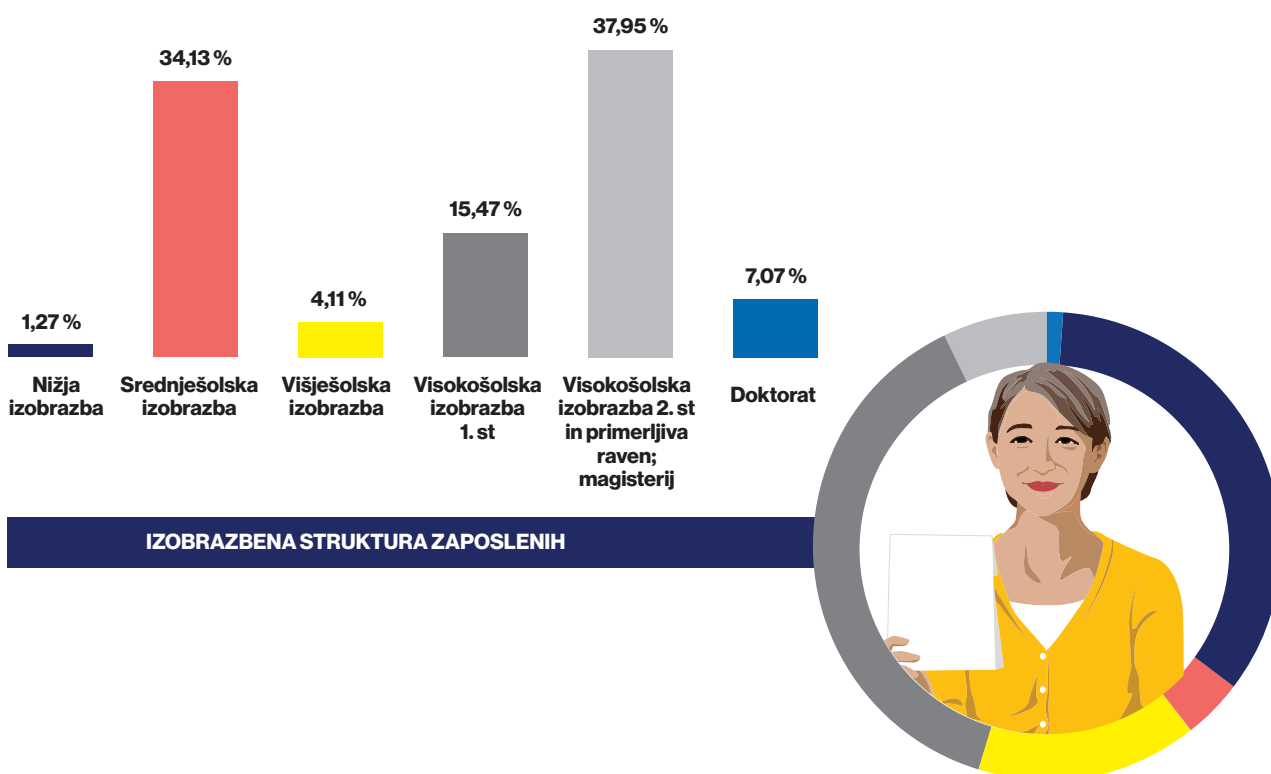

Izobraževanje v podjetju Novartis d.o.o.

V povprečju se je Novartisov zaposleni v letu 2024 izobraževal 51,4 ure, predvsem na področju delovnih postopkov in kakovosti.

Za zaposlene smo izvedli številna izobraževanja, med drugimi program M1 za vodje, v katerega je bilo vključenih 74 novih vodij, ter nov program usposabljanja internih trenerjev za mentoriranje novozaposlenih, ki ga je opravilo 307 zaposlenih. Poleg tega so zaposleni sodelovali v različnih izobraževalnih programih, ki so zasnovani tako, da ustrezajo raznolikim potrebam in interesom zaposlenih. Zaposleni so si izbrali vsebine za učenje, ki ustrezajo njihovim kariernim ciljem in interesom.

Izobrazbena struktura zaposlenih na dan 31. 12. 2024

Študij ob delu

Kot del razvoja kariere sodelavcev in družbe Novartis podpira tudi razvoj znanj in kompetenc s študijem ob delu. V študij ob delu je vključenih 24 sodelavcev, pretežno na podiplomskem in dodiplomskem izobraževanju. Študijske smeri so raznolike in podpirajo različna področja poslovanja Novartisa, tako s področja farmacije, kemije, biotehnologije kot tudi inženirskih in računalniških ved, financ in vodenja.

Raznolikost, pravičnost in vključenost (DEI)

Leta 2024 smo prvič izobesili zastavo ob mesecu ponosa oseb z invalidnostmi za ozaveščanje o pomenu vključujoče in raznolike družbe

Ponosni smo na vrsto dejavnosti, izvedenih v okviru pobude Raznolikost, pravičnost in vključenost.

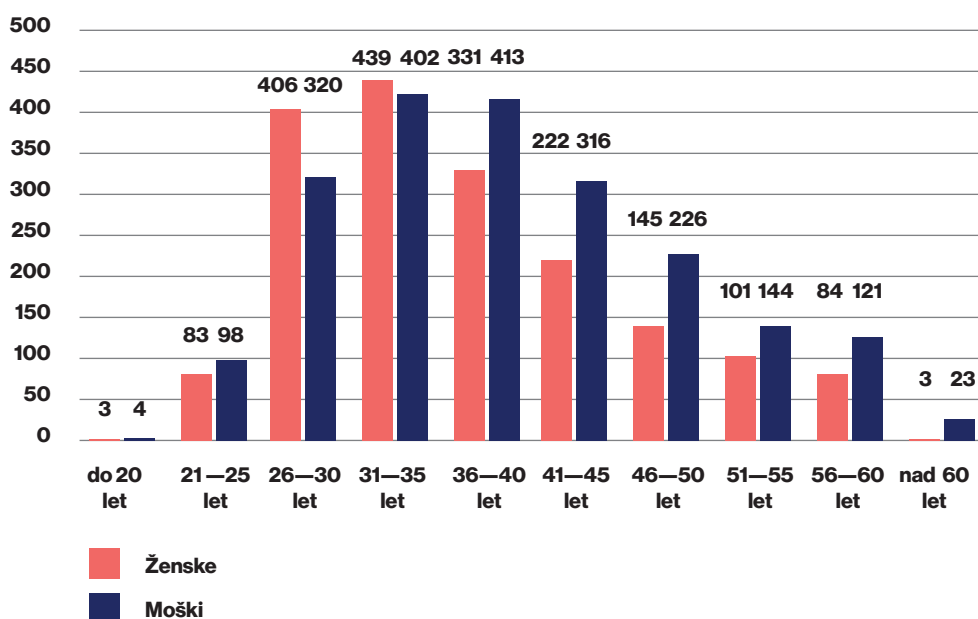
V letu 2024 smo zaposlovali sodelavce 38 različnih narodnosti.

Povprečna starost zaposlenih v podjetju v letu 2024 je bila 38,1 leta.

Nadaljevali smo z vzpostavitvijo in opolnomočenjem Interesnih skupin zaposlenih (ERG). Njihov namen je spodbujati raznoliko in vključujoče delovno okolje, kjer se vsi zaposleni počutijo cenjene in podprte. Interesne skupine zagotavljajo okolje za zaposlene, kjer se ti lahko povežejo, izmenjujejo izkušnje ter zagovarjajo svoje potrebe in interese. S spodbujanjem kulturne ozaveščenosti, strokovnega razvoja in sodelovanja v skupnosti pomagajo ustvariti bolj pravično in sodelovalno delovno okolje.

Interesne skupine zaposlenih aktivno naslavlja naslednja področja: spolna identiteta in spolna usmerjenost (LGBTQI+), medgeneracijsko sodelovanje, Novartisovi mednarodni sodelavci, osebe z invalidnostmi, dobro počutje (Polni življenja), zelena ekipa, operativna odličnost. Zaposlene smo aktivno povabili, da se pridružijo kateri od interesnih skupin in s tem gradijo poslovni vpliv na lokalni in globalni ravni ter sooblikujejo občutek pripadnosti našemu podjetju.

Starostne skupine po spolu na dan 31. 12. 2024

Priložnosti za zgodnje talente

Želiš postati naš štipendist?

Postani del Novartisa,
farmacevtskega
podjetja za inovativna
zdravila.

Razpisujemo kadrovske štipendije za šolsko leto 2024/2025 za
dijake in študente zaključnih letnikov smeri farmacije, kemije,
kemijskega inženirstva, biotehnologije, mehatronike, elektrotehnike
in strojništva.

Novartis v Sloveniji je osredotočeno farmacevtsko podjetje za inovativna zdravila, prvo v
zgodovini slovenske farmacevtske panoge. Z več kot 3.600 zaposlenimi smo eden največjih
zaposilovalcev pri nas. Za bolnike doma in po svetu razvijamo in proizvajamo zdravila, kakršnih
še ni bilo. Svojo zgodbo nadaljujemo na trdnih temeljih, ki smo jih gradili skozi desetletja izkušenj
in najsodobnejših farmacevtskih pristopov. Prisotni smo v Ljubljani in Mengšu.

Izbranim štipendistom omogočimo opravljanje prakse, ob zaključku šolanja pa ponudimo
redno zaposlitev.

Svojo prijavo oddajte najkasneje **do 15. maja 2024 preko povezave:**

[Prijava](#)

Vabljeni, da se nam pridružite kot štipendist v Novartis v Sloveniji.

Upamo, da boste skupaj z nami odkrivali nove možnosti za izboljševanje
življenja bolnikov po vsem svetu.

Soustvarjamo medicino, skupaj.

 NOVARTIS | Reimagining Medicine

Novartis d.o.o. vlaga v grajenje zgodnjih talentov in je tako v letu 2024 podelil nove kadrovske štipendije. Ob koncu leta smo imeli 32 štipendistov – študentov in dijakov zaključnih letnikov naravoslovnih študijskih programov. Dijakom in študentom smo omogočili vpogled v delo v farmacevtskem podjetju z obiski podjetja, praktičnim usposabljanjem in opravljanjem diplom. V letu 2024 smo 79 dijakom in študentom omogočili opravljanje obveznega praktičnega usposabljanja in organizirali poletno prakso. Pri tem je posebej pomembno delo internih mentorjev, ki so s svojim znanjem prispevali k povezovanju teoretičnega znanja s praktičnimi veščinami.

 NOVARTIS

**Vse najboljše
se začne s teboj**

Postani Novartist, spreminjaj svet.

Te zanima več?

Regijski BioCamp

Udeleženci dogodka BioCamp 2024

BioCamp je dobro uveljavljen regionalni dogodek za privabljanje talentov, ki smo ga lani organizirali že 14. leto. Združuje okoli 35 najboljših študentov s področja STEM (Science, technology, engineering and mathematics) in poslovnih ved ter ugledne znanstvenike, strokovnjake in poslovne voditelje iz Novartisa in zunanjih organizacij. Dogodek je medfunkcijski podvig, ki vključuje sodelavce s področij razvoja, proizvodnih dejavnosti, pridobivanja talentov, kadrov, korporativnega komuniciranja in komercialnih dejavnosti. Leta 2024 so se organizaciji dogodka pridružili tudi sodelavci iz avstrijskega Novartisa.

BioCamp je strateška naložba, ki naslavlja raznolikost delovne sile in srednjeročne potrebe po zaposlovanju na ključnih lokacijah Novartisa v Sloveniji in Avstriji. Dogodek zagotavlja robusten nabor talentov z raznolikimi ozadji glede na narodnost, izobrazbo in sposobnosti. Krepi sodelovanje med funkcijami za ciljanje na vrhunske talente s specifičnimi veščinami. Poleg tega gradi identiteto blagovne znamke in ugled podjetja na trgu, kar je ključno za pozicioniranje Novartisa kot potencialnega delodajalca.

Sodelovanje na dogodku je zaznano kot priznanje in motivacija za vse vključene sodelavce Novartisa. Ponuja priložnost za predstavitev kulture podjetja in spodbuja medfunkcijsko in medkrajevno mreženje, kar pomembno prispeva h gradnji mostov znotraj organizacije.

BioCamp 2024, ki je potekal od 22. do 24. septembra na Bledu, s temo naprednih pristopov pri zdravljenju raka s pomočjo radioligandnih terapij, je bil uspešen. Vključeval je 35 izbranih kandidatov iz 8 držav in 13 narodnosti, 12 govorcev iz skupine Novartis, akademskih krogov in zdravnikov ter 40 sodelavcev, ki so podpirali dogodek.

Program Polni življenja

S številnimi dejavnostmi med letom smo prispevali k dobremu počutju zaposlenih, soustvarjanju pozitivne kulture v podjetju ter ustvarjanju boljšega delovnega okolja. Tako smo sodelavcem ponudili celovit program dobrega počutja Polni življenja, ki smo ga razdelili na tri sklope: duševno in fizično dobro počutje ter sklop obvladovanja delovne obremenitve. Nadaljevali smo z vodenimi vadbami na delovnem mestu z našimi ambasadorji Polni življenja, izvedli odmevno akcijo promocije fizičnega dobrega počutja na vseh lokacijah, ponudili sodelavcem predavanja o zdravi prehrani in kajenju, nadaljevali s ponudbo vadb prek spleta ter omogočili obiskovanje fitnesa na lokaciji v Ljubljani. Čez celo leto so sodelavcem na voljo tudi kratka tedenska srečanja, na katerih spoznavajo različne tehnike čuječnosti. V oktobru, mesecu duševnega zdravja, smo se še posebej osredotočili na ta pomemben segment dobrega počutja prek različnih dejavnosti. Na dogodku "Kako si?" smo odkrivali čustva ter stiske otrok in mladostnikov ter tako pripeljali to pomembno temo bližje našim sodelavcem.

Vadba na delovnem mestu

Trajnostno poročanje, družbena odgovornost in okoljska politika

Trajnostna (ESG) strategija in zaveze v družbi Novartis d.o.o.

Gradnja zaupanja v družbi je ključni del korporativne strategije družbe Novartis in posledično ključnega pomena za uresničevanje našega poslanstva, ki je soustvarjanje medicine za izboljšanje in podaljševanje življenja ljudi. Naša prizadevanja na področju spremljanja dejavnikov okoljske trajnosti, družbe in upravljanja (ESG – Environmental, Social, Governance), ki jih celostno vključujemo v delovanje družbe kot tudi v naše dobavne verige, so ključna za ustvarjanje dolgoročne vrednosti za deležnike.

Naša zaveza je, da postanemo vodilno podjetje v sektorju na področjih, na katerih lahko najbolj vplivamo na ljudi in družbo. S pomočjo inovacij se trudimo vključiti ključne vidike ESG v osnovno poslovanje, tj. omogočiti čim širši dostop do zdravil

čim več bolnikom po svetu. Ohranjanje kakovosti in varnosti naših zdravil je temeljno za ta prizadevanja.

Kot odgovorno podjetje skladno z našo korporativno kulturo namenjamo veliko pozornosti tudi razvoju zaposlenih, zagotavljamo okoljsko vzdržnost ter ohranjamo visoke standarde etičnosti in upravljanja. Prav tako se osredotočamo na izboljšanje zmogljivosti na področju trajnostnega poročanja z namenom izpolnjevanja spreminjajočih se zahtev na trgih, na katerih delujemo.

Naši cilji na področju trajnosti so povezani z našimi strateškimi prednostnimi nalogami.

Naš trajnostni okvir

Naš največji vpliv in naše najpomembnejše teme so zagotavljanje enakosti na področju zdravja in delovanje kot odgovorno podjetje.

Inovacija in dostop do zdravil

- Razvoj novih zdravil, ki naslavlajo družbene potrebe
- Širok dostop do naših zdravil
- Poseben poudarek na globalnem zdravju

Ljudje

- Kultura
- Vključevanje
- Talenti

Okoljsko vzdržno

- Podnebje
- Narava

Etični standardi

- Etika
- Skladnost
- Človekove pravice

Ustvarjanje trajnostnega vpliva

Trajnostno poročanje

V družbi Novartis d.o.o. se trajnostnih tem lotevamo celostno. V ta namen smo vzpostavili ustrezne procese za spremljanje dejavnikov ESG. Naša trajnostna strategija in zaveze so usklajeni s strategijo skupine Novartis, poročanje po kazalnikih pa je konsolidirano na ravni skupine. Vse pravne osebe skupine Novartis vsako leto oceni globalna skupina ESG, pri čemer upošteva njihov prispevek k skupnemu Novartisovemu rezultatu na področju emisij toplogrednih plinov, vode, odpadkov, energije in skupnega števila zaposlenih za polni delovni čas. Vsota držav, ki največ prispevajo k tem kazalnikom ESG in skupaj predstavljajo

približno 80 % Novartisovega rezultata ESG, med katere spada tudi družba Novartis d.o.o, ima vzpostavljene procese lokalnega poročanja ESG. Obseg se pregleda vsaj enkrat letno ali po vsaki pomembni spremembi v poslovanju.

Za podrobnejši pregled poročanja in doseganja ciljev vas vabimo k ogledu trajnostnega poročila družbe Novartis: [Novartis in Society Integrated Report 2024](#).

Upravljanje tveganj

Obvladovanje tveganj v družbi

Naše poslovanje se sooča s precejšnjimi tveganji in negotovostmi, zato se zavedamo, da je nadaljnji uspeh odvisen od sposobnosti obvladovanja tveganj.

Zagotovljen je integriran okvir za obvladovanje tveganj v družbi (ERM, angl. Enterprise Risk Management), ki omogoča celovit pregled nad tveganji družbe in spodbuja kulturo pametnega tveganja.

Na naše poslovanje, finančno stanje in rezultate poslovanja lahko bistveno negativno vplivajo druga tveganja in negotovosti, ki se pojavljajo, predvsem v zvezi z geo- in družbenopolitičnimi grožnjami in makroekonomskim razvojem ter na splošno z nekaterimi finančnimi tveganji.

Ta tveganja so naslednja:

Valutno tveganje. Spremembe menjalnih tečajev med evrom, našo funkcijsko in predstavitveno valuto ter drugimi valutami lahko povzročijo povečanje ali zmanjšanje naše izkazane prodaje, prihodkov, stroškov in dobička, izraženih v evrih, ter izkazane vrednosti naših sredstev, obveznosti in denarnih tokov. Večji del valutnega tveganja je posledica nihanja menjalnega tečaja ameriškega dolarja, vendar je to tveganje minimalno. Izpostavljenost valutnemu tveganju upravljamo v sodelovanju s skupino Novartis. Družba zagotavlja optimalno pokritost prilivov in odlivov tako v časovnem kot v deviznem smislu.

Obrestno tveganje. Družba je izpostavljena obrestnemu tveganju, ki izhaja predvsem iz dolgoročnih posojil s spremenljivo obrestno mero.

Kreditno tveganje. Kreditno tveganje je tveganje, da stranke ne bodo izpolnile svojih obveznosti v skladu z dogovorom. Za obvladovanje tega tveganja družba preverja finančno stanje svojih strank, pretekle izkušnje v poslovnih odnosih s strankami in druge kazalnike. Na podlagi teh dejavnikov se določi največja dopustna izpostavljenost do stranke.

Likvidnostno tveganje. Likvidnostno tveganje je tveganje, da družba ne bo mogla pravočasno ali po primerni ceni poravnati svojih obveznosti. Družba aktivno upravlja likvidnostno tveganje s centraliziranim sistemom upravljanja denarnih sredstev skupine Novartis, ki vključuje napovedovanje denarnih tokov, spremljanje terjatev in obveznosti ter usklajevanje prilivov in odlivov. Financiranje je zagotovljeno prek sistema združevanja denarnih sredstev skupine Novartis.

Finančni izid

Družba je v letu 2024 ustvarila čiste prihodke od prodaje v višini 669.652 tisoč EUR. Drugi poslovni prihodki so znašali 1.072 tisoč EUR. Poslovni odhodki so znašali 603.083 tisoč EUR.

Poslovni izid iz poslovanja je tako za leto 2024 izkazan v višini 67.641 tisoč EUR.

Neto finančni izid je bil izkazan kot izguba v višini 6.532 tisoč EUR. Finančni prihodki v znesku 477 tisoč EUR so vključevali realizirane in nerealizirane pozitivne tečajne razlike ter prihodke od danih posojil. Finančni odhodki v znesku 7.009 tisoč EUR so vključevali odhodke za obresti na prejeta posojila, obresti iz naslova najemov, realizirane in nerealizirane negativne tečajne razlike.

Čisti poslovni izid pred obdavčitvijo je bil za leto 2024 izkazan v višini 61.110 tisoč EUR. Davek iz dobička je pri tem predstavljal 8,2 % čistega poslovnega izida pred obdavčitvijo.

Čisti poslovni izid obračunskega obdobja za 2024 je znašal 56.077 tisoč EUR, pri čemer je delež čistega poslovnega izida obračunskega obdobja v čistih prihodkih od prodaje za leto 2024 znašal 8,4 %.

Računovodsko poročilo

Računovodsko poročilo družbe Novartis d.o.o.

Računovodski izkazi s pojasnili za poslovno leto,
ki se je končalo 31. decembra 2024

Izjava posloводства

Posloводство družbe potrjuje računovodske izkaze družbe Novartis d.o.o. za leto, končano 31. decembra 2024, na straneh od 48 do 51 ter uporabljene računovodske usmeritve in pojasnila k računovodskim izkazom na straneh od 52 do 87 letnega poročila.

Posloводство potrjuje, da so bile dosledno uporabljene ustrezne računovodske usmeritve ter da so bile računovodske ocene izdelane po načelu previdnosti in dobrega gospodarjenja. Posloводство tudi potrjuje, da so računovodski izkazi skupaj s pojasnili izdelani na podlagi predpostavke o nadaljnjem poslovanju podjetja in v skladu z veljavno zakonodajo ter Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja. Posloводство je prav tako odgovorno za ustrezno vodeno računovodstvo, za sprejem

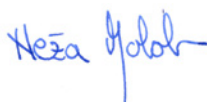
ustreznih ukrepov za zavarovanje premoženja ter za preprečevanje in odkrivanje prevar in drugih nepravilnosti oziroma nezakonitosti. Davčne oblasti lahko kadarkoli v petih letih od dneva, ko je bilo treba davek obračunati, preverijo poslovanje družbe, kar lahko posledično povzroči nastanek dodatne obveznosti plačila davka, zamudnih obresti in kazni iz naslova DDPO ali drugih davkov in dajatev. Posloводство družbe ni seznanjeno z okoliščinami, ki bi lahko povzročile morebitno pomembno obveznost iz tega naslova.

Posloводство Novartis d.o.o.

Ljubljana, 14. 4. 2025

dr. Petra Štefanič Anderluh

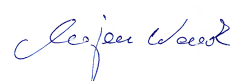
mag. Neža Golob

dr. Špela Jalen

Polonca Kuhar

mag. Marjan Novak

Poročilo neodvisnega revizorja

KPMG SLOVENIJA, podjetje za revidiranje, d.o.o.
Železna cesta 8a
SI-1000 Ljubljana
Slovenija

Telefon: +386 (0) 1 420 11 60
Internet: <http://www.kpmg.si>

Poročilo neodvisnega revizorja

Lastniku družbe Novartis farmacevtska proizvodnja d.o.o.

Mnenje

Revidirali smo računovodske izkaze družbe Novartis farmacevtska proizvodnja d.o.o. (»Družba«), ki vključujejo:

- izkaz finančnega položaja na dan 31. decembra 2024;

in za leto od 1. januarja do 31. decembra 2024:

- izkaz poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa;
- izkaz gibanja kapitala;
- izkaz denarnih tokov;

ter

- pojasnila, ki obsegajo pomembne informacije o računovodskih usmeritvah in drugo pojasnjevalno gradivo.

Po našem mnenju so priloženi računovodski izkazi resnični in pošten prikaz finančnega položaja Družbe na dan 31. decembra 2024 in njene finančne uspešnosti ter denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela Evropska Unija (»MSRP kot jih je sprejela EU«).

Podlaga za mnenje

Revizijo smo opravili v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja (MSR). Naše odgovornosti na podlagi teh standardov so opisane v tem poročilu v odstavku Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov. V skladu z Mednarodnim kodeksom etike za računovodske strokovnjake (vključno z Mednarodnimi standardi neodvisnosti), ki ga je izdal Odbor za mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA), ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost od revidirane Družbe in da smo izpolnili vse druge etične zahteve v skladu s temi zahtevami in Kodeksom IESBA. Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostni in ustrezni kot osnova za naše mnenje.

Druge informacije

Za druge informacije je odgovorno posloводство. Druge informacije obsegajo »Uvod«, ki vključuje »Poročilo nadzornega sveta« in »Poslovno poročilo«, ki so sestavni del letnega poročila. Druge informacije ne vključujejo računovodskih izkazov in našega revizorjevega poročila o njih. Druge informacije smo pridobili pred datumom izdaje revizorjevega poročila, razen Poročila nadzornega sveta, ki bo na voljo po datumu revizorjevega poročila.

Naše mnenje o računovodskih izkazih ne vključuje drugih informacij in, razen v obsegu, ki je drugače izrecno naveden v našem poročilu, o njih ne izražamo nobene oblike zagotovila.

V povezavi z opravljenimi revizijami računovodskih izkazov je naša odgovornost prebrati zgoraj navedene druge informacije in pri tem presoditi, ali so druge informacije pomembno neskladne z računovodskimi izkazi, ali našim poznavanjem, pridobljenim pri revidiranju, ali se kako drugače kažejo kot pomembno

napačne. Če na podlagi opravljenega dela na drugih informacijah pridobljenih pred datumom revizorjevega poročila zaključimo, da obstaja pomembno napačna navedba drugih informacij, moramo o takih okoliščinah poročati. V zvezi s tem nimamo o čem poročati.

Druge odgovornosti poročanja v zvezi z drugimi informacijami – poslovno poročilo

Poleg tega moramo v zvezi s poslovnim poročilom poročati o njegovi skladnosti z računovodskimi izkazi ter o tem, ali poslovno poročilo vključuje razkritja, kot jih zahteva Zakon o gospodarskih družbah, veljaven od 4. maja 2006 (Uradni list RS št. 42/2006 s spremembami in dopolnitvami – v nadaljevanju »zakonska določila«). Na osnovi postopkov, ki smo jih opravili pri reviziji računovodskih izkazov in na osnovi zgoraj opisanih postopkov menimo:

- da so informacije v poslovnem poročilu za poslovno leto, za katero so pripravljeni računovodski izkazi, v vseh pomembnih pogledih usklajene z računovodskimi izkazi; ter
- da je bilo poslovno poročilo pripravljeno v skladu z zakonskimi določili.

Poleg tega, na podlagi poznavanja in razumevanja Družbe in njenega okolja, ki smo ga pridobili med revizijo, smo dolžni poročati, če bi ugotovili bistveno napačno navedbo v poslovnem poročilu. V zvezi s tem nimamo o čem poročati.

Odgovornost posloводства in pristojnih za upravljanje za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno, da pripravi računovodske izkaze, ki podajajo resničen in pošten prikaz v skladu z MSRP, kot jih je sprejela EU in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo posloводства potrebno, da omogoči pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Posloводство je pri pripravi računovodskih izkazov Družbe odgovorno za oceno njene sposobnosti, da nadaljuje kot delujoče podjetje, razkritje zadev, povezanih z delujočim podjetjem in uporabo predpostavke delujočega podjetja kot podlago za računovodenje, razen če namerava posloводство podjetje likvidirati ali zaustaviti poslovanje, ali če nima druge možnosti, kot da napravi eno ali drugo.

Pristojni za upravljanje so odgovorni za nadzorovanje postopka računovodskega poročanja Družbe.

Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov

Naši cilji so pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem ali so računovodski izkazi kot celota brez pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, in izdati revizorjevo poročilo, ki vključuje naše mnenje. Sprejemljivo zagotovilo je visoka stopnja zagotovila, vendar ni jamstvo, da bo revizija, opravljena v skladu z MSR-ji, vedno odkrila pomembno napačno navedbo, kadar ta obstaja. Napačne navedbe lahko izhajajo iz prevare ali napake ter veljajo za pomembne, če je upravičeno pričakovati, da posamič ali skupaj vplivajo na gospodarske odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh računovodskih izkazov.

Med izvajanjem revidiranja v skladu z MSR-ji uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost. Prav tako:

- prepoznamo in ocenimo tveganja pomembno napačne navedbe v računovodskih izkazih, bodisi zaradi napake ali prevare, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke kot odzive na ta tveganja ter pridobimo zadostne in ustrezne revizijske dokaze, ki zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bi odkrili pomembno napačne navedbe, ki je posledica prevare, je višje kot tveganje, ki je posledica napake, saj prevara lahko vključuje skrivno dogovarjanje, ponarejanje, namerne opustitve, napačne predstavitve ali izogibanje notranjim kontrolam;
- pridobimo razumevanje notranjih kontrol, pomembnimi za revizijo z namenom oblikovanja revizijskih postopkov, ki so okoliščinam primerni, vendar ne z namenom izraziti mnenje o učinkovitosti notranjih kontrol Družbe;
- ovrednotimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in sprejemljivost računovodskih ocen ter z njimi povezanih razkritij, ki jih je pripravilo posloводство;

- na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov o obstoju pomembne negotovosti glede dogodkov ali okoliščin, ki zbuja dvom v sposobnost Družbe, da nadaljuje kot delujoče podjetje, sprejmemo sklep o ustreznosti poslovske uporabe predpostavke delujočega podjetja, kot podlage računovodenja. Če sprejmemo sklep o obstoju pomembne negotovosti, smo dolžni v revizorjevem poročilu opozoriti na ustrezna razkritja v računovodskih izkazih ali, če so taka razkritja neustrezna, prilagoditi mnenje. Revizorjevi sklepi temeljijo na revizijskih dokazih, pridobljenih do datuma izdaje revizorjevega poročila. Vendar pa kasnejši dogodki ali okoliščine lahko povzročijo prenehanje Družbe kot delujočega podjetja;
- ovrednotimo celotno predstavitev, strukturo in vsebino računovodskih izkazov vključno z razkritji, in ali računovodski izkazi predstavljajo zadevne posle in dogodke na način, da je dosežena poštena predstavitev.

S pristojnimi za upravljanje med drugim razpravljamo o načrtovanem obsegu in časovnem načrtu revizije in bistvenih revizijskih ugotovitvah vključno z bistvenimi pomanjkljivostmi notranjih kontrol, ki smo jih ugotovili med revizijo.

V imenu revizijske družbe

KPMG SLOVENIJA,
podjetje za revidiranje, d.o.o.

Domagoj Vuković, FCCA
pooblaščen revizor
partner

Ljubljana, 14. april 2025

Izkaz finančnega položaja

v tisoč EUR	Pojasnila	31. 12. 2024	31. 12. 2023
SREDSTVA			
Dolgoročna sredstva			
Opredmetena osnovna sredstva	4.	636.432	473.197
Pravica do uporabe sredstva	5.	10.468	3.012
Neopredmetena sredstva in dobro ime	6.	1.004	1.371
Odložene terjatve za davek	7.	3.378	2.377
Druga finančna sredstva	8.	7	2
Druge dolgoročne terjatve	9.	62.972	44.661
Skupaj dolgoročna sredstva		714.260	524.620
Kratkoročna sredstva			
Zaloge	10.	318.755	232.065
Poslovne in druge terjatve	11.	79.214	99.016
Terjatve iz davka od dohodka		0	1.807
Denar in denarni ustrezniki	12.	2	17
Skupaj kratkoročna sredstva		397.970	332.905
Nekratkoročna sredstva za prodajo			
Skupaj sredstva		1.112.231	857.525
KAPITAL IN OBVEZNOSTI			
Kapital			
Osnovni kapital	13.	50.000	8
Primanjkljaj iz prevrednotenja		-4.516	-2.382
Zadržani čisti poslovni izid in poslovni izid tekočega leta		583.812	577.727
Skupaj kapital		629.296	575.353
Dolgoročne obveznosti			
Odloženi prihodki	14.	369	437
Rezervacije	15.	23.887	19.017
Obveznosti iz najemov	16.	8.461	2.011
Druge dolgoročne obveznosti	17.	10	27
Posojila	19.	150.000	0
Skupaj dolgoročne obveznosti		182.726	21.493
Kratkoročne obveznosti			
Poslovne in druge obveznosti	18.	201.017	165.045
Odloženi prihodki	14.	10.013	38
Rezervacije	15.	3.188	2.343
Posojila	19.	81.059	87.980
Obveznosti iz najemov	16.	2.597	1.788
Obveznosti za plačilo davka od dohodka		2.335	3.485
Skupaj kratkoročne obveznosti		300.208	260.680
Skupaj obveznosti		482.935	282.172
Skupaj kapital in obveznosti		1.112.231	857.525

Priložena pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov.

Izkaz poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa

v tisoč EUR	Pojasnila	2024	2023*
Čisti prihodki od prodaje	20.	669.652	324.061
Drugi poslovni prihodki	21.	1.072	2.669
Nabavna vrednost prodanega blaga	22.	-25.353	-17.918
Sprememba vrednosti zalog		81.880	9.361
Stroški materiala in energije	23.	-226.963	-101.392
Stroški storitev	24.	-124.507	-48.159
Stroški dela	25.	-255.730	-117.768
Amortizacija in slabitve sredstev	26.	-42.763	-19.667
Drugi poslovni odhodki	27.	-9.646	-2.817
Poslovni izid iz poslovanja		67.641	28.371
Finančni prihodki	28.	477	296
Finančni odhodki	28.	-7.009	-1.449
Neto finančni izid		-6.532	-1.153
Čisti poslovni izid pred obdavčitvijo		61.110	27.218
Davki	29.	-5.033	-1.932
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja		56.077	25.287
Drugi vseobsegajoči donos za obdobje po davkih		-2.134	-17
Postavke, ki pozneje ne bodo prerazvrščene v poslovni izid:			
Sprememba presežka iz prevrednotenja rezervacij za odpravnine iz naslova aktuarskih dobičkov in izgub (neto)		-2.134	-17
Celotni vseobsegajoči donos obračunskega obdobja		53.943	25.270

*Finančno obdobje traja od julija do decembra 2023.

Priložena pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov.

Izkaz denarnih tokov

v tisoč EUR	2024	2023*
DENARNI TOKOVI PRI POSLOVANJU		
Čisti poslovni izid obdobja	56.077	25.287
Prilagoditve za:		
Amortizacija	42.490	18.247
Dobiček/Izguba pri prodaji opredmetenih osnovnih sredstev	245	-1.954
Slabitev opredmetenih osnovnih sredstev	405	628
Slabitev (odprava slabitve) poslovnih terjatev in danih predujmov	-769	1
Popravek vrednosti zalog	9.520	11.161
Sprememba rezervacij	3.581	711
Finančni prihodki	0	-113
Finančni odhodki	6.260	1.125
Davek na dobiček	5.033	1.932
Sprememba poslovnih sredstev in obveznosti		
Sprememba zalog	-96.210	-12.431
Sprememba poslovnih in drugih terjatev	2.308	-39.078
Sprememba drugih dolgoročnih obveznosti	-17	-10
Sprememba poslovnih in drugih obveznosti	45.185	5.668
Izdatki za obresti	-4.848	-1.079
Izdatki za davke	-5.378	-625
Neto prejemi iz poslovanja	63.881	9.470
DENARNI TOKOVI PRI INVESTIRANJU		
Izdatki za nakup opredmetenih osnovnih sredstev	-206.353	-102.747
Prejemi od prodaje opredmetenih osnovnih sredstev	920	2.802
Prejete državne podpore za opredmetena osnovna sredstva	1.924	3.437
Izdatki za nakup neopredmetenih sredstev	-564	-232
Neto izdatki pri investiranju	-204.073	-96.740
DENARNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU		
Prejemi iz posojil	1.100.597	336.005
Izdatki za odplačilo posojil	-958.739	-248.699
Izdatki za obveznosti iz najemov	-1.681	-26
Neto izdatki pri financiranju	140.177	87.280
Neto sprememba denarja in denarnih ustreznikov	-15	10
Začetno stanje denarja in denarnih ustreznikov	17	7
Končno stanje denarja in denarnih ustreznikov	2	17

*Finančno obdobje traja od julija do decembra 2023.

Priložena pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov.

Izkaz gibanja kapitala

v tisoč EUR	Osnovni kapital	Primanjkljaj iz prevrednotenja	Zadržani čisti poslovni izid	Skupaj kapital
Stanje na 31. 12. 2022	8	0	-1	6
Čisti dobiček prenesen z oddelitvijo	0	-996	552.442	551.445
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	0	0	25.287	25.287
Drugi vseobsegajoči donos za obdobje po davkih	0	-1.386	0	-1.386
Celotni vseobsegajoči donos obračunskega obdobja	0	-1.386	25.287	23.901
Stanje na 31.12. 2023	8	-2.382	577.727	575.353
Prenos zadržanega čistega poslovnega izida v osnovni kapital	49.993	0	-49.993	0
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	0	0	56.077	56.077
Drugi vseobsegajoči donos za obdobje po davkih	0	-2.134	0	-2.134
Celotni vseobsegajoči donos obračunskega obdobja	0	-2.134	56.077	53.943
Stanje na 31.12. 2024	50.000	-4.516	583.812	629.296

Priložena pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov.

Pojasnila k računovodskim izkazom

1. Poročajoča družba

Novartis farmacevtska proizvodnja d.o.o. (v nadaljevanju družba) je družba s sedežem v Sloveniji. Poslovni naslov družbe je Verovškova ulica 57, 1000 Ljubljana, Slovenija. Računovodski izkazi družbe so pripravljeni za leto, ki se je končalo dne 31. decembra 2024.

Družba je bila ustanovljena v avgustu leta 2022. Dne 15. decembra 2022 sta družbi Novartis d.o.o. in Lek d.d. sklenili Pogodbo o delitvi in prevzemu, spremenjeno z aneksom z dne 14. februarja 2023, ki je začela veljati z dnem 3. julija 2023 in na podlagi katere se je dejavnost divizije za inovativna zdravila prenesla iz prenosne družbe Lek d.d. na prevzemno družbo Novartis d.o.o..

Edini družbenik družbe je Novartis Pharma AG s sedežem v Švici, ki je v celoti v lasti družbe Novartis AG Švica. Novartis Pharma AG v vlogi obvladujoče družbe sestavlja konsolidirano letno poročilo, ki je dostopno na spletnem naslovu www.novartis.com.

Organi družbe so skupščina, nadzorni svet in poslovodstvo. Generalna direktorica je dr. Petra Štefanič Anderluh in predsednica nadzornega sveta mag. Jelica Zdolšek.

2. Pomembne računovodske usmeritve

Družba dosledno uporablja spodaj opredeljene računovodske usmeritve v vseh obdobjih, ki so predstavljena v računovodskih izkazih.

Priprava računovodskih izkazov zahteva od poslovodstva določene ocene in presoje, ki vplivajo na knjigovodsko vrednost sredstev in obveznosti na datum poročanja ter na izkazane vrednosti prihodkov in odhodkov za obdobje, ki se je končalo.

Poslovni izid za leto 2023 se nanaša samo na obdobje od julija do decembra 2023.

2.1 Podlaga za pripravo računovodskih izkazov

a) Skladnost z MSRP

Računovodski izkazi so sestavljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP) in pojasnili, ki jih je izdal Odbor za pojasnjevanje mednarodnih računovodskih standardov MSRP (OPMSRP). MSRP je izdal Mednarodni odbor za računovodske standarde in sprejela jih je Evropska unija (EU).

Računovodski izkazi morajo pošteno prikazovati finančni položaj, finančno uspešnost in denarne tokove družbe. Pošteno predstavljanje pomeni prikazovanje dejanskih učinkov transakcij, drugih poslovnih dogodkov in stanj v skladu z opredelitvami in sodili za pripoznavanje sredstev, obveznosti, prihodkov in odhodkov iz Okvirnih navodil. Uporaba MSRP in morebitna dodatna razkritja, če so potrebna, naj bi postregla z računovodskimi izkazi, ki resnično prikazujejo dejansko stanje.

b) Računovodsko pravilo izvirne vrednosti

Računovodski izkazi so pripravljeni ob upoštevanju izvirne vrednosti.

c) Delujoče podjetje

Računovodski izkazi so bili pripravljeni ob predpostavki časovne neomejenosti delovanja podjetja, saj poslovodstvo nima namena zaustaviti poslovanja. Družba posluje z dobičkom, ima ustrezna sredstva in dostop do finančnih sredstev, ki ji omogoča nadaljevanje poslovanja v predvidljivi prihodnosti.

d) Novi in dopolnjeni standardi, ki jih je sprejela družba

Novi standardi, spremembe obstoječih standardov in nova pojasnila, ki jih je izdal Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde (UOMRS) in sprejela EU, ki veljajo vključno s 1. 1. 2024

Z dnem 1. 1. 2024 veljajo naslednji novi standard, spremembe obstoječih standardov in nova pojasnila, ki jih je izdal UOMRS ter sprejela EU:

Dolgoročne obveznosti zavezami in razvrstitev obveznosti na kratkoročne ali dolgoročne (Spremembe MRS 1):

Razvrstitev obveznosti kot kratkoročne ali dolgoročne in dolgoročne obveznosti zavezami (Spremembe MRS 1 – Predstavljanje računovodskih izkazov), objavljene leta 2020 oziroma 2022, pojasnjujejo, da razvrstitev obveznosti kot kratkoročne ali dolgoročne temelji izključno na pravici podjetja do odloga poravnave za najmanj 12 mesecev po datumu poročanja. Pravica mora obstajati na datum poročanja in mora imeti vsebino.

Na to pravico vplivajo le zaveze, ki jih mora podjetje upoštevati na ali pred datumom poročanja. Zaveze, ki jih je treba upoštevati po datumu poročanja, ne vplivajo na razvrstitev obveznosti med kratkoročne ali dolgoročne na datum poročanja. Vendar je zdaj potrebno razkritje zavez, da bi uporabniki lažje razumeli tveganje, da bi te obveznosti lahko postale poplačljive v 12 mesecih po datumu poročanja.

Spremembe tudi pojasnjujejo, da se prenos lastnih kapitalskih instrumentov podjetja v določenih okoliščinah šteje za poravnavo obveznosti. Če ima obveznost kakršnekoli možnosti pretvorbe v lastniški kapital, te na splošnovplivajo na njeno razvrstitev kot kratkoročno ali nekratkoročno (npr. če je možnost pretvorbe razcepljena kot vgrajeni izvedeni finančni instrument iz gostiteljevega dolga), razen če so te možnosti pretvorbe pripoznane kot lastniški kapital po MRS 32 - Finančni instrumenti: predstavljanje.

Obveznost najema pri prodaji in povratnem najemu (spremembe MSRP 16): Dopolnilo zahteva, da prodajalec-najemnik obračunava spremenljiva plačila najema, ki nastanejo pri transakciji prodaje in povratnega najema, kot sledi:

- Ob začetnem pripoznanju se vključijo spremenljive najemnine pri merjenju obveznosti iz najema, ki izhaja iz transakcije prodaje in povratnega najema.
- Po začetnem pripoznanju se uporabijo splošne zahteve za poznejše obračunavanje obveznosti iz najema, tako da se ne pripozna dobiček ali izguba v zvezi s pridržano pravico do uporabe.

Prodajalci-najemniki morajo ponovno oceniti in morebiti preračunati transakcije prodaje in povratnega najema, sklenjene od uvedbe MSRP 16 leta 2019.

Dobaviteljski finančni dogovori (spremembe MRS 7 in MSRP 7): Sprememba zahteva, da družba (kupec) razkrije kvalitativne in kvantitativne informacije o svojih dobaviteljskih finančnih dogovorih, kot so določila in pogoji – vključno na primer s podaljšanimi plačilnimi pogoji in zagotovljeno varnostjo ali jamstvom.

Med drugimi značilnostmi MRS 7 pojasnjuje, da finančni dogovor dobavitelja zagotavlja podjetju podaljšane plačilne roke ali dobaviteljem podjetja predčasne plačilne

pogoje v primerjavi s povezanim datumom zapadlosti plačila računa.

Standardi, dopolnitve in pojasnila, ki veljajo z dnem 1. 1. 2024, niso povzročili bistvenih sprememb v računovodskih izkazih.

Novi standardi ali spremembe obstoječih standardov, ki jih je izdal UOMRS in sprejela EU, vendar še niso v veljavi

Na datum odobritve teh računovodskih izkazov je UOMRS izdal naslednje spremembe obstoječih standardov, ki jih je sprejela EU, a še niso stopili v veljavo in imajo datum veljavnosti za letna obdobja od vključno 1. 1. 2025 naprej:

Pomanjkanje zamenljivosti (Dopolnilo k MRS 21 - Učinki sprememb deviznih tečajev): Sprememba velja, kadar ene valute ni mogoče zamenjati za drugo. To se lahko zgodi na primer zaradi vladnega nadzora nad uvozom in izvozom kapitala ali zaradi omejitve obsega transakcij v tuji valuti, ki se lahko izvedejo po uradnem menjalnem tečaju. Dopolnitve pojasnjujejo, kdaj se valuta šteje za zamenljivo v drugo valuto in kako podjetje oceni trenutni tečaj za valute, ki niso zamenljive. Dopolnitve uvajajo nova razkritja, ki uporabnikom računovodskih izkazov pomagajo oceniti učinek uporabe ocenjenega menjalnega tečaja.

Novi standardi ali spremembe obstoječih standardov, ki jih je izdal UOMRS, vendar jih EU še ni sprejela

Trenutno se MSRP, kot jih je sprejela EU, bistveno ne razlikujejo od predpisov, ki jih je sprejel Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde (UOMRS) z izjemo naslednjih novih standardov in sprememb obstoječih standardov.

Novi standardi in spremembe obstoječih standardov, ki jih je izdal IASB, vendar jih EU še ni sprejela, z datumom veljavnosti za letna obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2026 ali pozneje

Letne izboljšave, zvezek 11 (Spremembe MSRP 1, MSRP 7, MSRP 9, MSRP 10 in MRS 7): Letne izboljšave zagotavljajo IASB mehanizem za učinkovito izdajo zbirke manjših sprememb računovodskih standardov. V skladu z ustreznim postopkom IASB, kot je opisan v Priročniku o pravilnem postopku fundacije IFRS, so letne izboljšave

omejene na spremembe, ki pojasnjujejo besedilo v računovodskem standardu ali popravljajo relativno manjše nenamerne posledice, spreglede ali nasprotja med zahtevami v računovodskih standardih.

Predlagane izboljšave so združene v enem dokumentu. Ta cikel letnih izboljšav obravnava naslednje:

Računovodski standard	Vsebina sprememb
MSRP-1 - Standardov mednarodnega finančnega poročanja	Računovodsko ščitenje ob prvi uporabi MSRP
MSRP 7 - Finančni instrumenti: razkritja	Dobiček ali izguba ob odpravi pripoznanja
Navodila za implementacijo MSRP 7 Finančni instrumenti: razkritja	Uvod
	Razkritje odložene razlike med pošteno vrednostjo in transakcijsko ceno
	Razkritja kreditnega tveganja
MSRP 9 Finančni instrumenti	Odprava pripoznanja obveznosti iz najema
	Transakcijska cena
MSRP 10 Konsolidirani računovodski izkazi	Določitev „de facto agenta“
MRS 7 Izkaz denarnih tokov	Stroškovna metoda

Pogodbe, ki se nanašajo na električno energijo, odvisno od narave (prej pogodbe o nakupu električne energije) (Spremembe MSRP 9 in MSRP 7):

Spremembe so bile izvedene za izboljšanje poročanja podjetij o finančnih učinkih pogodb o električni energiji, odvisnih od narave, ki so pogosto strukturirane kot pogodbe o nakupu električne energije (angleško PPA).

Pogodbe o električni energiji, odvisni od narave, pomagajo podjetjem pri zagotavljanju oskrbe z električno energijo iz vetrnih in sončnih virov. Ker se lahko količina električne energije, proizvedene po teh pogodbah, razlikuje glede na nenadzorovane dejavnike, povezane z vremenskimi razmerami, trenutne računovodske zahteve morda ne bodo ustrezno zajele, kako te pogodbe vplivajo na uspešnost podjetja. V odgovor je IASB sprejel ciljno usmerjene spremembe MSRP 9 Finančni instrumenti in MSRP 7 Finančni instrumenti: razkritja za izboljšanje razkritja teh pogodb v računovodskih izkazih.

Spremembe vključujejo:

- Pojasnitev uporabe zahtev za „lastno uporabo“;
- Dovoljenje obračunavanja varovanja pred tveganjem, če se te pogodbe uporabljajo kot instrumenti za varo-vanje pred tveganjem; in
- Dodajanje novih zahtev glede razkritja, ki vlagateljem omogočajo razumevanje učinka teh pogodb na finančno uspešnost in denarne tokove podjetja.

Predčasna uporaba sprememb je dovoljena. Vendar je potrebno v nekaterih pravnih sistemih spremembe potrditi pred uporabo.

Spremembe razvrščanja in merjenja finančnih instrumentov (Spremembe MSRP 9 in MSRP 7):

Spremembe pojasnjujejo, da se finančna sredstva in

finančne obveznosti pripoznajo in odpravijo pripoznanja na datum poravnave, razen običajnih nakupov ali prodaj finančnih sredstev in finančnih obveznosti, ki izpolnjujejo pogoje za novo izjemo. Nova izjema dovoljuje podjetjem, da se odločijo za odpravo pripoznanja določenih finančnih obveznosti, poravnanih prek elektronskih plačilnih sistemov, pred datumom poravnave.

Zagotavljajo tudi smernice za ocenjevanje pogodbenih značilnosti denarnega toka finančnih sredstev, ki veljajo za vse pogojne denarne tokove, vključno s tistimi, ki izhajajo iz okoljskih, družbenih in upravljavskih (ESG) značilnosti.

Poleg tega te spremembe uvajajo nove zahteve glede razkritja in posodablja druge.

Novi standardi in spremembe obstoječih standardov, ki jih je izdal IASB, vendar jih EU še ni sprejela, z datumom veljavnosti letna obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2027 ali pozneje

Odvisne družbe brez javne odgovornosti: razkritja (spremembe MSRP 19), veljavna za letna obdobja od vključno 1. 1. 2027 naprej:

MSRP 19 je prostovoljni standard, ki se uporablja za subjekte brez javne odgovornosti, vendar katerih lastniki pripravljajo konsolidirane računovodske izkaze v skladu z računovodskimi standardi MSRP.

Za podjetja, ki so vključena v področje uporabe, MSRP 19 poenostavlja razkritja o različnih temah, vključno z najemi, menjalnimi tečaji, davki na dobiček, izkazom denarnih tokov itd.

Če bo sprejet, se pričakuje, da bo MSRP 19 zmanjšal stroške priprave zajetih računovodskih izkazov, hkrati pa ohranil uporabnost teh računovodskih izkazov za deležnike.

Predstavitev in razkritje v računovodskih izkazih (spremembe MSRP 18) datum veljavnosti letna obdobja od vključno 1. 1. 2027 naprej: MSRP 18 nadomešča MRS 1, ki določa zahteve glede predstavitve in osnovnega razkritja v računovodskih izkazih. Spremembe, ki se najbolj dotikajo izkaza poslovnega izida, vključujejo zahtevo po razvrščanju prihodkov in odhodkov v tri nove kategorije – poslovanje, investiranje in financiranje – ter prikaz vmesnih seštevkov poslovnega izida iz poslovanja in dobička ali izgube pred financiranjem in davki iz dobička.

Poleg tega so poslovni odhodki predstavljeni neposredno v izkazu poslovnega izida – razvrščeni po naravi (npr. nadomestila za zaposlene), po funkciji (npr. stroški prodaje) ali z uporabo mešane predstavitve. Odhodki, prikazani po funkcijah, zahtevajo podrobnejša razkritja o njihovi naravi.

MSRP 18 zagotavlja tudi izboljšane napotke za združevanje in razčlenjevanje informacij v računovodskih izkazih, uvaža nove zahteve po razkritju za merila uspešnosti, ki jih določi vodstvo (angleško MPM)* in odpravlja možnosti razvrščanja obresti in dividend v izkazu denarnih tokov.

Za ukrepe, ki niso v skladu z splošno sprejetimi standardi in ustrezajo definiciji MPM, bodo veljale zahteve po razkritju.

Družba predvideva, da uvedbe novih standardov in spremembe obstoječih standardov v obdobju začetne uporabe ne bo imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze družbe.

2.2 Tuja valuta

a) Funkcijska in predstavitvena valuta

Postavke v računovodskih izkazih družbe so merjene v valuti primarnega gospodarskega okolja, v katerem družba posluje. Funkcijska in predstavitvena valuta družbe je evro, zato so računovodski izkazi družbe sestavljeni v evrih. Vse računovodske informacije v evrih so zaokrožene na najbližjih tisoč enot.

b) Transakcije in stanja

Posli v tuji valuti so preračunani v funkcijsko valuto družbe po menjalnem tečaju na dan posla. Pozitivne in negativne tečajne razlike iz poravnave takšnih poslov ter iz prevedbe denarnih sredstev in obveznosti, izraženi v tuji valuti, po menjalnem tečaju ob koncu poročevalskega obdobja so pripoznane v poslovnem izidu. Prihodki in odhodki izraženi v tuji valuti so prevedeni v evro po srednjem Novartisovem menjalnem tečaju na dan posla in ki bistveno ne odstopa od tečaja Evropske

centralne banke. Pozitivne ali negativne tečajne razlike, ki izhajajo iz prevedbe, povečujejo finančne prihodke ali finančne odhodke.

Sredstva in obveznosti, izražene v tuji valuti, so prevedene v evro po Novartisovem menjalnem tečaju, ki velja na dan poročanja in ki bistveno ne odstopa od tečaja Evropske centralne banke. Pozitivne ali negativne razlike, ki izhajajo iz prevedbe, so izkazane med finančnimi prihodki ali finančnimi odhodki.

2.3 Opredmetena osnovna sredstva

a) Pripoznanje in merjenje

Opredmetena osnovna sredstva so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrano izgubo zaradi oslabitve. Nabavna vrednost opredmetenega osnovnega sredstva zajema stroške, ki jih je mogoče neposredno pripisati njegovi usposobitvi za uporabo, torej ko je sredstvo na mestu in v stanju, v katerem bo lahko delovalo na način, ki ga je predvidelo poslovodstvo. Kasnejši stroški so vključeni v knjigovodsko vrednost osnovnega sredstva ali pa so pripoznani kot ločeno sredstvo, če je verjetno, da bodo bodoče gospodarske koristi, povezane s tem sredstvom, pritekale v družbo in če je nabavno vrednost sredstva mogoče zanesljivo izmeriti. Drugi stroški popravil in vzdrževanja so pripoznani v poslovnem izidu v poročevalskem obdobju, v katerem so nastali.

Pristop sestavnih delov zahteva, da je treba ločeno opredeliti in amortizirati vsak sestavni del večje postavke opredmetenih osnovnih sredstev, katerega nabavna vrednost je pomembna glede na celotno nabavno vrednost sredstva.

Za opredmetena osnovna sredstva se šteje, da so oslabljena, če obstajajo dokazi, da neodpisane vrednosti sredstev v izkazu finančnega položaja ne bo mogoče nadomestiti (glej pojasnilo 2.9).

Dobiček ali izguba, ki nastane pri odpisu opredmetenega osnovnega sredstva, je določena na osnovi primerjave med prejemki od odpisa osnovnega sredstva in njegovo knjigovodsko vrednostjo ter je pripoznana v poslovnem izidu (drugi poslovni prihodki/odhodki).

b) Amortizacija

Opredmetena osnovna sredstva se amortizirajo po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju ocenjene dobe koristnosti.

Ocenjene dobe koristnosti opredmetenih osnovnih sredstev za tekoče obdobje so:

Opredmeteno osnovno sredstvo	Doba koristnosti
Zemljišča	-
Zgradbe	40 let
Sestavni deli zgradbe	20 let
Stroji in oprema	3 do 20 let
Računalniška oprema	3 do 5 let

Podjetje z uporabo določenega sredstva izkorišča ekonomske koristi, ki so zajete v tem sredstvu. Te koristi se z ekonomskim in tehnološkim staranjem intenzivneje zmanjšujejo. Doba koristnosti osnovnih sredstev se bo redno preverjala, da bo odražala morebitne spremembe okoliščin od prejšnje ocene.

Morebitne spremembe ocene bodo odražene v prilagojenih stroških amortizacije preko preostale, prilagojene dobe koristnosti. Zato je pri določanju dobe uporabe sredstva ključnega pomena, da ne upoštevamo le pričakovane fizične uporabe, ampak tudi pospešen razvoj novih tehnologij v industriji, ki bi lahko vplival na dobo uporabe sredstva.

2.4 Neopredmetena sredstva

Neopredmeteno sredstvo je opredeljeno kot razpoznavno nadenarno sredstvo brez fizičnega obstoja. Neopredmetena sredstva so glede dobe koristnosti razvrščena v:

- neopredmetena sredstva s končno dobo koristnosti,
- neopredmetena sredstva z nedoločeno dobo koristnosti.

a) Neopredmetena sredstva, razen dobrega imena

Neopredmetena sredstva se v glavnem nanašajo na programsko opremo. Neopredmeteno sredstvo je na začetku pripoznano po nabavni vrednosti. Kasneje se neopredmeteno sredstvo s končno dobo koristnosti amortizira po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti sredstva. Oslabitev neopredmetenega sredstva se pripozna, če obstaja dokaz oslabitve.

Ocenjene dobe koristnosti neopredmetenih sredstev za tekoče obdobje so od 2 let do 3 let.

2.5 Najemi

Družba kot najemodajalka oceni, ali pogodba vsebuje najem ob sklenitvi pogodbe in ob spremembi pogodbenih pogojev. Pogodba je najemna oz. vsebuje najem, če se z njo prenaša pravica do obvladovanja uporabe določenega sredstva za določeno obdobje v zameno za nadomestilo. Družba razdeli nadomestilo v pogodbi na najemno in na ne-najemno sestavino na podlagi relativno samostojne cene.

Družba pripozna pravico do uporabe sredstva in pripadajoče obveznosti iz najemov za vse dogovore, v katerih nastopa kot najemodajalka, razen za najeme z dobo krajšo od 12 mesecev (kratkoročni najemi) in najemi sredstev majhne vrednosti. Za te najeme družba pripozna plačila najemnin med poslovne odhodke (stroški storitev) enakomerno v obdobju trajanja najema.

Obveznosti iz najema so ob začetnem pripoznavanju izmerjene po sedanji vrednosti neplačanih najemnin. Trajanje najema vključuje obdobja, za katera je po oceni posloводства precej gotovo, da se bo izrabila možnost podaljšanja najema. Plačila najemnin so diskontirana po obrestni meri, sprejeti pri najemu oz. če te ni mogoče določiti, je uporabljena predpostavljena obrestna mera za izposojanje. Družba ponovno izmeri obveznost iz najema (in posledično prilagodi pravico do uporabe sredstva), če se spremeni trajanje najema ali se spremenijo najemnine.

Pravica do uporabe sredstva je ob začetnem pripoznavanju izmerjena po nabavni vrednosti, ki zajema znesek začetnega merjenja obveznosti iz najema, začetne neposredne stroške, plačila najemnine, ki so bila izvedena na datum začetka najema ali pred njim, zmanjšana za prejete spodbude za najem in oceno stroškov, ki bodo nastali pri demontaži ali odstranitvi sredstva, ki je predmet najema, obnovitvi mesta, na katerem se nahaja, ali vrnitvi sredstva v stanje, kot se zahteva v pogojih najema. Pravica do uporabe sredstva se kasneje enakomerno amortizirana od začetka najema do konca njegove dobe koristnosti ali do konca trajanja najema, če je krajše od dobe koristnosti. Pravica do uporabe sredstva se slabi, če obstajajo dokazi, da neodpisana vrednost sredstva v izkazu finančnega položaja ne bo mogoče nadomestiti.

V dogovorih, v katerih družba nastopa kot najemodajalka, ob začetku najema družba oceni, ali gre za finančni ali poslovni najem. Najem, pri katerem se prenesejo na najemodajalka vse pomembne oblike tveganja in koristi, povezane z lastništvom sredstva, se obravnava kot finančni najem. Drugi najemi se obravnavajo kot poslovni najemi. Prejeta plačila najemnin v okviru poslovnega najema so pripoznana enakomerno v obdobju trajanja najema v poslovnem izidu med čistimi prihodki od prodaje.

2.6 Naložbe in druga finančna sredstva

Denar in denarni ustrezniki

Denar in denarni ustrezniki obsegajo denar v blagajni in bančne vloge. Odobrene prekoračitve na bančnih računih, ki so odplačljive na zahtevo in so sestavni del upravljanja družbe z denarnimi sredstvi, so vključeni v izkaz denarnih tokov kot sestavni del denarja in denarnih ustreznikov.

2.7 Zaloge

Zaloge so sredstva namenjena prodaji v okviru rednega poslovanja, so v postopku proizvodnje za tako prodajo ali so v obliki materiala/rezervnih delov, ki bodo porabljeni v proizvodnji. V izkazu finančnega položaja so zaloge merjene po nabavni vrednosti ali čisti iztržljivi vrednosti, in sicer po manjši izmed obeh.

Zaloge materiala in trgovskega blaga so izkazane po standardnih cenah. Standardno ceno sestavljajo nakupna cena materiala, uvozne dajatve, druge nevračljive nakupne dajatve in drugi neposredni stroški nabave. Odmiki dejanskih nabavnih cen od standardnih nabavnih cen so prvotno kapitalizirani v okviru zalog, potem pa so glede na obračanje zalog materiala preneseni v poslovni izid.

Zaloge proizvodov in nedokončane proizvodnje so vrednotene po standardnih cenah, ki vključujejo stroške neposrednega materiala, stroške neposrednega dela, stroške neposrednih storitev, stroške amortizacije in posredne proizvodne stroške, ki vključujejo: stroške kontrole kvalitete in stroške upravljanja kvalitete, stroške materialne logistike, splošne proizvodne stroške, ob normalni uporabi proizvodnih sredstev. Odmiki na proizvodnih nalogih so takoj pripoznani v poslovnem izidu.

Poraba zaloge (razen nadomestnih delov) se evidentira po metodi FIFO.

Nadomestni deli so na začetku pripoznani po stroških nabave, nato izkazani kot zaloge in pripoznani v poslovnem izidu, ko so dani v uporabo, ob uporabi metode tehtanih povprečnih cen.

Zmanjšanje vrednosti zalog materiala povečuje stroške materiala, medtem ko zmanjšanje vrednosti zalog proizvodov in blaga povečuje poslovne odhodke. Normalni in presežni kalo ter primanjkljaji, ki so nastali v družbi, zmanjšujejo zaloge in povečujejo poslovne odhodke. Vrednost presežkov je izkazana kot povečanje zalog in zmanjšanje poslovnih odhodkov.

Popravek vrednosti zalog je narejen, kadar obstaja negotovost glede pritoka gospodarskih koristi. Družba pri oblikovanju popravka vrednosti zalog za negibajoče se zaloge upošteva napovedano prodajo ali proizvodne zahteve. V kolikor za določen material ni povpraševanja v naslednjih 12 mesecih in/ali je pretekel rok uporabe, se oblikuje popravek vrednosti zalog, ki je pripoznan v postavki nabavna vrednost prodanega blaga ter v stroških materiala in energije.

2.8 Poslovne in druge terjatve

Poslovne terjatve, ki ne vsebujejo pomembne sestavine financiranja, so na začetku pripoznane po transakcijski ceni. Če se pričakuje, da bodo terjatve poravnane v enem letu ali manj, se jih razvrsti med kratkoročna sredstva. Če ne, so izkazane kot dolgoročna sredstva.

Družba pripozna prevrednotenje terjatev zaradi oslabitve na podlagi pričakovanih kreditnih izgub v celotnem obdobju trajanja. Popravki vrednosti terjatev se oblikujejo za tiste terjatve, katerih izterljivost je dvomljiva ali sporna. Oblikujejo se na naslednji način:

- za terjatve, ki so zapadle več kot 180 dni, se oblikuje popravek v višini 100 % vrednosti te terjatve;
- ob znanih dejstvih, ki povečujejo tveganje izterljivosti terjatev, se za posameznega kupca oblikuje popravek vrednosti terjatev v višini najmanj 30 % celotne vrednosti terjatev do tega kupca.

Ustreznost že oblikovane višine popravka vrednosti terjatev se preverja najmanj četrtletno.

Če terjatve ni mogoče izterjati in so bile izčrpane že vse možnosti izterjave, se takšna terjatev opredeli kot neizterljiva in se dokončno odpiše. Neizterljivost terjatev mora biti razvidna iz ustrezne dokumentacije.

2.9 Oslabitev sredstev

Popravek vrednosti za izgube na finančnem sredstvu se prizna v skladu s pričakovanimi kreditnimi izgubami ("ECL") za celotno koristno dobo sredstva.

Če od dneva zapadlosti preteče več kot 180 dni, se domnevno kreditno tveganje na finančnem sredstvu bistveno poveča. Običajno se finančno sredstvo obravnava kot neplačano, če je pričakovano, da dolжник ne bo zmožni poravnati svojih obveznosti.

Ob vsakem datumu poročanja se oceni možnost kreditne oslabitve finančnih sredstev. Finančno sredstvo se obravnava kot kreditno oslabiljeno, če nastopi en ali več dogodkov, ki negativno vplivajo na pričakovane prihodnje denarne tokove finančnega sredstva.

Popravek vrednosti za ECL na finančna sredstva po amortizirani stroškovni metodi se odšteje od bruto knjigovodske vrednosti sredstev.

Ko ni razumnega pričakovanja, da bo mogoče finančno sredstvo v celoti ali delno povrniti, se bruto knjigovodska vrednost finančnega sredstva odpiše.

2.10 Državne podpore

Državne podpore se pripoznajo po poštenu vrednosti, ko obstaja sprejemljivo zagotovilo, da bo družba podporo prejela in da bo izpolnila pogoje v zvezi z njimi.

Državne podpore, prejete za kritje stroškov, se v začetku pripoznajo v računovodskih izkazih kot odloženi prihodki in se kasneje pripoznajo v poslovnem izidu kot drugi poslovni

prihodki v obdobjih, v katerih nastajajo stroški, ki naj bi jih ti prihodki nadomestili.

Državne podpore, prejete za sredstva – gradbene aktivnosti in pripadajočo opremo – se odštejejo od bruto nabavne vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev (podpora se pripozna kot prihodek v dobi koristnosti amortiziljivega sredstva tako, da zmanjšuje strošek amortizacije).

2.11 Zasluzki zaposlenih

a) Pokojninske obveznosti in pozaposlitveni zasluzki

V rednem poslovanju plačuje družba prispevke v obvezne pokojninske sklade v imenu svojih zaposlenih in sicer tako, da jih odvede od plače, kot to zahteva zakon. Vsi prispevki v obvezne pokojninske sklade so izkazani kot stroški dela v obdobju nastanka.

Družba omogoča svojim zaposlenim, da sodelujejo v kolektivnem pokojninskem zavarovanju, da bi prejeli dodatno pokojnino po upokojitvi. Družba mesečno plačuje premijo, ki je enaka zakonsko določenemu odstotku v višini 5,844 % bruto plače zaposlenega, ali letni znesek, ki za leto 2024 ne presega 2.903,66 EUR.

b) Odpravnine

Odpravnine je treba plačati ob prekinutvi delovnega razmerja ali kadar zaposleni sprejme prostovoljno prekinitev v zameno za to plačilo. Družba pripozna odpravnine, ko je nazorno odločeno, ali prekiniti delovno razmerje zaposlenih v skladu s podrobnim uradnim načrtom brez možnosti umika ali zagotoviti odpravnino na podlagi ponudbe, ki spodbuja prostovoljno prekinitev. Odpravnine, ki zapadejo več kot 12 mesecev po datumu izkaza finančnega položaja, družba diskontira na sedanjo vrednost.

c) Zasluzki zaposlenih

Družba pripozna rezervacije za zasluzke zaposlenih (jubilejne nagrade in enkratno plačilo odpravnine ob upokojitvi) enakomerno čez celo obdobje, v katerem so bili zasluzki pridobljeni na podlagi dejanske delovne dobe. Zasluzki zaposlenih so v izkazu finančnega položaja razdeljeni med dolgoročne in kratkoročne rezervacije. Dolgoročne zasluzke zaposlenih določi vsako leto neodvisni aktuar z uporabo predpostavk glede verjetnega števila zaposlenih, ki jim bo treba plačati zasluzke, ocenjenih stroškov teh zasluzkov in diskontne stopnje. Aktuarski dobički in izgube, ki izhajajo iz izkustvenih prilagoditev in sprememb aktuarskih predpostavk glede jubilejnih nagrad bremenijo poslovni izid. Aktuarski dobički in izgube, ki izhajajo iz izkustvenih prilagoditev in sprememb aktuarskih predpostavk glede enkratnih izplačil odpravnin ob upokojitvi, bremenijo kapital.

Obveznosti za zasluzke zaposlenih in drugi zasluzki vključujejo sedanje vrednosti odpravnin ob upokojitvi in jubilejnih nagrad. Pripoznane so na osnovni aktuarskega izračuna, ki ga odobri poslovodstvo. Aktuarski izračun temelji na predpostavkah in ocenah, veljavnih v času nastanka izračuna, ki se zaradi sprememb v prihodnje lahko razlikujejo od dejanskih predpostavk, ki bodo veljale takrat. To se nanaša predvsem na določitev diskontne obrestne mere, ocene fluktuacije zaposlenih, smrtnosti zaposlenih in ocenjene rasti osebnih dohodkov. Obveznosti za določene zasluzke so zaradi kompleksnosti aktuarskega izračuna in dolgoročnega značaja postavke občutljive za spremembe navedenih ocen.

d) Nagrajevanje z delnicami

Podjetje nagrajuje vodilne zaposlene z nagrajevanjem v obliki delnic Novartis Pharma AG, ki se izplača v obliki kapitala. Nagrade se dodelijo na podlagi izpolnjevanja določenih meril uspešnosti. Te delnice imajo običajno triletno dospelost. Podjetje prizna obveznost po poštenu vrednosti med stroški dela v izkazu poslovnega izida v obdobju dospelosti.

2.12 Rezervacije

Rezervacije se pripoznajo, če ima družba zaradi preteklega dogodka sedanje pravne ali posredne obveze, ki jih je mogoče zanesljivo oceniti, in je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi.

Rezervacije se morajo uporabiti za stroške, za katere so bile prvotno pripoznane.

Družba ima trenutno pripoznane rezervacije za pravne poravnave, odškodninske zahtevke, dajatve in stroške ter zasluzke zaposlenih (glej pojasnilo 2.11).

Rezervacije za sodne spore je treba oblikovati za poravnave v trenutku, ko je bolj verjetno kot ne (t.j. več kot 50 % možnosti), da bo zaradi preteklega dogodka izvršeno plačilo in je tega mogoče zanesljivo oceniti, ne glede na znesek izdatka in časovni okvir.

2.13 Poslovne in druge obveznosti

Ti zneski predstavljajo obveznosti za blago in storitve, ki so bile dobavljene družbi pred koncem poslovnega leta in še niso plačane. Poslovne in druge obveznosti so predstavljene kot kratkoročne obveznosti, razen če plačilo ne zapade v roku 12 mesecev po poročevalskem obdobju. Poslovne in druge obveznosti so na začetku pripoznane po njihovi poštenu vrednosti, in sicer ko, družba postane pogodbeni stranka v zvezi z instrumentom. Kasneje pa so merjene po odplačni vrednosti z uporabo metode efektivnih obresti. Dobički in izgube se pripoznajo v poslovnem izidu ob odpravi ali spremembi teh obveznosti. Družba odpravi pripoznanje poslovne in druge obveznosti, če so obveze, določene v pogodbi, izpolnjene, razveljavljene ali so potekle.

Poslovne in druge obveznosti vključujejo tudi vnaprej vračunane obveznosti za različne kategorije. Vnaprej vračunane obveznosti so vzpostavljene za vse neplačane stroške, ki nastanejo pred koncem poslovnega leta, ne glede na to ali je bil račun prejet ali ne. Strošek nastane, ko lastništvo blaga preide na družbo ali ko družba prejme opravljene storitve. Vračunani pogodbeni popusti vključujejo rabate in popuste na posamezne posle, ki so pogodbeno dogovorjeni s kupci. Vračunani pogodbeni popusti temeljijo na najboljši oceni upoštevajoč pretekle izkušnje, zahtevane pogoje za rabate in druga pomembna dejstva, ki so na voljo v času priprave računovodskih izkazov.

2.14 Prejeta posojila

Družba pripozna prejeta posojila in predujme, prekoračitve na bančnih računih, obveznosti iz poslovanja in druge obveznosti med neizpeljanimi finančnimi obveznostmi. Te finančne obveznosti so na začetku pripoznane po pošteni vrednosti povečani za neposredne stroške posla. Po začetnem pripoznanju se finančne obveznosti izmerijo po odplačni vrednosti z uporabo metode efektivnih obresti.

Družba odpravi pripoznanje prejetih posojil, če so pogodbene obveze izpolnjene, ukinjene ali so potekle. Finančna sredstva in obveznosti se pobotajo, čisti znesek pa je razkrit v izkazu finančnega položaja, če in samo če ima družba uradno pravno pravico do poravnave zneskov in namerava bodisi poravnati čisti znesek ali unovčiti sredstvo in hkrati poravnati svojo obveznost.

2.15 Davki od dohodka

Davki od dohodka so pripoznani v računovodskih izkazih v skladu z zakonodajo, uveljavljeno ali vsebinsko uveljavljeno ob koncu poročevalskega obdobja. Davek od dohodka vključuje odmerjeni in odloženi davek ter je pripoznan v poslovnem izidu obdobja, razen če je pripoznan v drugem vseobsegajočem donosu ali neposredno v kapitalu, ker se nanaša na transakcije, ki so v proučevanem ali predhodnih obdobjih tudi pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu ali neposredno v kapitalu.

Odmerjeni davek je znesek davka, za katerega se pričakuje, da bo plačan davčnim organom, ali od njih povrnjen, in sicer od obdavčljivega dobička ali izgube za poslovno leto.

Odloženi davek se izkazuje po metodi obveznosti po izkazu finančnega položaja za prenesene davčne izgube in začasne razlike med davčno osnovo sredstev in obveznosti in njihovimi knjigovodskimi vrednostmi za namene računovodskega poročanja. V skladu s sprva priznanimi izjemami se odloženi davki ne izkazujejo začasne razlike ob začetnem pripoznanju sredstva ali obveznosti pri transakciji, ki ni poslovna združitev in ki ne vpliva niti na računovodski niti na obdavčljivi dobiček. Odloženi davek je merjen po 22 % davčni stopnji, ki velja od 1. januarja 2024 dalje, in za katero se pričakuje, da bo uporabljena v obdobju, ko bodo

začasne razlike odpravljene ali bo prenesena davčna izguba uporabljena.

Odložene terjatve za davek se pripoznajo samo v obsegu, za katerega obstaja verjetnost, da bo na razpolago prihodnji obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo mogoče uporabiti začasne razlike.

Odložene terjatve za davek in odložene obveznosti za davek se pobotajo, če obstaja zakonsko izterljivo pravica pobotati terjatev in obveznosti za odmerjeni davek ter če se terjatve in obveznosti za odloženi davek nanašajo na davek od dohodka, ki ga je naložil isti davčni organ in če obstaja namera poravnati stanja na neto osnovi.

2.16 Čisti prihodki od prodaje

Prihodki se pripoznajo ob prodaji blaga in storitev, ko se pogodbena obljuba kupcu (izvršitvena obveza) izpolni s prenosom obvladovanja blaga in storitev na kupca, kar se običajno izpolni ob pošiljanju (odpremi) ali prejemu blaga s strani kupca ali ko so storitve opravljene. Višina pripoznanih prihodkov je enaka transakcijski ceni, ki jo družba pričakuje v zameno za svoje blago ali storitve. V primeru, ko pogodba vsebuje več kot eno izvršitveno obvezo, je transakcijska cena razporejena na vsako izvršitveno obvezo na podlagi relativne samostojne prodajne cene.

Prihodki so prikazani brez davka na dodano vrednost, vračil, rabatov in popustov.

Popusti za zgodnejše plačilo so ponujeni kupcem, da bi spodbudili hitrejša plačila, in so evidentirani kot zmanjšanje prihodkov v času, ko se evidentira povezana prodaja.

Kadar prodajni pogoji družbe omogočajo vrnitev blaga ali izstavitve dobropisa ob vračilu blaga in družba lahko razumno oceni pričakovana prihodnja vračila, je vzpostavljeno oblikovanje popravkov za ocenjena vračila sočasno z evidentiranjem prihodkov od prodaje, ob upoštevanju preteklih izkušenj in drugih pomembnih faktorjev. Če družba ne more razumno oceniti pričakovanih prihodnjih vračil, se prihodki evidentirajo samo, če obstajajo dokazi za porabo ali če pravica do vračila preneha.

V posebnih okoliščinah morda ne bodo izpolnjeni vsi pogoji za pripoznanje prihodkov, kot so navedeni v prejšnjih odstavkih (t.j. izjemna prodaja – premostitvena zaloga; obstoj pravice do vračila; dogovorjena klavzula Incoterms, ki ima za posledico prehod obvladovanja na kupca v poznejši/zgodnejši fazi po predaji blaga; podaljšani plačilni pogoji...), zato je pripoznanje prihodkov odloženo.

2.17 Finančni prihodki in finančni odhodki

Finančni prihodki obsegajo prihodke od obresti, dobiček ob odtutitvi finančnih sredstev, odprava slabitve in pozitivne tečajne razlike. Prihodki od obresti se pripoznajo v poslovnem izidu ob njihovem nastanku z uporabo metode efektivnih obresti.

Finančni odhodki obsegajo odhodke za obresti za prejeta posojila, izgube zaradi oslabitve finančnih sredstev, odhodke za obresti za obveznosti iz najemov, finančni del odhodkov oblikovanja rezervacij za jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitve ter negative tečajne razlike.

2.18 Določanje poštene vrednosti

V številnih primerih zahtevajo računovodske usmeritve družbe (vključno z merjenjem oslabitve) in razkritja določitev poštene vrednosti tako finančnih kot tudi nefinančnih sredstev in obveznosti. Družba določi poštene vrednosti za potrebe merjenja in poročanja z uporabo hierarhije, ki je opisana v nadaljevanju. Kjer so potrebna dodatna pojasnila v zvezi s predpostavkami za določitev poštenih vrednosti, so ta navedena v pojasnilih, ki se nanašajo na posamezna sredstva ali obveznosti.

Poštena vrednost se določi na podlagi podatkov, ki so razvrščeni v tri ravni hierarhije:

- **Raven 1:** kotirane cene (neprilagojene) na delujočih trgih za enaka sredstva ali obveznosti, do katerih lahko družba dostopa na datum merjenja.
- **Raven 2:** vhodni podatki, ki niso kotirane cene in ki jih je mogoče neposredno ali posredno opaziti za sredstva in obveznosti. Družba za vhodne podatke na tej ravni uporablja kotirane cene za podobna sredstva ali obveznosti na delujočih trgih.
- **Raven 3:** vhodni podatki, ki jih ni mogoče opaziti za sredstva ali obveznosti. Družba na tej ravni uporablja vhodne podatke, kot so finančne napovedi (npr. denarni tokovi ali poslovni izid), ki jih je družba pripravila z uporabo lastnih podatkov, če ni na voljo informacije, ki bi kazala, da bi udeleženci na trgu uporabili različne predpostavke.

Zaradi kratkoročnega značaja kratkoročnih poslovnih terjatev in obveznosti, vključno z danimi in prejetimi posojili, se smatra, da je njihova knjigovodska vrednost enaka poštenu vrednosti. Enako velja za denar in denarne ustrezničke. Knjigovodska vrednost obveznosti iz najemov je primeren približek poštenu vrednosti. Vsa nefinančna sredstva in obveznosti so merjena na podlagi izvirne vrednosti.

Spodnja tabela prikazuje metode merjenja za posamezno postavko v izkazu finančnega položaja:

Postavke v izkazu finančnega položaja	Finančno/nefinančno sredstvo ali obveznost	Metode merjenja
Dolgoročna sredstva		
Opredmetena osnovna sredstva	Nefinančno sredstvo	Nabavna vrednost
Pravica do uporabe sredstva	Nefinančno sredstvo	Nabavna vrednost
Neopredmetena sredstva in dobro ime	Nefinančno sredstvo	Nabavna vrednost
Odložene terjatve za davek	Nefinančno sredstvo	Nediskontirani znesek, izmerjen po davčnih stopnjah
Druga finančna sredstva	Finančno sredstvo	Poštena vrednost (nabavna vrednost)
Kratkoročna sredstva		
Zaloge	Nefinančno sredstvo	Nabavna vrednost
Poslovne in druge terjatve		
Poslovne terjatve	Finančno sredstvo	Odplačna vrednost
Druge terjatve	Nefinančno sredstvo	Izvirna vrednost ali ocenjena vrednost
Terjatve iz davka od dohodka	Nefinančno sredstvo	Nediskontirani znesek, izmerjen po davčnih stopnjah
Denar in denarni ustrezniki	Finančno sredstvo	Izvirna vrednost
Dolgoročne obveznosti		
Odloženi prihodki	Nefinančna obveznost	Izvirna vrednost ali ocenjena vrednost
Odložene obveznosti za davek	Nefinančna obveznost	Nediskontirani znesek, izmerjen po davčnih stopnjah
Rezervacije		
rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi	Nefinančna obveznost	Sedanja vrednost ocenjenih bodočih plačil na podlagi aktuarskih izračunov
druge rezervacije	Nefinančna obveznost	Sedanja vrednost prihodnjih poravnav
Obveznosti iz najemov	Finančna obveznost	Sedanja vrednost bodočih plačil najemnin
Druge dolgoročne obveznosti	Nefinančna obveznost	Izvirna vrednost ali ocenjena vrednost
Kratkoročne obveznosti		
Poslovne in druge obveznosti		
Poslovne obveznosti	Finančna obveznost	Odplačna vrednost
Druge obveznosti	Nefinančna obveznost	Izvirna vrednost ali ocenjena vrednost
Posojila	Finančna obveznost	Odplačna vrednost
Obveznosti za plačilo davka od dohodka	Nefinančna obveznost	Nediskontirani znesek, izmerjen po davčnih stopnjah

2.19 Ključne ocene

Kot ključno oceno družba opredeli dobo koristnosti opredmetenih osnovnih sredstev.

Opredmetena osnovna sredstva se amortizirajo po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju ocenjene dobe koristnosti.

Ocenjene dobe koristnosti opredmetenih osnovnih sredstev za tekoče obdobje so:

Opredmeteno osnovno sredstvo	Doba koristnosti
Zemljišča	-
Zgradbe	40 let
Sestavni deli zgradbe	20 let
Stroji in oprema	3 do 20 let
Računalniška oprema	3 do 5 let

Podjetje z uporabo določenega sredstva izkorišča ekonomske koristi, ki so zajete v tem sredstvu. Te koristi se z ekonomskim in tehnološkim staranjem intenzivneje zmanjšujejo. Doba koristnosti osnovnih sredstev se bo redno preverjala, da bo odražala morebitne spremembe okoliščin od prejšnje ocene.

Morebitne spremembe ocene bodo odražene v prilagojenih stroških amortizacije preko preostale, prilagojene dobe koristnosti. Zato je pri določanju dobe uporabe sredstva ključnega pomena, da ne upoštevamo le pričakovane fizične uporabe, ampak tudi pospešen razvoj novih tehnologij v industriji, ki bi lahko vplival na dobo uporabe sredstva.

2.20 Stroški izposojanja

Stroški izposojanja, ki so neposredno povezani z nakupom, gradnjo ali proizvodnjo zadevnih sredstev, ki so sredstva, ki zahtevajo daljše obdobje priprave za njihovo predvideno uporabo ali prodajo, se dodajo k stroškom teh sredstev, dokler niso sredstva pripravljena za njihovo predvideno uporabo ali prodajo.

Stroški izposojanja, ki jih ni mogoče neposredno pripisati nakupu, gradnji ali proizvodnji zadevnega sredstva, se kapitalizirajo po kapitalizacijski stopnji. Kapitalizacijska stopnja je ponderirano povprečje stroškov izposojanja, ki veljajo za splošna posojila, ne da bi se upoštevali stroški izposojanja, ki so neposredno povezani z nakupom zadevnega sredstva, dokler niso zaključena vsa dejanja, potrebna za pripravo tega sredstva za njegovo predvideno uporabo ali prodajo.

Pri ugotavljanju zneska stroškov izposojanja, ki so primerni za kapitalizacijo v obdobju, je treba vsak prihodek od financiranja, zaslužen s takšnimi finančnimi sredstvi, odšteti od nastalih stroškov izposojanja.

Vsi drugi stroški izposojanja se priznajo v izkazu poslovnega izida, v katerem so nastali.

Znesek kapitaliziranih stroškov izposojanja v obdobju ne sme presegati zneska stroškov izposojanja, nastalih v obdobju.

3. Upravljanje finančnih tveganj

To pojasnilo pojasnjuje izpostavljenost družbe finančnim tveganjem in kako lahko ta tveganja vplivajo na prihodnje finančno poslovanje družbe.

Družba je izpostavljena tržnemu tveganju, zlasti v zvezi z menjalnimi tečaji in obrestnimi merami, ter kreditnemu in

likvidnostnemu tveganju. Družba je uskladila upravljanje tveganj s politiko upravljanja tveganj v skupini Novartis. Tveganja so opredeljena, ocenjena in upravljana v tesnem sodelovanju z zakladništvom skupine Novartis.

Tveganje	Izpostavljenost izhaja iz	Merjenje	Upravljanje
Tržno tveganje – valutno tveganje	Prihodnje poslovne transakcije Pripoznana finančna sredstva in obveznosti, ki niso denominirana v evrih	Analiza občutljivosti	Naravno varovanje pred tveganjem
Tržno tveganje – obrestno tveganje	Dolgoročna posojila s spremenljivo obrestno mero	Analiza občutljivosti	Prilagoditev razmerja med finančnim dolgom s stalno in spremenljivo obrestno mero
Kreditno tveganje	Terjatve do kupcev	Analiza zapadlosti	Diverzifikacija kreditnih limitov Zavarovanje terjatev
Likvidnostno tveganje	Prejeta posojila in druge obveznosti	Drseče napovedi denarnih tokov	Združevanje denarnih sredstev (cash pooling) Zadolževanje znotraj skupine Novartis

3.1 Tržna tveganja

a) Valutno tveganje

Družba je izpostavljena gibanju menjalnih tečajev. Nihanja menjalnih tečajev med evrom in drugimi valutami lahko vplivajo tako na izide poslovanja družbe, vključno s prihodki od prodaje in dobički, kot tudi na vrednosti sredstev, obveznosti in denarnih tokov. To pa lahko vpliva na primerljivost izidov poslovanja med obdobji.

Družba upravlja izpostavljenost valutnemu tveganju v sodelovanju s skupino Novartis. Na podlagi ocenjene

izpostavljenosti tveganju je bila sprejeta strategija z namenom, da se proti tveganjem zavarujejo gibanja menjalnih tečajev tistih valut, v katerih družba posluje. Družba zagotavlja optimalno pokritost prilivov in odlivov, tako glede na čas kot tujo valuto. Preostalo tveganje je zavarovano z uporabo drugih tehnik. Družba ne uporablja terminskih pogodb.

Izpostavljenost družbe valutnemu tveganju ob koncu poročevalskega obdobja, izražena v predstavitveni valuti evro, je bila naslednja:

v tisoč EUR	31. 12. 2024				31. 12. 2023			
	EUR*	USD	CHF	drugo	EUR*	USA	CHF	drugo
Poslovne in druge terjatve	134.502	714	6.411	559	139.496	612	2.503	1.066
Poslovne in druge obveznosti	-188.632	-7.866	-3.798	-720	-161.472	-2.027	-324	-1.222
Izpostavljenost izkaza finančnega položaja	-54.131	-7.152	2.612	-161	-21.976	-1.415	2.179	-156

* EUR je funkcijska valuta in ne predstavlja izpostavljenosti valutnemu tveganju

Kot je razvidno iz zgornje tabele, je družba izpostavljena predvsem spremembam menjalnih tečajev EUR/USD ter EUR/CHF. Občutljivost poslovnega izida na spremembe menjalnih tečajev izhaja predvsem iz obveznosti denominiranih v ameriških dolarjih ter švicarskih frankih. 10-odstotna sprememba menjalnega tečaja evra v primerjavi

z ameriškim dolarjem ali švicarskim frankom na poročevalski dan 31. 12. 2024 bi povečala ali zmanjšala poslovni izid za vrednosti navedene v nadaljevanju. Analiza predpostavlja, da vse druge spremenljivke, zlasti obrestne mere, ostanejo nespremenjene.

Na dan 31. 12. 2024 so poslovne in druge terjatve poleg zneskov v EUR, USD in CHF sestavljene tudi iz zneskov v valutah SGD in RON, od tega je najvišji znesek SGD v protivrednosti 552 tisoč EUR (na 31. 12. 2023 RON ter SGD, od tega najvišji znesek SGD v protivrednosti 1.048 tisoč EUR). Na dan 31. 12. 2024 so poslovne in druge obveznosti poleg zneskov v EUR, USD in CHF sestavljene tudi iz zneskov v valutah GBP, SGD in RON, od tega najvišji znesek GBP v protivrednosti 714 tisoč EUR (na 31. 12. 2023 GBP, SGD IN RON, od tega najvišji znesek GBP v protivrednosti 1.220 tisoč EUR).

v tisoč EUR	Vpliv na poslovni izid	
	31. 12. 2024	31. 12. 2023
EUR/USD menjalni tečaj – povečanje 10 %	602	124
EUR/USD menjalni tečaj – zmanjšanje 10 %	-853	-163
EUR/CHF menjalni tečaj – povečanje 10 %	-68	-113
EUR/CHF menjalni tečaj – zmanjšanje 10 %	-531	-489

b) Obrestno tveganje

Izpostavljenost obrestnemu tveganju je nizka, predvsem zaradi obstoječe strukture financiranja znotraj skupine Novartis. Družba obravnava neto izpostavljenost obrestnemu tveganju predvsem z razmerjem med finančnim dolgom s stalno obrestno mero in finančnim dolgom s spremenljivo obrestno mero v celotnem portfelju finančnega dolga. Za obvladovanje tveganja družba ne uporablja nobenih instrumentov za varovanje pred tveganjem.

Izpostavljenost družbe obrestnemu tveganju ob koncu poročevalskega obdobja, izražena v predstavitveni valuti evro, je bila naslednja:

v tisoč EUR	Knjigovodska vrednost	
	31. 12. 2024	31. 12. 2023
Instrumenti s spremenljivo obrestno mero		
Finančna sredstva	0	0
Finančne obveznosti	-231.059	-87.980
Skupaj	-231.059	-87.980

Sprememba obrestnih mer za 100 bazičnih točk na datum poročanja bi povečala (zmanjšala) poslovni izid in kapital za vrednosti, navedene v nadaljevanju. Analiza predpostavlja, a vse druge spremenljivke, zlasti menjalni tečaji, ostanejo nespremenjeni.

v tisoč EUR	31. 12. 2024	31. 12. 2023
Obrestne mere – povečanje za 100 bt	-23.106	-8.798
Obrestna mere – zmanjšanje za 100 bt	23.106	8.798

3.2 Kreditno tveganje

Kreditno tveganje izhaja iz možnosti, da kupci morda ne bodo sposobni poravnati svojih obveznosti, kot je bilo dogovorjeno. Za obvladovanje tega tveganja je družba sprejela pravilnik o kreditnem managementu, ki je usklajen z globalnimi smernicami skupine Novartis. V okviru tega družba redno ocenjuje finančno zanesljivost kupcev, upoštevajoč njihov finančni položaj, pretekle izkušnje in druge dejavnike. Pri ocenitvi družba uporablja bonitetna poročila o kupcih ter računovodske izkaze kupcev. Na podlagi teh dejavnikov se določi kreditni limit posameznega kupca, ki predstavlja največjo dovoljeno izpostavljenost kupcu. V primeru preseganja kreditnega limita se za potrditev le-tega uporablja matrika, ki je sestavljena na podlagi zneskov in funkcije potrjevalca. Plačilni roki so po državah in kupcih različni, običajno znašajo med 7 do 120 dni. Pri upravljanju kreditnega tveganja družba upošteva svoje smernice, da je treba nemudoma ukrepati v primeru neplačila (od opomina do zaustavitve dobav kot najbolj ostre oblike zmanjševanja izgub iz kreditnega tveganja).

Knjigovodske vrednosti poslovnih terjatev predstavljajo največjo izpostavljenost kreditnemu tveganju. Največja izpostavljenost kreditnemu tveganju na dan poročanja je bila:

v tisoč EUR	31. 12. 2024	31. 12. 2023
Poslovne terjatve		
do tretjih oseb	30.331	29.332
do povezanih družb	42.741	53.959
Skupaj	73.073	83.291

Največji kupec predstavlja 53 % poslovnih terjatev na dan 31. 12. 2024 (51 % na dan 31. 12. 2023) in 74 % čistih prihodkov od prodaje v letu 2024 (65 % v letu 2023). Drugi največji kupec predstavlja 41 % poslovnih terjatev na dan 31. 12. 2024 (35 % na dan 31. 12. 2023) in 24 % čistih prihodkov od prodaje v letu 2024 (28 % v letu 2023).

Tveganje iz naslova poslovnih terjatev do povezanih družb je minimalno, plačila prihajajo redno in v roku. Terjatve do povezanih družb so nezapadle in ni oblikovanih popravkov vrednosti terjatev na dan 31. 12. 2024.

Zapadlost poslovnih terjatev do tretjih oseb na datum poročanja:

v tisoč EUR	31. 12. 2024	31. 12. 2023
Še ne zapadle	30.308	29.318
Zapadle	23	14
zapadle 0 – 30 dni	6	1
zapadle 31 – 90 dni	17	0
zapadle 91 – 180 dni	0	13
zapadle več kot 180 dni	5	24
popravki vrednosti terjatev	-5	-24
Skupaj	30.331	29.332

V skladu s politiko skupine Novartis so oblikovani popravki vrednosti terjatev v višini 100 %, če so terjatve zapadle več kot 180 dni razen, če je utemeljeno, da ni tveganje izgub za zapadle terjatve (glej pojasnilo 2.8).

Gibanje popravka vrednosti terjatev:

v tisoč EUR	2024	2023
Stanje na 1. 1.	24	0
Prenos z oddelitvijo	0	23
Oblikovanje	0	1
Črpanje (dokončni odpis)	0	0
Odprava	-19	0
Stanje na 31. 12.	5	24

3.3 Likvidnostno tveganje

Likvidnostno tveganje je opredeljeno kot tveganje, da družba ne bi mogla poravnati ali izpolniti svojih obveznosti v roku ali po primerni ceni. Družba aktivno upravlja likvidnostno tveganje preko centraliziranega sistema upravljanja z denarjem skupine Novartis, ki vključuje napovedovanje denarnih tokov, spremljanje terjatev in obveznosti ter usklajevanja prilivov in odlivov. Financiranje je zagotovljeno z združevanjem denarnih sredstev ("cash pooling system") v okviru skupine, kjer ima družba na voljo dve možnosti za zadolževanje – dolgoročno posojilo in kratkoročno »cash pool« pozicijo. Zato družba nima prekoračitev na bančnih računih in ne uporablja nobenih strategij za zmanjševanje likvidnostnega tveganja.

Knjigovodske vrednosti finančnih obveznosti (obveznosti in posojila) predstavljajo največjo izpostavljenost likvidnostnemu tveganju. Največja izpostavljenost likvidnostnemu tveganju na dan poročanja je bila:

v tisoč EUR	31. 12. 2024	31. 12. 2023
Poslovne obveznosti	94.403	87.092
do tretjih oseb	90.436	86.505
do povezanih družb	3.967	587
Prejeta posojila	81.059	87.980
s strani povezanih družb	81.059	87.980
Obveznosti iz najemov	11.058	3.799
do tretjih oseb	11.058	3.799
Skupaj	186.520	178.871

Tveganje iz naslova poslovnih obveznosti do povezanih družb je minimalno. Družba plačuje redno in skladno s plačilnimi roki, saj je družba udeležena v sistemu poravnave terjatev in obveznosti med povezanimi družbami. Prav tako je družba tudi del centraliziranega sistema upravljanja z denarjem skupine Novartis ("cash pooling system").

Zapadlost poslovnih obveznosti do tretjih oseb na datum poročanja (pogodbeni denarni tokovi):

v tisoč EUR	31. 12. 2024	31. 12. 2023
Do 30 dni	90.289	78.418
Od 31 do 90 dni	131	7.114
Od 91 do 180 dni	12	375
Več kot 180 dni	4	598
Skupaj	90.436	86.505

Zapadlost obveznosti iz najemov na datum poročanja pogodbeni denarni tokovi):

v tisoč EUR	31. 12. 2024	31. 12. 2023
Do 1 leta	2.937	1.557
Od 1 do 2 leti	1.372	2.177
Od 2 do 3 let	1.286	180
Od 3 do 4 let	1.208	100
Od 4 do 5 let	1.088	30
Več kot 5 let	4.775	0
Skupaj	12.665	4.044

Druge finančne obveznosti so kratkoročne obveznosti in se ne obrestujejo.

3.4 Upravljanje s kapitalom

Družba se pri upravljanju svojega kapitala osredotoča na ohranjanje močnega finančnega položaja. Kapitalska ustreznost je neprestano spremljana in upravljana v sodelovanju s skupino Novartis. Kazalec neto zadolženost na kapital je bil:

v tisoč EUR	31. 12. 2024	31. 12. 2023
Neto zadolženost	242.115	91.762
Skupaj kapital	629.296	575.353
Kazalec neto zadolženost na kapital	38,47 %	15,95 %

4. Gibanje opredmetenih osnovnih sredstev

v tisoč EUR	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalne naprave in stroji	Druge naprave in oprema	OOS v gradnji in izdelavi	Skupaj
NABAVNA VREDNOST						
Stanje na 1. 1. 2023	0	0	0	0	0	0
Prenos z oddelitvijo	19.747	348.381	463.499	115.507	140.341	1.087.476
Prenos iz OOS v gradnji in izdelavi	118	3.093	6.888	1.680	-11.780	0
Pridobitve	27	286	6.656	1.950	90.391	99.310
Odpisi	0	-634	-12.475	-1.475	0	-14.584
Stanje na 31. 12. 2023	19.893	351.126	464.569	117.661	218.953	1.172.202
POPRAVEK VREDNOSTI						
Stanje na 1. 1. 2023	0	0	0	0	0	0
Prenos z oddelitvijo	0	219.082	382.728	93.174	0	694.984
Amortizacija	0	4.995	9.064	3.070	0	17.129
Odpisi	0	-378	-12.087	-1.271	0	-13.736
Slabitve	0	0	586	42	0	628
Stanje na 31. 12. 2023	0	223.699	380.290	95.015	0	699.004
NEODPISANA VREDNOST						
Stanje na 1. 1. 2023	0	0	0	0	0	0
Stanje na 31. 12. 2023	19.893	127.427	84.278	22.646	218.953	473.197

v tisoč EUR	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalne naprave in stroji	Druge naprave in oprema	OOS v gradnji in izdelavi	Skupaj
NABAVNA VREDNOST						
Stanje na 1. 1. 2024	19.893	351.126	464.569	117.661	218.953	1.172.202
Prenos iz OOS v gradnji in izdelavi	613	34.154	68.422	10.492	-113.680	0
Pridobitve	131	5.568	22.429	6.109	170.191	204.429
Odpisi	0	-819	-8.964	-5.848	0	-15.632
Stanje na 31. 12. 2024	20.637	390.029	546.456	128.414	275.463	1.360.999
POPRAVEK VREDNOSTI						
Stanje na 1. 1. 2024	0	223.699	380.290	95.015	0	699.004
Amortizacija	0	11.996	20.139	7.490	0	39.625
Odpisi	0	-489	-8.554	-5.424	0	-14.467
Slabitve	0	5	312	88	0	405
Stanje na 31. 12. 2024	0	235.211	392.187	97.169	0	724.567
NEODPISANA VREDNOST						
Stanje na 1. 1. 2024	19.893	127.427	84.278	22.646	218.953	473.197
Stanje na 31. 12. 2024	20.637	154.818	154.269	31.245	275.463	636.432

Opredmetena osnovna sredstva družbe niso zastavljena kot jamstvo za obveznosti.

Pogodbene obveze za nakup opredmetenih osnovnih sredstev so znašale 173.550 tisoč EUR na dan 31. 12. 2024.

Od skupne nabavne vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev v registru na dan 31. 12. 2024 v višini 1.085,5 mio EUR je 381,6 mio EUR (35 %) sredstev, ki so že v celoti amortizirana. Pri teh je za 9,1 mio nabavne vrednosti sredstev, kjer se bo doba v letu 2025 še uskladila z dobami, kot so poročane za interne namene skupine (dobe se bodo podaljšale).

Vsa sredstva v registru so letno popisana v sklopu letnega popisa osnovnih sredstev, kjer se presoja ali so še v uporabi. Za sredstva izven uporabe se presodi, ali je potreben odpis ali pa je predvidena še bodoča uporaba in v tem primeru se sredstvo slabi.

Glede na obsežna vlaganja v prenovu objektov in novo opremo ter s tem visoke vrednosti na sredstvih v gradnji pričakujemo, da se bodo sredstva, ki so v celoti amortizirana, postopoma izločala iz registra.

Usredstveni so bili stroški izposojanja v višini 1.606 tisoč EUR po 4 % letni obrestni meri.

V letu 2024 je družba kupila opredmetena osnovna sredstva v vrednosti 1.376 tisoč EUR (0 tisoč EUR v 2023) od drugih povezanih družb v okviru skupine Novartis.

Večje naložbe v obliki opredmetenih osnovnih sredstev v gradnji in izdelavi zajemajo postavitve novih proizvodnih objektov v Ljubljani, in dodatno še dva v Mengšu. Obrat v Ljubljani naj bi postal operativen januarja 2026. Dva obrata v Mengšu pa naj bi pričela z delovanjem v letu 2025.

Opredmetena osnovna sredstva v gradnji in izdelavi vključujejo 6.542 tisoč EUR prejete državne subvencije, ki znižuje nabavno vrednost osnovnih sredstev. Z oddelitvijo je bilo 3. 7. 2023 prenešenih 1.181 tisoč EUR, v letu 2023 pa še dodatno prejetih 3.437 tisoč EUR. V letu 2024 je družba prejela 1.924 tisoč EUR subvencije. Subvencijo je podelila Republika Slovenija - Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo. Za prejeta nepovratna sredstva ni neizpolnjenih pogojev in nepredvidenih obveznosti.

5. Gibanje pravice do uporabe sredstva

v tisoč EUR	Zemljišče	Zgradbe	Stroji in oprema	Avtomobili	Skupaj
NABAVNA VREDNOST					
Stanje na 1. 1. 2023	0	0	0	0	0
Prenos z oddelitvijo	83	3.918	319	627	4.946
Pridobitve	0	194	693	87	974
Odpisi	0	-764	-601	-17	-1.381
Stanje na 31. 12. 2023	83	3.348	411	697	4.539
POPRAVEK VREDNOSTI					
Stanje na 1. 1. 2023	0	0	0	0	0
Prenos z oddelitvijo	28	960	80	295	1.362
Amortizacija	13	562	37	79	690
Odpisi	0	-509	0	-16	-525
Stanje na 31. 12. 2023	41	1.012	116	357	1.527
NEODPISANA VREDNOST					
Stanje na 1. 1. 2023	0	0	0	0	0
Stanje na 31. 12. 2023	41	2.336	295	340	3.012

v tisoč EUR	Zemljišče	Zgradbe	Stroji in oprema	Avtomobili	Skupaj
NABAVNA VREDNOST					
Stanje na 1. 1. 2024	83	3.348	411	697	4.539
Pridobitve	107	8.644	0	667	9.419
Odpisi	-1	0	-3	-249	-253
Stanje na 31. 12. 2024	189	11.993	408	1.116	13.705
POPRAVEK VREDNOSTI					
Stanje na 1. 1. 2024	41	1.012	116	357	1.527
Amortizacija	78	1.491	121	244	1.934
Odpisi	0	0	0	-224	-224
Stanje na 31. 12. 2024	119	2.504	237	378	3.237
NEODPISANA VREDNOST					
Stanje na 1. 1. 2024	41	2.336	295	340	3.012
Stanje na 31. 12. 2024	69	9.489	171	738	10.468

v tisoč EUR	Drugi stroški poveznani z najemi		v tisoč EUR	Izdatki poveznani z najemi	
	2024	2023		2024	2023
Stroški za kratkoročne najeme	24	0	Izdatki za obveznosti iz najemov	1.681	661
Obresti iz naslova obveznosti od najemov	363	46	Izdatki za kratkoročne najeme in najeme majhnih vrednosti	24	0
			Izdatki za obresti	363	46

6. Gibanje neopredmetenih sredstev

v tisoč EUR	Dolgoročne premoženjske pravice	Neopredmetena sredstva v pridobivanju	Skupaj
NABAVNA VREDNOST			
Stanje na 1. 1. 2023	0	0	0
Prenos z oddelitvijo	2.804	530	3.334
Pridobitve	0	232	232
Odpisi - zmanjšanja	-31	0	-31
Stanje na 31. 12. 2023	2.773	761	3.535
POPRAVEK VREDNOSTI			
Stanje na 1. 1. 2023	0	0	0
Prenos z oddelitvijo	1.766	0	1.766
Amortizacija	429	0	429
Odpisi	-31	0	-31
Stanje na 31. 12. 2023	2.163	0	2.163
NEODPISANA VREDNOST			
Stanje na 1. 1. 2023	0	0	0
Stanje na 31. 12. 2023	610	761	1.371

v tisoč EUR	Druga neopredmetena sredstva	Neopredmetena sredstva v pridobivanju	Skupaj
NABAVNA VREDNOST			
Stanje na 1. 1. 2024	2.773	761	3.535
Prenos iz neopredmetenih sredstev v pridobivanju	759	-759	0
Pridobitve	386	178	564
Odpisi	-163	0	-163
Stanje na 31. 12. 2024	3.755	180	3.935
POPRAVEK VREDNOSTI			
Stanje na 1. 1. 2024	2.163	0	2.163
Amortizacija	932	0	932
Odpisi	-163	0	-163
Slabitve	0	0	0
Stanje na 31. 12. 2024	2.932	0	2.932
NEODPISANA VREDNOST			
Stanje na 1. 1. 2024	610	761	1.371
Stanje na 31. 12. 2024	823	180	1.004

Neopredmetena sredstva vključujejo licence in programe. Najvišjo vrednost predstavljajo licence za izvršilne sisteme proizvodnje.

7. Odložene terjatve in obveznosti za davek

v tisoč EUR	Stanje na 31. 12. 2023	Priporočeno v poslovnem izidu	Priporočeno v drugem vseobsegajočem donosu	Stanje na 31. 12. 2024
Odložene terjatve za davek	2.377	1.002	0	3.378
Odložene obveznosti za davek	0	0	0	0
Skupaj - neto	2.377	1.002	0	3.378

v tisoč EUR	31. 12. 2024	31. 12. 2023
Opredmetena osnovna sredstva	1.493	622
Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade	1.655	1.754
Druge rezervacije	229	0
Skupaj - neto	3.378	2.377

Odloženi davki so izračunani na podlagi začasnih razlik po metodi obveznosti z uporabo 22 % davčne stopnje.

Nepripoznane odložene terjatve za davek

v tisoč EUR	Bruto znesek 31. 12. 2024	Davčni učinek 31. 12. 2024	Bruto znesek 31. 12. 2023	Davčni učinek 31. 12. 2023
Neizkoriščeni del davčnih olajšav	161.851	35.607	159.131	35.009

Odložene terjatve za davek niso bile pripoznane za neizkoriščen del davčnih olajšav za investicijsko olajšavo ter vlaganje v raziskave in razvoj, ker ni verjetno, da bo na razpolago

dovoljšnji prihodnji obdavčljiv dobiček, v breme katerega bi jih družba lahko uporabila. Stanje nepripoznanih odloženih terjatev za davek je na 31. 12. 2024 znašalo 35.607 tisoč EUR.

8. Druga finančna sredstva

v tisoč EUR	31. 12. 2024	31. 12. 2023
Druge delnice in deleži v organizacijah	7	2
Skupaj	7	2

Druge delnice in deleži v organizacijah

v tisoč EUR	Bruto	Popravek vrednosti	Neto 31. 12. 2024	Neto 31. 12. 2023
Delnice in deleži naložb v državi (merjena po nabavni vrednosti)	7	0	7	2
Skupaj	7	0	7	2

Delež v organizaciji predstavlja naložbo v Centru odličnosti za integrirane pristope v kemiji in biologiji proteinov ter Zavodu Biotech Hills.

9. Druge dolgoročne terjatve

v tisoč EUR	31. 12. 2024	31. 12. 2023
Druge dolgoročne terjatve	62.972	44.661
Skupaj	62.972	44.661

Druge dolgoročne terjatve zajemajo dane predujme za osnovna sredstva.

10. Zaloge

v tisoč EUR	Bruto 31. 12. 2024	Popravek 31. 12. 2024	Neto 31. 12. 2024	Bruto 31. 12. 2023	Popravek 31. 12. 2023	Neto 31. 12. 2023
Material	108.393	-8.339	100.055	99.768	-5.232	94.536
Nedokončana proizvodnja	213.040	-11.751	201.290	135.235	-5.886	129.348
Končni izdelki	18.002	-591	17.411	7.515	-43	7.472
Trgovsko blago	0	0	0	708	0	708
Skupaj	339.436	-20.681	318.755	243.226	-11.161	232.065

Zaloge so bile v letu 2024 odpisane v skupnem znesku 5.846 tisoč EUR (1.767 tisoč EUR v letu 2023). Poslovni rezultat tekočega leta je bil iz naslova odpisov nižji za 4.047 tisoč EUR (445 tisoč EUR v letu 2023), razlika v znesku 1.799 tisoč EUR (1.322 tisoč EUR v letu 2023) je bremenila v preteklosti oblikovan popravek vrednosti zalog. Družba je v letu 2024 pripoznala popravek vrednosti za nagibajoče se zaloge v vrednosti 20.681 tisoč EUR (11.161 tisoč EUR v letu 2023).

Ob popisu zalog za leto 2024 je bil pripoznan popisni presežek v znesku 456 tisoč EUR (186 tisoč EUR v letu 2023) in popisni primanjkljaj v znesku 652 tisoč EUR (181 tisoč EUR v letu 2023).

Na dan 31. 12. 2024 knjigovodska vrednost zalog ne presega čiste iztržljive vrednosti.

Družba ne zastavlja zalog kot jamstvo za obveznosti.

11. Poslovne in druge terjatve

v tisoč EUR	31. 12. 2024	31. 12. 2023
Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini Novartis	42.741	53.959
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev (tretji)	30.331	29.332
Kratkoročne druge terjatve	6.141	15.726
Skupaj	79.214	99.016

Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini Novartis

v tisoč EUR	Bruto 31. 12. 2024	Popravek 31. 12. 2024	Neto 31. 12. 2024	Bruto 31. 12. 2023	Popravek 31. 12. 2023	Neto 31. 12. 2023
Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini Novartis v tujini	42.741	0	42.741	53.959	0	53.959
Skupaj	42.741	0	42.741	53.959	0	53.959

Kratkoročne poslovne terjatve do Novartis Pharma AG znašajo 38.680 tisoč EUR na 31. 12. 2024 (42.817 tisoč EUR na 31. 12. 2023).

Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev (tretji)

v tisoč EUR	Bruto 31. 12. 2024	Popravek 31. 12. 2024	Neto 31. 12. 2024	Bruto 31. 12. 2023	Popravek 31. 12. 2023	Neto 31. 12. 2023
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev (tretji) v državi	30.336	-5	30.331	29.355	-24	29.331
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev (tretji) v tujini	0	0	0	1	0	1
Skupaj	30.336	-5	30.331	29.356	-24	29.332

Kratkoročne druge terjatve

v tisoč EUR	31. 12. 2024	31. 12. 2023
Predujmi	320	8.629
Odloženi stroški	0	422
Vkalkulirani prihodki	4.391	5.335
Kratkoročne druge terjatve do države	1.430	1.335
Drugo	0	5
Skupaj	6.141	15.726

Predujmi vključujejo predujme za opredmetena osnovna sredstva, zaloge in za druga sredstva.

Odloženi stroški predstavljajo zaračunane, vendar še ne opravljene storitve.

Kratkoročne druge terjatve do države se v večini nanašajo na terjatev iz naslova DDV in iz naslova bolniških refundacij.

Vkalkulirani prihodki vključujejo opravljene storitve do Novartis Pharma AG v višini 4.391 tisoč EUR na 31. 12. 2024 (5.335 tisoč EUR na 31. 12. 2023).

Gibanje popravka vrednosti terjatev

v tisoč EUR	2024	2023
Stanje na 1. 1.	24	0
Prenos z oddelitvijo	0	23
Oblikovanje	0	1
Odprava	-19	0
Stanje na 31. 12.	5	24

12. Denar in denarni ustrezniki

v tisoč EUR	31. 12. 2024	31. 12. 2023
Denarna sredstva na bančnih računih	2	17
Skupaj	2	17

13. Kapital

v tisoč EUR	31. 12. 2024	31. 12. 2023
Osnovni kapital	50.000	8
Primanjkljaj iz prevrednotenja	-4.516	-2.382
Zadržani čisti poslovni izid	583.812	577.727
Skupaj	629.296	575.353

Osnovni kapital

Osnovni kapital družbe znaša 50.000 tisoč EUR na 31. 12. 2024. V letu 2024 se je osnovni kapital družbe iz 7.500 EUR povečal na 50.000 tisoč EUR iz zadržanega čistega poslovnega izida v osnovni kapital.

Kapitalske rezerve

Družba nima kapitalskih rezerv.

Primanjkljaj iz prevrednotenja

Primanjkljaj iz prevrednotenja vključuje aktuarske dobičke in izgube iz naslova dolgoročnih zaslužkov zaposlenih (glej pojasnilo 2.11).

Zadržani čisti poslovni izid

Zadržani čisti poslovni izid je sestavljen iz prenesenega dobička prejšnjega leta, ki je bil na družbo prenesen z oddelitvijo od podjetja Lek d.d. in čistega poslovnega izida obračunskega obdobja.

Bilančni dobiček za leto 2024

v tisoč EUR	2024	2023
Stanje na 1. 1.	577.727	-1
Prenos z oddelitvijo	0	552.442
Prenos v osnovni kapital	-49.993	0
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	56.077	25.287
Skupaj	583.812	577.727

14. Odloženi prihodki

v tisoč EUR	Drugi odloženi prihodki	Skupaj
Stanje na 1. 1. 2023	0	0
Prenos z oddelitvijo	486	486
Nove pridobitve	9	9
Sprostitve	-19	-19
Stanje na 31. 12. 2023	476	476
Nove pridobitve	9.975	9.975
Sprostitve	-69	-69
Stanje na 31. 12. 2024	10.382	10.382
Dolgoročno odloženi prihodki	369	369
Kratkoročno odloženi prihodki	10.013	10.013

Drugi odloženi prihodki vključujejo večinoma razmejene prihodke iz naslova ustanovitve stavbne pravice, ki se nanaša na daljše obdobje ter prejeta predplačila za še neopravljene storitve.

15. Rezervacije

v tisoč EUR	Rezervacije za odpravnine	Rezervacije za jubilejne nagrade	Druge rezervacije	Skupaj
Stanje na 31. 12. 2023	15.881	5.480	0	21.360
Dolgoročne rezervacije	14.420	4.597	0	19.017
Kratkoročne rezervacije	1.460	882	0	2.343
Stanje na 1. 1. 2024	15.881	5.480	0	21.360
Oblikovanje	1.460	882	3.761	6.104
Črpanje	-577	-320	-1.674	-2.571
Odprava	0	0	-5	-5
Aktuarski dobički ali izgube	2.134	52	0	2.186
Stanje na 31. 12. 2024	18.898	6.094	2.083	27.075
Dolgoročne rezervacije	18.130	5.757	0	23.887
Kratkoročne rezervacije	768	337	2.083	3.188

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade temeljijo na aktuarskem izračunu ocenjenih bodočih izplačil za vsakega zaposlenega z upoštevanjem stroškov odpravnin ob upokojitvi in stroškov vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do dneva upokojitve. Izračun obveznosti temelji na sledečih predpostavkah:

- fluktuacija zaposlenih je odvisna predvsem od njihove starosti;
- smrtnost zaposlenih je upoštevana z uporabo tablic smrtnosti slovenske populacije v letu 2007;
- čas upokojitve je v izračunu določen v skladu z minimalnimi pogoji, kot jih določa zakon Republike Slovenije;
- bruto plača zaposlenega za obdobje julij-september, preračunano na 160 ur;
- rast osebnih dohodkov v letu 2025 5,0 % in od 2026 naprej se ocenjuje na 3,0 %;
- izračun odpravnin in jubilejnih nagrad temeljni na pravicah, zapisanih v internih aktih;
- 3,40 % diskontna obrestna mera.

16. Obveznosti iz najemov

v tisoč EUR	31. 12. 2024	31. 12. 2023
Dolgoročne obveznosti iz najemov	8.461	2.011
Kratkoročne obveznosti iz najemov	2.597	1.788
Skupaj	11.058	3.799

Vsi najemi so izkazani v evrih.

Obrestna mera je določena glede na vrsto sredstva in trajanje najema. Uporabljene obrestne mere za nove najeme v letu 2024 so med 3,41 % in 4,56 % (v letu 2023 med 2 % in 3,1 %). Ponderirana povprečna obrestna mera je v letu 2024 znašala 4,9 % (v letu 2023 2,4 %).

Analiza zapadlosti

v tisoč EUR	31. 12. 2024	31. 12. 2023
Do 1 leta	2.597	1.788
Od 1 do 2 leti	1.092	1.649
Od 2 do 3 let	1.043	209
Od 3 do 4 let	1.002	118
Od 4 do 5 let	917	36
Več kot 5 let	4.406	0
Skupaj obveznosti iz najemov	11.058	3.799

Zapadlost obveznosti iz najemov (pogodbeni denarni tokovi)

v tisoč EUR	31. 12. 2024	31. 12. 2023
Do 1 leta	2.937	1.557
Od 1 do 2 leti	1.372	2.177
Od 2 do 3 let	1.286	180
Od 3 do 4 let	1.208	100
Od 4 do 5 let	1.088	30
Več kot 5 let	4.775	0
Skupaj	12.665	4.044

17. Druge dolgoročne obveznosti

v tisoč EUR	31. 12. 2024	31. 12. 2023
Druge dolgoročne obveznosti	10	27
Skupaj	10	27

Druge dolgoročne obveznosti predstavljajo prejeto varščino za najem.

18. Poslovne in druge obveznosti

v tisoč EUR	31. 12. 2024	31. 12. 2023
Kratkoročne poslovne obveznosti do družb v skupini Novartis	3.967	587
Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev (tretji)	90.436	86.505
Kratkoročne druge obveznosti	106.614	77.954
Skupaj	201.017	165.045

Kratkoročne poslovne obveznosti do družb v skupini Novartis

v tisoč EUR	31. 12. 2024	31. 12. 2023
Kratkoročne poslovne obveznosti do družb v skupini Novartis v tujini	3.967	587
Skupaj	3.967	587

Kratkoročne poslovne obveznosti do Novartis Pharma AG znašajo 3.900 tisoč EUR na 31. 12. 2024 (373 tisoč EUR na 31. 12. 2023). Kratkoročne poslovne obveznosti do Novartis Pharma AG znašajo 3.900 tisoč EUR na 31. 12. 2024 (373 tisoč EUR na 31. 12. 2023).

Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev (tretji)

v tisoč EUR	31. 12. 2024	31. 12. 2023
Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev (tretji) v državi	53.266	52.753
Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev (tretji) v tujini	37.170	33.752
Skupaj	90.436	86.505

Poslovne obveznosti do dobaviteljev vključujejo redne nabave in nakupe osnovnih sredstev.

Kratkoročne druge obveznosti

v tisoč EUR	31. 12. 2024	31. 12. 2023
Obveznosti do zaposlenih	45.463	40.808
Obveznosti do države	7.450	6.837
Obveznosti za prejete predujme	0	5.200
Obveznosti za nezaračunano blago in storitve	26.451	11.878
Vnaprej vračunani stroški in vračunani pogodbeni popusti	27.250	13.231
Skupaj	106.614	77.954

Obveznosti za nezaračunano blago in storitve vključujejo obveznosti za že dostavljeno blago in opravljene storitve, za katere pa račun še ni bil prejet do konca poslovnega leta.

Vnaprej vračunani stroški in vračunani pogodbeni popusti

v tisoč EUR	31. 12. 2024	31. 12. 2023
Vnaprej vračunani stroški za neizkoriščen dopust	6.502	6.008
Vnaprej vračunani stroški za storitve	19.566	5.797
Drugi vnaprej vračunani stroški	1.181	1.426
Skupaj	27.250	13.231

Vnaprej vračunani stroški vključujejo vračunane stroške za prejete storitve od Novartis Pharma AG v višini 12.261 tisoč EUR na 31. 12. 2024 (141 tisoč EUR na 31. 12. 2023).

Nagrajevanje z delnicami

v tisoč EUR	31. 12. 2024	31. 12. 2023
Nagrajevanje z delnicami	5.375	4.089
Skupaj	5.375	4.089

Dodeljeno v letu	Število delnic	Vrednost na 31. 12. 2024 v tisoč EUR
2022	22.944	2.040
2023	33.914	1.793
2024	31.966	1.542
Skupaj	88.824	5.375

Dodeljeno v letu	Število delnic	Vrednost na 31. 12. 2024 v tisoč EUR
2021	19.371	1.766
2022	24.031	1.460
2023	34.056	863
Skupaj	77.458	4.089

Stroški nagrajevanja v obliki delnic, izkazani pod stroški dela, so v letu 2024 znašali 5.375 tisoč EUR (4.089 tisoč EUR v letu 2023). Dne 13. decembra 2024 so bile vse denarno poravnane nagrade spremenjene v delniško poravnane nagrade. Učinek te spremembe na izkaz poslovnega izida je znašal 310 tisoč EUR. Zaradi zgodovinske stabilnosti vrednosti delnice dodatne prilagoditve niso bile potrebne, saj volatilitetnost ni ocenjena kot materialno pomembna. Ob pridobitvi pravic, Novartis prejme račun za vsoto, ki postane obveznost za Novartis d.o.o.

19. Posojila

v tisoč EUR	31. 12. 2024	31. 12. 2023
Dolgoročna posojila prejeta s strani povezanih družb	150.000	0
Kratkoročna posojila prejeta s strani povezanih družb	81.059	87.980
Skupaj	231.059	87.980

Kratkoročna posojila prejeta s strani drugih povezanih družb vključujejo obveznost iz naslova združevanja denarnih sredstev ("cash pooling") z družbo Novartis Investments S.a.r.l. z obrestno mero EUR €STER +25 BPS, CHF SARON, GBP SONIA +25 BPS + 25 BPS oziroma USD SOFR + 25 BPS na 31. 12. 2024 (EUR €STER +25 BPS, CHF SARON + 25 BPS oziroma USD SOFR + 25 BPS na 31. 12. 2023). Znesek sestavljajo posojila v višini 78.898 EUR, 880 tisoč USD, 150 tisoč GBP in 356 tisoč CHF na 31. 12. 2024 (86.686 EUR, 1.140 tisoč USD in 153 tisoč CHF na 31. 12. 2023).

Družba ima na dan 31. 12. 2024 evidentirano dolgoročno posojilo, prejeto s strani povezane družbe Novartis Pharma AG v višini 150.000 tisoč EUR. Veljavna obrestna mera za leto 2024 je 6 mesečni EURIBOR + 25 BPS. Posojilo zapade dne 19. 12. 2029.

Sredstva družbe niso zastavljena kot jamstvo za prejeta posojila.

Pogodbene obveznosti za posojilo

v tisoč EUR	31. 12. 2024
za leto 2025	4.080
za leto 2026	4.080
za leto 2027	4.080
za leto 2028	4.080
za leto 2029	154.080
Skupaj	170.400

Uskladitev gibanja obveznosti do denarnih tokov, ki izhajajo iz finančnih aktivnosti

v tisoč EUR	Posojila	Obveznosti iz najemov
Stanje na 1. 1. 2023	0	0
Prenos z oddelitvijo	693	3.706
Denarna transakcija		
Izplačilo posojila	336.912	0
Odplačilo posojila	249.605	0
Izdatki za obveznosti iz najemov	0	-689
Izdatki za obresti	0	-46
Skupaj denarne transakcije	586.517	-735
Nedenarne transakcije		
Vrednotenje valutnega tečaja	21	0
Novi najemi	0	1.028
Izločitve	0	0
Strošek obresti	0	46
Usredstveni stroški izposojanja	0	0
Skupaj nedenarne transakcije	21	1.074
Stanje na 31. 12. 2023	87.980	3.799
Denarna transakcija		
Izplačilo posojila	1.100.597	0
Odplačilo posojila	-958.739	0
Izdatki za obveznosti iz najemov	0	-1.681
Izdatki za obresti	-6.080	-363
Skupaj denarne transakcije	135.779	-2.044
Nedenarne transakcije		
Vrednotenje valutnega tečaja	465	0
Novi najemi	0	8.959
Izločitve	0	-19
Strošek obresti	5.230	363
Usredstveni stroški izposojanja	1.606	0
Skupaj nedenarne transakcije	7.301	9.303
Stanje na 31. 12. 2024	231.059	11.058

20. Čisti prihodki od prodaje

Razčlenitev prihodkov iz pogodb s kupci

v tisoč EUR	2024	2023*
Prihodki od prodaje domači trg - družbe v skupini Novartis	87	70.872
- od tega prihodki od prodaje blaga in materiala	0	0
- od tega prihodki od prodaje proizvodov	0	26.561
- od tega prihodki od prodaje storitev dodelave	0	34.518
- od tega prihodki od prodaje storitev razvoja	0	9.794
- od tega prihodki od prodaje drugih storitev	87	0
Prihodki od prodaje tuji trg - družbe v skupini Novartis	509.570	211.299
- od tega prihodki od prodaje blaga in materiala	25.399	13.341
- od tega prihodki od prodaje proizvodov	141.359	65.326
- od tega prihodki od prodaje storitev dodelave	123.855	24.533
- od tega prihodki od prodaje storitev razvoja	106.488	62.357
- od tega prihodki od prodaje drugih storitev	112.468	45.742
Prihodki od prodaje domači trg - drugi (tretji)	159.686	13.256
- od tega prihodki od prodaje blaga in materiala	61	609
- od tega prihodki od prodaje proizvodov	44.309	1.084
- od tega prihodki od prodaje storitev dodelave	86.323	3.265
- od tega prihodki od prodaje drugih storitev	28.992	8.298
Prihodki od prodaje tuji trg - drugi (tretji)	310	28.634
- od tega prihodki od prodaje blaga in materiala	308	0
- od tega prihodki od prodaje proizvodov	0	3.349
- od tega prihodki od prodaje storitev dodelave	0	25.285
- od tega prihodki od prodaje drugih storitev	2	0
Skupaj	669.652	324.061

*Finančno obdobje traja od julija do decembra 2023.

Družba primarno generira prihodke iz razvoja, proizvodnje in prodaje farmacevtskih proizvodov.

V letu 2024 je bilo ustvarjenih 474.157 tisoč EUR čistih prihodkov od prodaje z Novartis Pharma AG (210.820 tisoč EUR v letu 2023) in 35.500 tisoč EUR z drugimi povezanimi družbami znotraj skupine Novartis (71.351 tisoč EUR v letu 2023).

Stroški razvoja se ne kapitalizirajo, saj so v celoti prefakturirani Novartis Pharma AG z maržo.

Prihodki od prodaje drugih storitev podjetjem skupine Novartis vključujejo storitve, kot so zagotavljanje rešitev na različnih področjih, kot so inženiring, informacije, tehnologija, upravljanje oskrbovalne verige, usposabljanje in izobraževanje, finance, zagotavljanje varnosti in okoljske trajnosti.

Zneski iz pogodb

v tisoč EUR	31. 12. 2024	31. 12. 2023
Poslovne terjatve	73.073	83.291
Vkalkulirani prihodki	4.391	5.335
Skupaj	77.464	88.626

Čisti prihodki od prodaje so pripoznani, ko družba izpolni izvršitvene obveze oz. v trenutku, ko kupec pridobi obvladovanje obljubljenega sredstva.

21. Drugi poslovni prihodki

v tisoč EUR	2024	2023*
Odprava rezervacij	5	510
Dobiček pri prodaji opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev ter odpisov pravice do uporabe sredstva	96	2.063
Odprava slabitve terjatev in danih predujmov	769	0
Drugo	202	96
Skupaj	1.072	2.669

*Finančno obdobje traja od julija do decembra 2023.

Odprava slabitve predujmov se nanaša na realizirane refundacije bolniških odsotnosti nad 30 dni.

22. Nabavna vrednost prodanega materiala

v tisoč EUR	2024	2023*
Nabavna vrednost prodanega materiala	25.353	17.918

*Finančno obdobje traja od julija do decembra 2023.

Nabavna vrednost prodanega materiala v znesku 84 tisoč EUR se nanaša na nakupe Novartis Pharma AG (138 tisoč EUR v letu 2023) in 24.918 tisoč EUR na nakupe od drugih povezanih družb znotraj skupine Novartis (13.536 tisoč EUR v letu 2023) v letu 2024.

23. Stroški materiala in energije

v tisoč EUR	2024	2023*
Stroški materiala	187.217	72.859
Stroški energije	26.860	20.373
Drugi stroški materiala	12.886	8.159
Skupaj	226.963	101.392

*Finančno obdobje traja od julija do decembra 2023.

Stroški materiala v višini 80 tisoč EUR se nanašajo na nakupe od drugih povezanih družb v skupini Novartis v letu 2024.

24. Stroški storitev

v tisoč EUR	2024	2023*
Transportne storitve	6.480	2.424
Najemnine in skladiščenje	4.516	636
Povračila stroškov zaposlenim v zvezi z delom	2.857	1.138
Stroški vzdrževanja	25.812	11.138
Najeta delovna sila	14.887	6.284
Stroški intelektualnih storitev, IT, raziskovalnih študij in kooperacij	61.167	21.337
Stroški oglaševanja in reprezentance	1.431	712
Stroški bank in zavarovalnic	332	86
Drugo	7.024	4.404
Skupaj	124.507	48.159

*Finančno obdobje traja od julija do decembra 2023.

Stroški storitev v znesku 29.288 tisoč EUR so nastali z Novartis Pharma AG (11.609 tisoč EUR v letu 2023) in 1.470 tisoč EUR z drugimi povezanimi družbami znotraj skupine Novartis (2.778 tisoč EUR v letu 2023) v letu 2024.

Posli z revizijskimi družbami

Pogodbeni znesek revizije letnega poročila znaša 127 tisoč EUR.

25. Stroški dela

v tisoč EUR	2024	2023*
Stroški plač	141.380	85.219
Stroški pokojninskih zavarovanj	56.923	10.816
Stroški socialnih zavarovanj	29.059	7.824
Drugi stroški dela	28.368	13.909
Skupaj	255.730	117.768

*Finančno obdobje traja od julija do decembra 2023.

V letu 2024 je družba kapitalizirala lastne proizvode in storitve v vrednosti 8.025 tisoč EUR (3.379 tisoč EUR v letu 2023), kar zmanjšuje stroške dela. Ti lastni proizvodi in storitve so inženirske ure.

Prejemki članov posloводства in zaposlenih po individualni pogodbi

v tisoč EUR	Prejemki članov uprave	Prejemki zaposlenih po individualni pogodbi o zaposlitvi, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe
Fiksni prejemki	791	4.624
Variabilni prejemki	11	84
Opcije in druge nagrade	464	2.565
Povračila stroškov	5	44
Zavarovalne premije	16	117
Druga dodatna izplačila	14	231
Skupaj	1.301	7.666

V letu 2024 je bilo zunanjim članom nadzornega sveta izplačanih 3.6 tisoč EUR.

Družba drugih terjatev in obveznosti do navedenih skupin ljudi ne izkazuje.

26. Amortizacija in slabitve sredstev

v tisoč EUR	2024	2023*
Amortizacija	42.355	18.248
Slabitve opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev	405	624
Slabitve in odpisi poslovnih terjatev	3	873
Skupaj	42.763	19.745

*Finančno obdobje traja od julija do decembra 2023.

27. Drugi poslovni odhodki

v tisoč EUR	2024	2023*
Izguba pri odpisih opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev	341	110
Dajatve državi	7.588	1.643
Donacije in druge denarne pomoči	172	479
Drugo	1.545	586
Skupaj	9.646	2.817

*Finančno obdobje traja od julija do decembra 2023.

Drugi poslovni odhodki vključujejo predvsem dajatve državi ter izgubo pri prodaji opredmetenih osnovnih sredstev.

28. Finančni prihodki in finančni odhodki

v tisoč EUR	2024	2023*
Finančni prihodki iz posojil, danih drugim	0	41
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do družb v skupini Novartis	87	0
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih	390	255
Skupaj finančni prihodki	477	296
Finančni odhodki iz posojil, prejetih od družb v skupini Novartis	5.700	1.045
Finančni odhodki za obveznosti iz najemov	363	46
Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti do družb v skupini Novartis	29	0
Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti do drugih	917	359
Skupaj finančni odhodki	7.009	1.449
Neto finančni izid	-6.532	-1.153

*Finančno obdobje traja od julija do decembra 2023.

Finančni prihodki prejeti od Novartis Pharma AG znašajo 3 tisoč EUR v letu 2024 (2 tisoč EUR v letu 2023). Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih vključujejo izključno realizirane in nerealizirane pozitivne tečajne razlike.

Finančni odhodki iz posojil, prejetih od družb v Skupini Novartis v letu 2024, vključujejo 5.230 tisoč EUR odhodkov za obresti (1.034 tisoč EUR v letu 2023) in 471 tisoč EUR odhodkov za tečajne razlike v letu 2024 (11 tisoč EUR v letu 2023).

Finančni odhodki do Novartis Pharma AG znašajo 1.121 tisoč EUR v letu 2024 (4 tisoč EUR v letu 2023).

Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti do drugih večinoma vključujejo realizirane in nerealizirane pozitivne tečajne razlike.

Usredstveni so bili stroški izposojanja v višini 1.606 tisoč EUR po 4 % letni obrestni meri.

29. Davki

v tisoč EUR	2024	2023*
Odmerjeni davek	6.034	2.221
Odloženi davek	-1.002	-290
Odhodek za davke	5.033	1.932

Številčna uskladitev odhodka za davke in teoretičnega odhodka za davke

Čisti poslovni izid pred obdavčitvijo	61.110	27.218
Teoretično odmerjeni davek (2023: 19 %)	13.444	5.172
Neobdavčeni prihodki	-170	0
Davčno nepriznani odhodki	3.704	1.147
Povečanje davčne osnove	13	-259
Zmanjšanje davčne osnove	-1.189	-56
Davčne olajšave	-9.955	-3.782
Sprostitev neuporabljenih razlik med davčno osnovo in knjigovodsko vrednostjo	0	0
Drugo	-814	18
Vpliv spremembe davčne stopnje za odloženi davek (19 % -> 22 %)	0	-308
Odhodek za davke	5.033	1.932
Efektivna davčna stopnja	8,2 %	7,1 %

*Finančno obdobje traja od julija do decembra 2023.

V Uradnem listu RS je bil 22. decembra 2023 objavljen Zakon o minimalnem davku (Ur. list št. 131/2023), ki v slovensko zakonodajo prenaša Direktivo Sveta EU 2022/2053 z dne 15. december 2022. Cilj te direktive je zagotoviti globalno minimalno davčno stopnjo za mednarodne skupine podjetij in velike domače skupine v Evropski uniji na podlagi globalnih pravil proti eroziji davčne osnove (pravila GloBE), sprejetih v okviru OECD (znano kot Pillar II). Nova zakonodaja glede Minimalnega davka se uporablja za leta, ki se začnejo 31. decembra 2023 oziroma od 1. januarja 2024 dalje za družbe, katerih poslovno leto je enako koledarskemu.

Novartis d.o.o. je zavezan k Zakonu o minimalnem davku, zato je z namenom skladnosti izvedel ustrezne izračune. Za leto 2024 je bilo ugotovljeno, da razpoložljivi zneski vsebinske izključitve dohodka pozitivno vplivajo na končni izid izračuna za potencialno obveznost iz naslova minimalnega davka. Obveznost iz naslova minimalnega davka za leto 2024 ni nastala.

30. Zabilančna sredstva in obveznosti

v tisoč EUR	2024	2023
Obveznosti za garancije	7.492	5.568
Zaloge prejete na dodelavo:	8.522.434	4.686.357
- IM	8.330.804	4.445.021
- SDZ	178.104	241.335
- Konsignacija	13.525	0
Skupaj	8.529.926	4.691.924

31. Dogodki po koncu poročevalskega obdobja

Družba ne zaznava nobenih pomembnih dogodkov od konca poslovnega leta do datuma sprejetja letnega poročila.

